

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

**«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ»
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ
ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ**

Երևան 2018

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը, կազմակերպաիրավական ձևը
Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ,
Վազգեն Սարգսյան 26/1,
հեռ. (+374 10) 511-200, (+374 10) 511-211,
էլ.փոստ՝ post@conversebank.am,
ինտերնետային կայք՝ www.conversebank.am

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը, կազմակերպաիրավական ձևը
Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ,
Վազգեն Սարգսյան 26/1,
հեռ. (+374 10) 511-200, (+374 10) 511-211,
էլ.փոստ՝ post@conversebank.am,
ինտերնետային կայք՝ www.conversebank.am

**ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ
ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Արժեթղթերի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100 (Մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 100 (Մեկ հարյուր) Եվրո, 100 000 (Մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ընդհանուր քանակը՝	250 000 (Երկու հարյուր հիսուն հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 50 000 (Հիսուն հազար) հատ Եվրոյով, 30 000 (Երեսուն հազար) հատ ՀՀ դրամով
Արժեթղթերի թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	25 000 000 (Քսանհինգ միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 5 000 000 (Հինգ միլիոն) Եվրո, 3 000 000 000 (Երեք միլիարդ) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի ծավալի և անվանական արժեքի
Արժեթղթերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեթղթերի շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ		
ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ		8
1.1	Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն	8
1.1.1	Բանկի տվյալները և կապի միջոցները	8
1.1.2	Բանկի հիմնադրումը և համառոտ պատմությունը	9
1.1.3	Բանկի կանոնադրական կապիտալը	9
1.1.4	Աշխարհագրական տեղաբաշխվածությունը	10
1.1.5	Զբաղեցրած դիրքը բանկային համակարգում (31.12.2017 դրությամբ)	10
1.1.6	Բանկի առաքելությունը և ռազմավարությունը	11
1.1.7	Բիզնեսի նկարագիրը	11
1.1.8	Բանկի ռազմավարությունը	13
1.1.9	Ակտիվների որակը	16
1.2	Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը	17
1.3	Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները	19
1.4	Համառոտ տեղեկություններ Բանկի աուդիտն իրականացնող անձանց մասին	22
1.5	Բանկի կառավարման մարմինների կազմի վերաբերյալ տեղեկատվություն	22
1.5.1	Բանկի բաժնետերերը	22
1.5.2	Բանկի կառավարման մարմինները	22
1.6	Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական վիճակագրական տվյալները	23
1.7	Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը	25
1.7.1	Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը	25
1.7.2	Վճարումների իրականացման կարգը	25
1.7.3	Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գինը	26
1.8	Պարտատոմսերի ռեեստրի վարումը	27
1.9	Այլ էական տեղեկություններ	27
1.10	Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	28
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		30
2.1	Ռիսկային գործոններ	30
2.2	Հիմնական տեղեկատվություն	32
2.3	Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն	32
2.4	Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	41
2.4.1	Առաջարկի պայմաններ, առաջարկի վիճակագրություն	41
2.4.2	Տեղաբաշխման պլան	45
2.4.3	Առաջարկի գին	46
2.4.4	Տեղաբաշխումը	46
2.5	Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	47
2.6	Լրացուցիչ տեղեկատվություն	48
ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		49
3.1	Անկախ աուդիտորները	49
3.2	Ռիսկային գործոններ	49
3.3	Տեղեկատվություն Բանկի մասին	60
3.4	Բիզնեսի նկարագիրը	61

3.5	Բանկի կառուցվածքը	68
3.6	Զարգացման վերջին միտումները	68
3.7	Շահույթի կանխատեսումը և գնահատումը	71
3.8	Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	73
3.8.1	Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը և յուրաքանչյուր մարմնի իրավասություններն ու պարտականությունները	73
3.8.2	Տեղեկություններ թողարկողի կառավարմանը մասնակցող յուրաքանչյուր անձի վերաբերյալ	88
3.8.3	Շահերի բախումը	91
3.9	Հսկող անձինք	91
3.9.1	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ	92
3.10	Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսի վերաբերյալ	94
3.11	Էական պայմանագրեր	97
3.12	Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը եվ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	97
3.13	Այլ տեղեկատվություն	97
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ		
Հավելված 1	«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական իրավաբանական անձանց համար	99
Հավելված 2	«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի համար)	101
Հավելված 3	Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը	104
Հավելված 4	Թողարկման վերջնական պայմաններ	105
Հավելված 5	Բանկի մասնաճյուղերի ցանկը	114
Հավելված 6	Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը	116
Հավելված 7	Ֆինանսական հաշվետվություններ	117

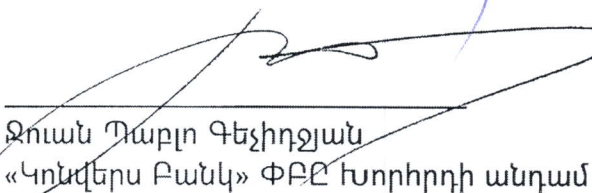
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթուրել ազդագրի բովանդակությունը:

Ստորագրող անձինք

Արմեն Տեր-Տաճատյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ

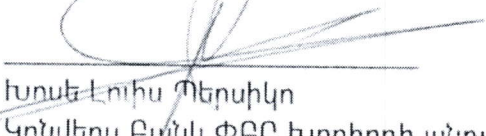
18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Ջուան Դավիտ Գեջիդջյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ

18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Արսեն Գամաղեյան (Տեր Հովել քահանա)
Կոնվերս Բանկ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ

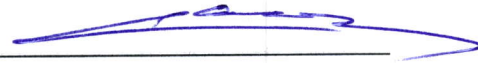
18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Լուսինե Լուիս Պերսիկո
Կոնվերս Բանկ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ

18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Արթուր Հակոբյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Գլխավոր գործադիր տնօրեն
Տնօրինության նախագահ

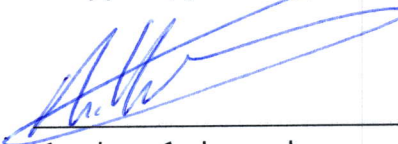
18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Դավիթ Ազատյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Հաշվապահական հաշվառման վարչության պետ
Գլխավոր հաշվապահ, Տնօրինության անդամ

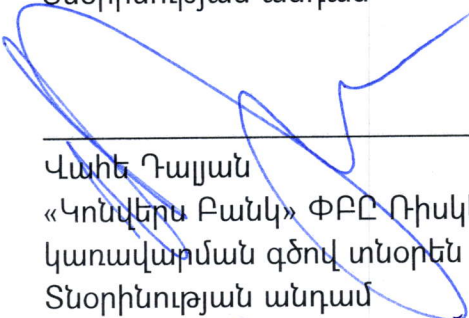
18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Գոհար Հարությունյան
Գործառնությունների, ծառայությունների
և ՏՏ գծով տնօրեն
Տնօրինության անդամ

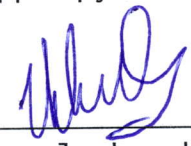
18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Հրանտ Հակոբյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Ֆինանսական տնօրեն
Տնօրինության անդամ

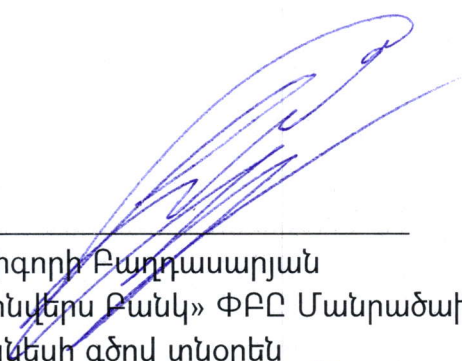
18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Վահե Դալյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Ռիսկերի
կառավարման գծով տնօրեն
Տնօրինության անդամ

18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

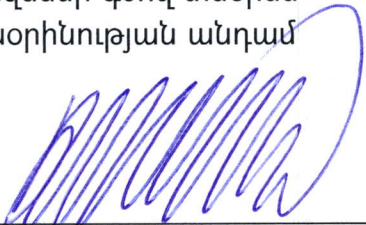

Արթուր Նահապետյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Բիզնեսի զարգացման գծով տնօրեն
Տնօրինության անդամ

18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Գրիգորի Բաղդասարյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Մանրածախ
բիզնեսի գծով տնօրեն
Տնօրինության անդամ

18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

Ռոստոմ Բադալյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Կորպորատիվ
բիզնեսի գծով տնօրեն
Տնօրինության անդամ

18.05.2018թ.
(ամսաթիվ)

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Սույն ամփոփաթերթը դիտվում է որպես ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն և առաջարկվող արժեթղթերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու դեպքում (այդ թվում նաև թարգմանությանը վերաբերող մասով) ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձինք կրում են քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն փաստաթուղթը և դրան կից փաստաթղթերը թղթային տարբերակով Բանկի Գլխավոր գրասենյակում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am:

1.1. Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

1.1.1 Բանկի տվյալները և կապի միջոցները

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ закрытое акционерное общество “Конверс Банк”

անգլերեն՝ “Converse Bank” closed joint-stock company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “Конверс Банк”

անգլերեն՝ “Converse Bank” CJSC

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն Սարգսյան 26/1:

Բանկի պետական գրանցման համարն է 57:

Բանկի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն Սարգսյան 26/1:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 10) 511-200, (+374 10) 511-211

ֆաքս՝ (374 10) 511-212

էլ. Փոստ post@conversebank.am,

ինտերնետային կայք՝ www.conversebank.am:

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Ընկերության կազմակերպարավական ձևը՝ փակ բաժնետիրական ընկերություն (գրանցված 20.12.1993թ.):

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել Բանկի Ֆինանսական դեպարտամենտի Ներդրումային գործառնությունների բաժնի և Գանձապետարան, Դիլինգ, Ֆինանսական շուկաների վարչության համապատասխան մասնագետների հետ հետևյալ հեռախոսահամարներով՝ (+374 10) 511-206, 511-247:

1.1.2. Բանկի հիմնադրումը և համառոտ պատմությունը

Բանկը փաստացի գործունեությունը սկսել է 1993 թվականից և 25 տարի է գործունեություն է ծավալում ՀՀ բանկային շուկայում:

Բանկը գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից 1993թ. դեկտեմբերին և հանդիսանում է «Հյուսիս-հայկական» փայտտիրական բանկի իրավահաջորդը:

Որպես «Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն Բանկը վերակազմավորվել է 1997թ.-ին: Բանկն ունի ՀՀ ԿԲ կողմից տրված բանկային գործունեության թիվ 57 լիցենզիա: «Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը գրանցվել է ՀՀ, 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն Սարգսյան 26/1 հասցեում, իսկ գրանցող մարմին է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական Բանկը (Այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ):

Բանկի ֆիրմային անվանումը պաշտպանված է ՀՀ նորմատիվ իրավական ակտերով և գրանցված է ՀՀ արտոնագրային վարչությունում (ֆիրմային անվանման գրանցման մասին 03.06.1999թ. որոշում, գրանցման համարը 107913):

Բանկի ապրանքային նշանն է՝

Բանկի հիմնադիր և հիմնական բաժնետեր է հանդիսանում «Ըղվանսդ Գլոբալ Ինվեսթմենթս» ԷլԷլՍի-ն:

1.1.3. Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի կանոնադրական կապիտալը բաղկացած է սովորական և արտոնյալ բաժնետոմսերից: Բանկի բաժնետերերն են. «Ըղվանսդ Գլոբալ Ինվեսթմենթս» ԷլԷլՍի՝ սովորական բաժնետոմսերի (80.94%) և արտոնյալ բաժնետոմսեր (333 հատ), ՀայՓոստ Թրասթ Մենեջմենթ ԲԻ.ՎԻ. Ընկերությունը՝ սովորական բաժնետոմսերի (14.06%), Հայաստանյաց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի՝ ի դեմս Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի՝ սովորական բաժնետոմսերի (5%) սեփականատեր:

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ կողմից մինչ այժմ թողարկվել և տեղաբաշխվել է 54,722 (Հիսունչորս հազար յոթ հարյուր քսաներկու) հատ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 300,000 (Երեք հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 333 (Երեք հարյուր երեսուներեք) հատ արտոնյալ փոխարկելի բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 (Մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, որոնք էլ ձևավորում են Բանկի կանոնադրական կապիտալը:

1.1.4. Աշխարհագրական տեղաբաշխվածությունը

20.02.2018թ. դրությամբ Բանկն ունի 36 մասնաճյուղ, որոնք տեղաբաշխված են ՀՀ 9 մարզերում, Երևան քաղաքում, ինչպես նաև Արցախի Հանրապետության մայրաքաղաք Ստեփանակերտում:

Բանկի մասնաճյուղերի աշխարհագրական տեղաբաշխվածությունը:

Մարզեր և քաղաքներ	Մասնաճյուղերի քանակը
Կոտայք	6
Լոռի	2
Սյունիք	1
Շիրակ	3
Տավուշ	2
Արմավիր	3
Արարատ	1
Արագածոտն	1
Գեղարքունիք	1
Երևան	15
Ստեփանակերտ	1
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	36

Մասնաճյուղերի ցանկը ներկայացված է Հավելված 5-ում:

1.1.5. Զբաղեցրած դիրքը բանկային համակարգում (31.12.2017 դրությամբ)

ՀՀ տարածքում գործող 17 առևտրային բանկերը, այդ թվում՝ «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն, ունեն 527 մասնաճյուղ, որոնք տեղաբաշխված են ինչպես ՀՀ-ում, այնպես էլ Լեռնային Ղարաբաղում:

➤ Բանկի մասնաճյուղերի տեսակարար կշիռը բանկային համակարգում կազմում է 6.5% /34 մասնաճյուղ/:

Բանկը 31.12.2017թ. դրությամբ բանկերի կողմից հրապարակվող աուդիտ չանցած ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա հաշվարկված ֆինանսական ցուցանիշներով ՀՀ բանկային համակարգում զբաղեցնում է՝

- զուտ շահույթ՝ 7-րդ տեղ (3.63 մլրդ դրամ կամ համակարգի 9.8%),
- պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ՝ 4-րդ տեղ (179.8 մլրդ դրամ կամ համակարգի 6.5%),
- ակտիվներ՝ 6-րդ տեղ (252.7 մլրդ դրամ կամ համակարգի 5.8%),
- վարկային ներդրումների ծավալով՝ 6-րդ տեղ (165.2 մլրդ դրամ կամ համակարգի 6.3%),
- ընդհանուր կապիտալ՝ 10-րդ տեղ (36 մլրդ դրամ կամ համակարգի 5.1%):

1.1.6. Բանկի առաքելությունը և ռազմավարությունը

Բանկի առաքելությունն է դառնալ առաջին նախընտրության բանկ Հայաստանում:

Բանկի տեսլականն է բավարարել մեր հաճախորդների ֆինանսական պահանջները և աջակցել նրանց՝ հասնել ֆինանսական հաջողության՝ ապահովելով սպասարկման բարձր որակ և բանկային ծառայությունների հասանելիություն թե Բանկի սպասարկման ցանցում և թե հեռահար բանկային ծառայությունների հնարավոր բոլոր եղանակներով:

Բանկը հաճախորդներին ծառայություններ մատուցելիս որդեգրել է հետևյալ արժեքները.

- Հասանելիություն
- Մատչելիություն
- Նորարարություն
- Տեղեկացվածություն
- Աջակցություն
- Սրտացավություն

Բանկը կիրառում է հետևյալ կորպորատիվ արժեքները.

- Թիմային աշխատանք
- Պատասխանատվություն
- Որոշումների կայացման իրավասությունների պատվիրակում
- Ազնվություն
- Ուսուցում և կատարելագործում
- Ոգևորություն

1.1.7. Բիզնեսի նկարագիրը

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, բանկային հաշիվների բացումն ու սպասարկումը, տեղական և միջազգային վճարային համակարգերի վճարային քարտերի տրամադրումը և սպասարկումը, վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցումը, այդ թվում՝ ներհանրապետական և միջազգային (ներառյալ՝ արագ փոխանցումների համակարգերով) փոխանցումների իրականացումը, հեռակառավարման համակարգերի տրամադրումը, այլ բանկային ծառայությունների մատուցումն ինչպես ֆիզիկական, այնպես էլ իրավաբանական անձանց:

Բանկի գործունեության մեջ զգալի ծավալ կազմող գործարքների և ծառայությունների տեսակները և/կամ ենթատեսակներն են.

1. Բանկն ունենալով մանրածախ ուղղվածություն և շեշտը դնելով ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայությունների զարգացման վրա, միաժամանակ, հիմք վերցնելով տարիների փաստացի ցուցանիշները՝ որպես էական բիզնես ուղղություն է դիտարկում հիփոթեքային վարկերի ճյուղը:

Հիփոթեքային վարկավորման շուկայում Բանկը զբաղեցնում է ՀՀ բանկային համակարգում երկրորդ տեղը և նպատակ ունի վարկավորման տեխնոլոգիաների արդյունավետության բարձրացման և պայմանների բարելավման արդյունքում

հիփոթեքային վարկավորման ծավալներով դառնալ առաջատար Բանկը ՀՀ բանկային համակարգում:

Հիփոթեքային վարկերի տրամադրմամբ Բանկը հաստատում է երկարաժամկետ գործարար հարաբերություններ կայուն եկամուտ ունեցող հաճախորդների հետ՝ խաչաձև վաճառքների իրականացմամբ մատուցելով բանկային այլ ծառայություններ ևս, միաժամանակ, հիփոթեքային վարկերի տրամադրումը հանգեցնում է անշարժ գույքի ոլորտի, արդյունքում նաև տնտեսության ակտիվացմանը. ավելանում են անշարժ գույքի շուկայում օտարման գործարքներից ծագող սեփականության իրավունքի գրանցումների քանակները:

2. Տնտեսության իրական հատվածում որոշ ոլորտների ակտիվությունը կհանգեցնի ՓՄՁ հաճախորդների կողմից վարկերի նկատմամբ պահանջարկի աճի, հետևաբար նաև Բանկի կողմից վարկավորման ծավալների աճի, 2018 թվականին ևս, ինչպես և 2017 թվականին կշարունակվի ՓՄՁ ֆինանսավորման տրամադրման ակցիան:

3. Նախորդ տարիների ընթացքում քարտային ոլորտում իրականացված բազմաթիվ միջոցառումները, ակցիաները, ծառայությունների ցանկի ընդլայնումը, ըստ թիրախային խմբերի արտոնյալ պայմաններով վճարային քարտերի տրամադրումը, արձանագրված ցուցանիշները 2018 թվականի և հաջորդ տարիների համար հիմք են հանդիսանում Բանկի վճարային քարտերի ոլորտը դիտարկել որպես էական բիզնես ուղղություն: Բանկը նպատակ ունի 2018 թվականին ևս ավելացնել վճարային քարտերի քանակը /2018 թվականի ընթացքում նախատեսվում է Բանկի վճարային քարտերի 20% աճ/, միաժամանակ, ՀՀ բանկային համակարգի մասշտաբներով ամրացնել իր դիրքերը:

Ֆինանսական ծառայությունների շուկայում նպատակային հատվածներն ըստ տնտեսության ոլորտների, տարածաշրջանների հետևյալն են.

➤ տնտեսության ճյուղերից՝ ա) արդյունաբերության ճյուղերից՝ սննդամթերքի, էներգետիկայի ճյուղերը, բ) առևտրի հատվածը, գ) շինարարության և գյուղատնտեսության ճյուղերը, դ) տրանսպորտի ու կապի ճյուղը, ե) սպառողական վարկերի հատվածը,

➤ բանկի կողմից պարտատուների թողարկումը,

➤ արժեթղթերի շուկան՝ ՀՀ պետական և կորպորատիվ արժեթղթերի առաջնային և երկրորդային շուկան,

➤ ՀՀ տարածաշրջաններից՝ Երևանի, Լոռու, Շիրակի, Կոտայքի, Արմավիրի, Արարատի, Գեղարքունիքի, Տավուշի, Արագածոտնի, Սյունիքի մարզերը, Արցախը, նոր նպատակային հատվածներն են մարզերի այլ խոշոր և միջին քաղաքները:

➤ Բանկը նախատեսում է Վրաստանի տարածքում Բանկի քարտապանների համար նորանոր հնարավորությունների ավելացում: Միևնույն ժամանակ, Բանկի քարտապանների համար որպես հնարավորություն դիտարկվում է նաև ՌԴ մայրաքաղաք Մոսկվայում հատուկ ծրագրերի իրականացումը: Բանկը, կարևորելով Վրաստանի և Ռուսաստանի Դաշնության համագործակցության հնարավորությունները, ուսումնասիրում է այդ շուկաներում Բանկի ապրանքային նշանի ճանաչման, ինչպես նաև տվյալ տարածաշրջաններից Բանկի համար նոր հաճախորդների ներգրավման հնարավորությունները և մեթոդները:

➤ միջոցների փոխանցման հիմնական աշխարհագրությունն է՝ ՌԴ, Ուկրաինա, ԱՄՆ, Եվրոպական երկրներ և այլն,

➤ ՀՀ արժութային և արժեթղթերի շուկաները:

Հաճախորդների հիմնական խմբերն ըստ տարածաշրջանների, ռեզիդենտության, իրավական կարգավիճակի.

Բանկն իր ծառայությունները շարունակելու է տրամադրել Հայաստանի և Արցախի Հանրապետությունների տարածքում գործունեություն ծավալող կազմակերպություններին և բնակչությանը՝ կիրառելով ժամանակակից տեխնոլոգիական լուծումներ, մասնավորապես՝ ավտոմատ գանձման սարքեր, վճարային տերմինալներ, հեռակառավարման համակարգեր (internet-banking, mobile-banking, sms-banking):

Բանկի կողմից ռեզիդենտներին և ոչ ռեզիդենտներին մատուցվող ծառայությունների շրջանակն է՝

➤ ռեզիդենտ հաճախորդներ՝ ա) ֆիզիկական անձինք՝ ժամկետային և ցպահանջ ավանդների, հաշվարկադրամարկղային սպասարկման, սպառիկ, սպառողական և հիփոթեքային վարկերի, վճարային քարտերի, հեռակառավարման համակարգերի, արտարժութային գործառնությունների և միջոցների փոխանցման բնագավառում, բ) իրավաբանական անձինք, անհատ ձեռնարկատերեր՝ ցպահանջ և ժամկետային ավանդների, հաշվարկադրամարկղային սպասարկման, վարկավորման, աշխատավարձային վճարային քարտերի, հեռակառավարման համակարգերի, արտարժութային գործառնությունների և միջոցների փոխանցման բնագավառում,

➤ ոչ ռեզիդենտ հաճախորդներ՝ ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք՝ ցպահանջ, ժամկետային ավանդների, հաշվարկադրամարկղային սպասարկման, աշխատավարձային վճարային քարտերի, հեռակառավարման համակարգերի և արտարժութային գործառնությունների բնագավառում:

4. Ներդրումային գործունեություն,

5. Հեռակառավարման համակարգերով ծառայությունների մատուցում,

6. Վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցում,

7. Տեղական և միջազգային վճարային համակարգերի վճարային քարտերի տրամադրում և սպասարկում՝ շարունակելով կատարելագործել քարտերով իրականացվող գործարքների անվտանգության աստիճանը:

1.1.8. Բանկի ռազմավարությունը

Բանկի հիմնական ռազմավարական առաջնահերթություններն են.

Հիմնվելով բաժնետերերի և հաճախորդների վստահության վրա և պահպանելով ռիսկի, կապիտալի և շահութաբերության միջև հավասարակշռությունը.

1. 2017-2019 թվականների ընթացքում կրկնապատկել վարկային ներդրումների ծավալները՝ ապահովելով վարկային ներդրումների տարեկան միջին հաշվարկով 27% աճ:

2. Հիփոթեքային վարկավորման ծավալներով դառնալ առաջատար բանկը ՀՀ բանկային համակարգում՝ կատարելագործելով վարկավորման գործընթացը և պայմանները՝ դարձնելով ավելի մատչելի:

3. Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկային ներդրումների ծավալներով ապահովել շուկայի 10% մասնաբաժին:

4. Առաջիկա երեք տարիների ընթացքում ավելացնել վճարային քարտերի ծավալները 2.2 անգամ՝ ապահովելով տարեկան միջին հաշվարկով 30% աճ՝ ամրապնդելով զբաղեցրած դիրքը առաջատար 3 բանկերի շարքում: Վճարային քարտերի աճին զուգահեռ նախատեսվում է իրականացնել լոյալության տարբեր ծրագրեր Բանկի քարտապանների համար, այդ թվում նաև զեղչային համակարգի և հնարավորությունների կատարելագործում ՀՀ-ում և ՀՀ սահմաններից դուրս:

5. Առաջիկա երեք տարիների ընթացքում ապահովել Բանկի ոչ տոկոսային եկամուտների առաջանցիկ աճ բանկային համակարգի ոչ տոկոսային եկամուտների միջին աճի նկատմամբ:

6. Միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ համագործակցություն և երկարաժամկետ միջոցների ներգրավում:

7. Բանկի կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության քաղաքականության ներքո տնտեսության առանձին ոլորտների զարգացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացումը, ինչպես նաև էներգաարդյունավետ և «Կանաչ» վարկերի տրամադրումը:

8. Բանկի համար առաջնային ուղղություններից էր վերաֆինանսավորող կազմակերպությունների հետ համագործակցության ընդլայնումը՝ նպատակ ունենալով ավելացնել վերջիններիս ներքո տրամադրվող ֆինանսավորումների ծավալները:

9. Ապահովել Բանկում բարձրակարգ և որակյալ սպասարկում՝ միաժամանակ կրճատելով հաճախորդների սպասարկման տևողությունը:

10. Որակի կառավարման համակարգի ներդնումը, որի նպատակն էր ապահովել բանկային ծառայությունների և բիզնես գործընթացների բարձր որակը:

11. Ներդրումներ կատարել բանկային տեխնոլոգիաներում՝ մատուցելով նորարարական ծառայություններ, որը հնարավորություն կտա զարգացնել թվային բանկային տեխնոլոգիաների կիրառումը, ապահովելով բանկային գործող և նոր ներդրվելիք ծառայությունների մատուցումն ինչպես համացանցի, բջջային սարքավորումների, այնպես էլ Բանկի ավտոմատ ինքնասպասարկման սարքավորումների միջոցով՝ ապահովելով հաճախորդներին 24/7 սպասարկում:

Բանկի կողմից նախանշված նպատակները հիմնականում նույնն են, սակայն կատարվել են նպատակների ճշգրտումներ՝ պայմանավորված 2017 թվականին Բանկի գործունեության մի շարք հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների մասով արձանագրված փաստացի տվյալներով և Բանկի կողմից իրականացված միջոցառումներով: 2017 թվականին շարունակվեցին վարկերի տրամադրման պայմանների բարելավման գործընթացները, որով վարկային պրոդուկտները դարձան առավել մրցունակ, միաժամանակ վերանայվեց նաև վարկերի տրամադրման որոշման կայացման գործընթացը, ստեղծվեցին կոլեգիալ նոր մարմիններ, ներդրվեցին անհատական ու առևտրային ֆինանսավորումների սքրինգային համակարգերը: Վերջիններիս կիրառման, և Բանկի՝ շուկայում զբաղեցրած դիրքի, վարկավորման ներուժի ամբողջական օգտագործման արդյունքում իրատեսական են վարկավորման ծավալների աճի նախանշված նպատակները:

Հիփոթեքային վարկավորման շուկայում Բանկը զբաղեցնում է ՀՀ բանկային համակարգում երկրորդ տեղը և նպատակ ունի վարկավորման տեխնոլոգիաների արդյունավետության բարձրացման և պայմանների բարելավման արդյունքում հիփոթեքային վարկավորման ծավալներով դառնալ առաջատար Բանկը ՀՀ բանկային համակարգում:

Բանկի համար առաջնային ուղղություններից է վճարային քարտերի ծավալների ավելացումը, որի իրագործման նպատակով Բանկը նախատեսում է իրականացնել քարտերի վաճառքի տարբեր ակցիաներ VISA և MasterCard վճարահաշվարկային համակարգերի հետ, քարտապանների համար լոյալության ծրագրեր, զեղչային համակարգի կատարելագործում, ծառայությունների ցանկի ընդլայնում, օրինակ՝ VISA Direct /VPP/ միջազգային քարտից քարտ փոխանցումների իրականացում և այլն:

Վարկավորման ծավալների աճին զուգահեռ միջոցների ներգրավման անհրաժեշտություն է առաջանում, այդ ուղղությամբ Բանկը նպատակ ունի հստակ քայլեր կատարել միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից երկարաժամկետ միջոցների ներգրավման և համագործակցության ուղղությամբ:

Բանկը շարունակելու է հատուկ ուշադրություն դարձնել Բանկի ոչ տոկոսային եկամուտների ծավալների ավելացմանը, միաժամանակ, հաճախորդներին առաջարկելով նոր ծառայություններ և զարգացնելով գործող ծառայությունների ցանկը:

Բանկը որդեգրել է կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության քաղաքականությունը, որով խրախուսում է վարկառուների կողմից շինարարության և վերանորոգման աշխատանքներում էկոլոգիապես մաքուր նյութերի օգտագործումը, ինչպես նաև կանաչ/էներգաարդյունավետ վարկերի տեսակարար կշռի ավելացումն իր վարկային պորտֆելում:

Վերաֆինանսավորող կազմակերպությունների հետ համագործակցության ընդլայնմամբ նախատեսվում է տրամադրվող ֆինանսավորումների ծավալների ավելացում:

Որպես բանկային ծառայությունների զարգացման առաջնահերթ և հեռանկարային ուղի՝ Բանկը դիտարկում է հեռահար տարբեր եղանակներով բանկային ծառայությունների մատուցման հնարավորությունների ընդլայնումը, հաճախորդների համար բոլոր հնարավոր և իրենց հարմար եղանակներով բանկային ծառայությունների մատուցման և սպասարկման հնարավորությունների կիրառումը, Բանկի ինտերնետ և մոբայլ բանկինգ համակարգերում նոր գործիքների ներդրումը և կատարելագործումը, Բանկի ինտերնետային կայքում հատուկ մոդելի ներդրումը, որը հնարավորություն կտա իրականացնել և կազմակերպել նաև մի շարք դիմումների առցանց ընդունումը, ՀՀ առանձին մարզերի բնակիչների համար նպատակային պրոդուկտների մշակումը և ներդրումը:

Բանկում առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում հաճախորդների բարձրակարգ և որակյալ սպասարկման վրա. աշխատակիցների համար կկազմակերպվեն վերապատրաստման դասընթացներ, կմշակվի գործելակարգ, որտեղ կսահմանվեն որակի չափանիշներ, պարտադիր ստանդարտներ, միաժամանակ աշխատանքներ կտարվեն գործընթացների ավտոմատացման և հաճախորդների սպասարկման տևողության կրճատման ուղղությամբ: Առանձնակի

ուշադրություն է դարձվում հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների և բիզնես գործընթացների արդյունավետության բարձրացման վրա, հնարավորության դեպքում քայլեր կիրականացվեն աշխատանքների ավտոմատացման ուղղությամբ՝ գործընթացների տևողությունը կրճատելու և սխալները բացառելու նպատակով:

1.1.9. Ակտիվների որակը

Ակտիվների համարժեքությունը: Համաձայն աուդիտ չանցած տվյալների, 2017թ. Բանկի զուտ շահույթը կազմել է 3.56 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունը կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 10.46%: Ընդհանուր կապիտալի հարաբերությունն ընդհանուր ակտիվներին կազմել է 14.23%:

Ատիվների որակը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի համախառն վարկային պորտֆելը կազմել է 170մլրդ ՀՀ դրամ: 2016 թվականը վերանայվեցին ինչպես ֆիզիկական, այնպես էլ իրավաբանական անձանց վարկերի տրամադրման պայմանները, որով վարկային պրոդուկտները դարձան առավել մրցունակ, միաժամանակ վերանայվեց նաև վարկերի տրամադրման գործընթացը: Վերջիններիս կիրառման, և Բանկի՝ շուկայում զբաղեցրած դիրքի, վարկավորման ներուժի ամբողջական օգտագործման արդյունքում իրատեսական են վարկավորման ծավալների աճի նախանշված նպատակները: Միաժամանակ մեծ ուշադրություն է դարձվում պորտֆելի որակի կառավարմանը: Վարկերը տրամադրվում են այն հաճախորդներին, ովքեր բավարարում են Բանկի կողմից սահմանված չափանիշներին:

Ակտիվների իրացվելիությունը: Բանկի նպատակն է ապահովել ֆինանսավորման աղբյուրների կայուն և տարբերակված կառուցվածք, ինչը կապահովի իրացվելիության չկանխատեսված պահանջների արագ և քիչ ծախսատար ապահովումը: ՀՀ ԿԲ իրացվելիության նորմատիվները հետևյալն են (հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին ամսվա միջին ցուցանիշ)

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ սահմանած մեծություններ	Փաստացի մեծություն 2017	Փաստացի մեծություն 2016	Փաստացի մեծություն 2015	Փաստացի մեծություն 2014
Ն ₂ ^{1*}	15%	35.26%	39.01%	31.06%	25.21%
Ն ₂ ^{2**}	60%	102.49%	116.23%	91.02%	89.96%

* Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների նվազագույն հարաբերակցություն

** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների նվազագույն հարաբերակցություն

1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ռիսկի ստանձնումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է ու հետևանքը և ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ պարտատոմսերում ներդրումները ենթակա են որոշակի ռիսկերի, որոնք կապված են ոչ միայն Թողարկողի ֆինանսատնտեսական վիճակից և գործունեության արդյունքից (Թողարկողի ռիսկ), այլ նաև ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից (շուկայական ռիսկ):

Շուկայում տեղի ունեցող անբարենպաստ փոփոխությունները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի գնի կամ իրացվելիության անկմանը: Նշվածի արդյունքում ներդրողը կարող է կորցնել ներդրված գումարը կամ դրա մի մասը:

Պոտենցիալ ներդրողը, մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը, պետք է շրջահայաց լինի և հաշվի առնի ստորև բերված ռիսկերը և սույն ազդագրում ներառված այլ տեղեկատվությունը, ինչպես նաև իր փորձը, նպատակները, ֆինանսական ռեսուրսները, ռիսկի ամրագրված և եկամուտի սպասումները, ինչպես նաև հաշվի առնի, որ ստորև բերված ռիսկերը ոչ բոլոր ռիսկերն են, որ թողարկողը կարող է երբևէ կրել: Թողարկողը բացահայտել է միայն այն ռիսկերը, որոնք նա համարել է էական: Ենթադրաբար, կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք թողարկողն այժմ չի համարում էական կամ որոնք ներկայումս հայտնի չեն: Ցանկացած այդպիսի ռիսկ կարող է թողնել վերը նշված ազդեցությունն ու հետևանքը:

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն: Կարևորագույն ռիսկերն են վարկային ռիսկը, շուկայական ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, ինֆլյացիոն կամ գնողունակության ռիսկը, գործառնական ռիսկը, իրավական ռիսկը, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (SS) հետ առնչվող ռիսկերը:

Աճող մրցակցություն շուկայի համակենտրոնացման արդյունքում: Բանկային ոլորտին բնորոշ է բարձր մրցակցությունը, հետևաբար շուկայում մրցակիցների ակտիվության բարձրացումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Թողարկողի տնտեսական և ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Սույն ազդագրի պատրաստման պահին բանկային հատվածում առկա են բանկեր, որոնք իրենց չափերով համադրելի են Թողարկողի հետ, ինչի արդյունքում սրվում է մրցակցությունը: Սակայն Թողարկողը նույնպես ակտիվորեն մասնակցում է ոլորտի գործընթացներին՝ ապահովելով իր առաջատար դիրքը:

Վարկային ռիսկ: Բանկի գործունեությունն ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարման հետ, որի արդյունքում Բանկը կարող է վնասներ կրել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Բանկի չաշխատող վարկերի ու ակտիվների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկությունը ներկայցված է Ազդագրին կից ֆինանսական հաշվետվություններում և էջ 56:

Բանկի պարտատոմսեր ձեռք բերելիս ներդրողը իր վրա է վերցնում ապագայում թողարկողի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, պարտատոմսերի մայր գումարի կամ արժեկտրոնների վճարման անհնարինության, հավանական սնանկացման ռիսկը:

1.1. **Գործառնական ռիսկը** Գործառնական ռիսկ է համարվում ոչ ադեկվատ կամ սխալ ներքին գործընթացների, մարդկային գործոնի, համակարգերի և արտադրին միջավայրի ազդեցության հետևանքով կորուստի առաջացման հավանականությունը կամ առաջացած ուղղակի կորուստը, որը բացասական ազդեցություն կունենա բանկի կապիտալի և շահույթի վրա: Բանկերի, մասնավորապես «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ գործունեության հետ կապված ռիսկերի, դրանց զսպման ու բացասական ազդեցության նվազեցման ուղղությամբ Բանկի կողմից իրականացվող միջոցառումների առավել մանրամասն նկարագրությանը կարող եք ծանոթանալ Ծրագրային ազդագրի 3.2 կետում (էջ 49):

Սույն Ծրագրային ազդագրով առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրումը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ:

Շուկայական ռիսկը շուկայական փոփոխականների (տոկոսադրույքներ, արտարժույթային փոխարժեքներ կամ տոկոսադրույքներ) տատանման հետևանքով ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ իրական արժեքի տատանման և դրա հետևանքով վնաս կրելու հավանականությունն է: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքների, գնային, արտարժույթի և կապիտալի գործիքների գնային ռիսկերը: Այս ռիսկի բացասական ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա նվազեցնելու համար բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչությունը սահմանել է ռիսկի ախորժակի մեծություն, մշակել շուկայական ռիսկերի սահմանաչափեր, որոնց պահպանումը գտնվում է մշտական վերահսկողության տակ:

Արտարժույթային ռիսկ: Արտարժույթով թողարկված պարտատոմսերի դեպքում առկա է արտարժույթային ռիսկ: Այս ռիսկը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների, արտարժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների ոչ ճիշտ կառավարման արդյունքում՝ հանգեցնելով կորուստների: Օրինակ, ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման դեպքում ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսեր ձեռք բերած ներդրողը կունենա որոշակի կորուստներ: Ներդրողը պարտատոմսերում ներդրում կատարելու նպատակով արտարժույթի փոխանակում կատարելիս նույնպես պետք է հաշվի առնի, որ փոխարժեքի անբարենպաստ տատանման հետևանքով կարող է ստանալ իր սպասվածից քիչ եկամուտ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Հայաստանի ֆինանսական շուկայում առկա տոկոսադրույքների տատանումը կարող է բացասաբար ազդել պարտատոմսերի եկամտաբերության և իրացվելիության ցուցանիշների վրա: Շուկայում տոկոսադրույքների բարձրացումը կարող է բերել նաև Թողարկողի պարտատոմսերի եկամտաբերության վերանայման (բարձրացման), ինչն իր հերթին կրերի գնի անկման և հակառակը:

Գնադրման ռիսկ: Գնաճի առկայության պայմաններում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ իրենց կողմից ստացվելիք իրական եկամտաբերությունը կարող է ավելի ցածր լինել (գնաճի չափով), քան Թողարկողի կողմից առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը:

Վերաներդրման ռիսկ: Այն ներդրողները, ովքեր պարտատոմսերը ձեռք են բերում դրանք մինչև մարումը պահելու նպատակով, պետք է հաշվի առնեն, որ վերաներդրման ռիսկը վեցնում են իրենց վրա: Այսինքն նրանք իրենց վրա են վերցնում պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնները կամ մարումից առաջացած

գումարը առնվազն նույն եկամտաբերությամբ վերաներդնելու հնարավորության բացակայության ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկ: Շուկայական իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում կարող է առաջանալ իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու համար նախատեսում է գործողությունների պլան (արժեկտրոնների պարբերական վճարում, մրցակցային եկամտաբերություն, ցուցակում և կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, շուկա ստեղծողի պայմանագրի կնքում համապատասխան ընկերությունների հետ), սակայն չի կարող երաշխավորել, որ դրանք երկրորդային շուկայում ցանկացած պահի հնարավոր կլինի վաճառել կամ գնել ցանկալի գնով:

Աշխարհաքաղաքական ռիսկ: Աշխարհաքաղաքական, տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում հնարավոր է առաջ գան այնպիսի բԲԱցասական գործոններ, որոնք կարող են անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ ընդհանուր մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա, որն իր հերթին կարող է մեծացնել չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը, ավելացնել պահուստավորման ծախսերը ու իջեցնել Բանկի շահութաբերությունը:

Նորմատիվային և օրենսդրական դաշտի փոփոխություններ: Թողարկողը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող ոլորտներից մեկում: Հնարավոր է, որ 2018թ-ից Բազել 3 ստանդարտների ներդրումը դրական կամ բացասական ազդեցություն ունենա բանկի գործունեության և ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Առաջարկվող պարտատոմսերի հետ կապված ռիսկերի առավել մանրամասն նկարագրությանը կարող եք ծանոթանալ Ծրագրային ազդագրի 2.1 կետում (էջ 29):

1.3. Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն Հայաստանի առաջատար բանկերից է: Բանկի հիմնական նպատակն է կապիտալի շարունակական, հուսալի տեղաբաշխումը, ինչպես նաև բանկի հաճախորդներին ժամանակին որակյալ բանկային ծառայությունների մատուցումը: Բանկի հավասարակշռված քաղաքականությունը կայունության, ինչպես նաև ֆինանսատնտեսական բարձր ցուցանիշների գրավականն է:

Բանկի առաջնային ուղղություններից են նոր բանկային տեխնոլոգիաների կիրառումը, ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հաճախորդների կապիտալի հուսալի տեղաբաշխումը, վերջիններիս բանկային ծառայությունների ամբողջական փաթեթի առաջարկումն ու տրամադրումը: Որպես բանկային ծառայությունների զարգացման առաջնահերթ և հեռանկարային ուղի՝ Բանկը դիտարկում է տարբեր տիպի բանկային ծառայությունների մատուցումը հեռակառավարման համակարգերի միջոցով, ինչպես նաև ծառայությունների հնարավորինս լայն շրջանակների մատուցման հասանելիությունը 24/7 ռեժիմով՝ ինչպես հեռակառավարման համակարգերի շրջանակներում, այնպես էլ Բանկի ավտոմատ ինքնասպասարկման սարքավորումների կիրառմամբ՝ կատարելագործելով առկա տեխնոլոգիական հնարավորությունները:

Բանկում առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում հաճախորդների բարձրակարգ և որակյալ սպասարկման վրա, աշխատակիցների համար պարբերաբար վերապատրաստման դասընթացներ են կազմակերպվում՝ վերջիններիս աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման և սպասարկման ժամանակահատվածի կրճատման նպատակով:

Անձնակազմի բարձր պրոֆեսիոնալիզմը Բանկին թույլ է տալիս արագ արձագանքել շուկայական ենթակառուցվածքում առկա փոփոխություններին, կենտրոնացնել և ուղղել անհրաժեշտ դրամական միջոցները առավել հեռանկարային ուղղություններում:

Տարեցտարի Բանկի զարգացմանը և ընդլայնմանը զուգընթաց ավելացել է նաև Բանկի աշխատակիցների թվաքանակը: 31.12.2017թ.-ի դրությամբ բանկի աշխատակիցների ընդհանուր թվաքանակը կազմել է 806 /ներառյալ ֆիզ. արձակուրդում գտնվող աշխատակիցները/:

Հաշվի առնելով Բանկի առաքելությունը և նպատակները, բաժնետերերի դիրքորոշումը, նպատակները, թույլ և ուժեղ կողմերը, հնարավորությունները և սպառնալիքները՝ Բանկը 2018 թվականին իր առջև դրել է հիմնական հետևյալ խնդիրները.

- Վարկային պորտֆելի աճ 21%-ի չափով՝ ապահովելով 2018 թվականի վերջի դրությամբ ավելի քան 190 մլրդ դրամի վարկային պորտֆել, ընդ որում՝

1. ՓՄՁ ֆինանսավորման ծավալներով աճը կկազմի 44.2%-ի չափով,
2. Անհատական վարկերի աճը՝ 22.5%:

- Տարածքային քաղաքականության զարգացման առումով 2018 թվականի խնդիրներն են լինելու

1. 9 նոր մասնաճյուղի բացում, որից 4-ը Երևան քաղաքում,

2. 3 գործող մասնաճյուղի գործունեության տարածքի տեղափոխություն և վերանորոգում,

3. 5 գործող մասնաճյուղի կապիտալ կամ ընթացիկ վերանորոգում:

- 2018 թվականի ընթացքում նախատեսվում է Բանկի քարտային բիզնեսի զարգացման ուղղված միջոցառումների իրականացում, ինչը ենթադրում է թե վճարային քարտերի քանակի, թե վճարային քարտերով իրականացվող գործարքների ծավալների աճ: Զուգահեռաբար իրականացվելու է վճարային քարտերով կատարվող գործառնությունների նոր հնարավորությունների ներդնում:

- Վճարային քարտերով կատարվող գործառնությունների հնարավորությունների տեսանկյունից նախատեսվում է VISA Direct /VPP/ միջազգային քարտից քարտ փոխանցումների իրականացում:

- Բանկի կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության քաղաքականության ներքո տնտեսության առանձին ոլորտների զարգացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացումը, ինչպես նաև էներգաարդյունավետ վարկերի տեսակարար կշռի ավելացում վարկային պորտֆելում և «Կանաչ» վարկերի տրամադրում:

- Ընդլայնել միջազգային ֆինանսական կառույցների /Ասիական զարգացման բանկ, Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ, Միջազգային ֆինանսական կորպորացիա, KfW գերմանական զարգացման բանկ/ հետ համագործակցությունը:

- Ապահովել Բանկի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի մոտ 20.0 մլրդ ՀՀ դրամի պորտֆել:

- Ապահովել Բանկի հաճախորդների էտալոնային սպասարկումը՝ այդ թվում՝ գործընթացների ավտոմատացման և հաճախորդների սպասարկման տևողության կրճատման միջոցով:

- Բանկային թվային տեխնոլոգիաների կիրառմամբ մատուցել նորարարական ծառայություններ՝ ապահովելով բանկային պրոդուկտների ու ծառայությունների հասանելիությունը տեղեկատվական տարբեր հարթակներում:

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքի փոփոխությամբ, կորպորատիվ կառավարման համակարգի բարելավմամբ, որակի կառավարման համակարգի ներդրմամբ առանձնակի ուշադրություն կդարձվի հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների և բիզնես գործընթացների արդյունավետության բարձրացման վրա:

Ստորև ներկայացված աղյուսակը հնարավորություն կտա համառոտ պատկերացում կազմել Բանկի գործունեության արդյունքների մասին:

հազար ՀՀ դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	31/12/17 (Աուդիտ անցած)	31/12/16 (Աուդիտ անցած)	31/12/15 (Աուդիտ անցած)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	252,735,853	190,993,270	158,903,165
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	216,759,687	158,815,267	138,201,740
ԿԱՊԻՏԱԼ	35,976,166	32,178,003	20,701,425
Զուտ տոկոսային եկամուտ	9,340,184	7,071,897	6,496,275
Գործառնական եկամուտ (զուտ կոմիսիոն վճարները ներառյալ)	13,513,882	9,971,725	9,209,400
Շահույթ/(վնաս) հարկումից առաջ	4,355,884	1,508,590	-616,073
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո	3,556,046	1,565,032	-663,583
Ակտիվների շահութաբերության գործակիցը (ROA, %)	1.62%	0.94%	-0.44%
Սեփական կապիտալի շահութաբերության գործակիցը (ROE, %)	10.46%	5.84%	-2.97%

1.4. Համառոտ տեղեկություններ Բանկի աուդիտն իրականացնող անձանց մասին

2011-2014թթ. ընթացքում Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն՝ հասցեն ՀՀ, 0012, ք. Երևան, Վաղարշյան 8/1, հեռ. (+374 10) 260-964, ֆաքս: (+374 10) 260-961, ինտերնետային կայք՝ www.gta.am: Կազմակերպության տնօրեն-բաժնետեր է հանդիսանում Գագիկ Գյուլբուդադյանը: Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից որպես Բանկի 2012-2014թթ. գործունեության աուդիտն իրականացնող աուդիտորական կազմակերպություն է ընտրվել «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն: 2015թ.-ի, 2016թ. և 2017թ.-ի Բանկի գործունեության աուդիտն իրականացնող կազմակերպություն է ընտրվել «Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ-ն: Ընկերության հասցեն ՀՀ, 0001, ք. Երևան, Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27, հեռ. (+374 10) 500-790, ֆաքս: (+374 10) 500-706, ինտերնետային կայք. www.ey.com/am: Կազմակերպության Գլխավոր տնօրեն է հանդիսանում Հակոբ Սարգսյանը:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից: Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում թողարկողի աուդիտն իրականացրած անձանց կողմից աշխատանքից հրաժարման, վերընտրությանը չմասնակցելու, աշխատանքից ազատման դեպքեր չեն եղել:

1.5. Բանկի կառավարման մարմինների կազմի վերաբերյալ տեղեկատվություն

1.5.1 Բանկի բաժնետերերը: «Ըդվանսդ Գլոբալ Ինվեսթմենթս» ԷլԷՍԻ՝ սովորական բաժնետոմսերի (80.94%) և արտոնյալ բաժնետոմսերը (333 հատ), Հայփոստ Թրասթ Մենեջմենթ ԲԻ. ՎԻ. Ընկերություն՝ սովորական բաժնետոմսերի (14.06%), Հայաստանյազ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի՝ ի դեմս Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի՝ սովորական բաժնետոմսերի (5%) սեփականատեր:

Բանկը մինչ այժմ թողարկել և տեղաբաշխել է 54,722 (Հիսունչորս հազար յոթ հարյուր քսաներկու) հատ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 300,000 (Երեք հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, և 333 (Երեք հարյուր երեսուներեք) հատ արտոնյալ փոխարկելի բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 (Մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, որոնք էլ ձևավորում են Բանկի կանոնադրական կապիտալը:

Հաշվի առնելով Բանկի կազմակերպահրավական ձևը՝ Բանկի կողմից թողարկված բաժնետոմսերը չեն շրջանառվում կարգավորող շուկայում: Բանկի բաժնետոմսերը թողարկված են անժամկետ:

1.5.2. Բանկի կառավարման մարմինները: Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով, այսուհետ նաև ժողով,
- Բանկի խորհուրդ,
- Գործադիր մարմին. Բանկի Գլխավոր գործադիր տնօրեն և Բանկի

Տնօրինություն:

Բանկի խորհուրդը բաղկացած է յոթ անդամից.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն
1	Արմեն Տեր-Տաճատյան	Խորհրդի նախագահ
2	Զուան-Պարլո Գեչիդջյան	Խորհրդի անդամ
3	Արսեն Գամաղելյան (Տեր Հովել քահանա)	Խորհրդի անդամ
4	Խոսե Լուիս Պերսիկո	Խորհրդի անդամ
5	Դանիել Գիլերմո Սիմոնուտի	Խորհրդի անդամ
6	Խորխե Ալբերտո Դել Ագիլա	Խորհրդի անդամ
7	Խուան Կարլոս Օսկոիդի	Խորհրդի անդամ

Բանկի գործադիր մարմինը: Բանկի գործադիր մարմինը բաղկացած է ութ անդամից.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն
1	Արթուր Հակոբյան	Գլխավոր գործադիր տնօրեն, Տնօրինության նախագահ
2	Դավիթ Ազատյան	Հաշվապահական հաշվառման վարչության պետ, Գլխավոր հաշվապահ, Տնօրինության անդամ
3	Գոհար Հարությունյան	Գործառնությունների, ծառայությունների և ՏՏ գծով տնօրեն Տնօրինության անդամ
4	Հրանտ Հակոբյան	Ֆինանսական տնօրեն, Տնօրինության անդամ
5	Վահե Դալյան	Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն, Տնօրինության անդամ
6	Արթուր Նահապետյան	Բիզնեսի զարգացման գծով տնօրեն Տնօրինության անդամ
7	Գրիգորի Բաղդասարյան	Մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրեն Տնօրինության անդամ
8	Ռոստոմ Բադալյան	Կոնվերս Բանկ ՓԲԸ Կորպորատիվ բիզնեսի գծով տնօրեն, Տնօրինության անդամ

1.6. Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական վիճակագրական տվյալները

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ նաև՝ Բանկ) թողարկած պարտատոմսերը անվանական, ոչ փաստաթղթային, արժեկտրոնային, միջնաժամկետ պարտատոմսեր են և պետք է տեղաբաշխվեն 3 և ավելի տրանշով: Պարտատոմսերի

վերջին տրանշի տեղաբաշխումն ավարտվում է ոչ ուշ, քան ՀՀ ԿԲ կողմից պարտատոմսերի ազդագիրը հաստատելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են՝ ԱՄՆ դոլարով թողարկվածները՝ ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով թողարկվածները՝ եվրոյով, ՀՀ դրամով թողարկվածները՝ ՀՀ դրամով: Ե՛վ ԱՄՆ դոլարով, և՛ եվրոյով, և՛ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումը կատարվում է ՀՀ դրամով:

Պարտատոմսի անվանական արժեքը՝	100 (Մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 100 (Մեկ հարյուր) Եվրո, 100 000 (Մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ
Պարտատոմսերի թողարկման ընդհանուր քանակը՝	250 000 (Երկու հարյուր հիսուն հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 50 000 (Հիսուն հազար) հատ եվրոյով, 30 000 (Երեսուն հազար) հատ ՀՀ դրամով
Պարտատոմսերի թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	25 000 000 (Քսանհինգ միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 5 000 000 (Հինգ միլիոն) Եվրո, 3 000 000 000 (Երեք միլիարդ) ՀՀ դրամ
Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալի և անվանական արժեքի
Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:
Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից՝ տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am տեղաբաշխումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

Պարտատոմսերով նախատեսված պարտավորությունների կատարումն ապահովող միջոցներ նախատեսված չեն, քանի որ վերջիններս առանց ապահովման են: Բանկը նպատակ ունի այս թողարկմամբ իրականացնել հնարավոր ավանդատուների բազայի ընդլայնում և տարատեսականացում (դիվերսիֆիկացիա), «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա» ԲԲԸ հարթակներում հնարավոր ներդրողներին Բանկի ներդրումային գործիքների հետ ծանոթացում, Բանկի վարկային ռիսկի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածում հնարավոր ներդրողների լայն շրջաններում: Պարտատոմսերի տեղաբաշխումից ստացված դրամական միջոցները հանդիսանալու են լրացուցիչ ռեսուրս Բանկի կողմից տրամադրվող վարկերի ծավալները ավելացնելու համար:

1.7. Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը

1.7.1. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից:

Պարտատոմսերի ձեռք բերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը (իրավաբանական անձինք համաձայն Հավելված 1-ի և ֆիզիկական անձինք համաձայն Հավելված 2-ի), պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ, կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը:

Պարտատոմս ձեռք բերողը պետք է ունենա որևէ բանկում ԱՄՆ դոլարով (եթե ձեռք բերվող պարտատոմսերի թողարկման արժույթը ԱՄՆ դոլարն է), եվրոյով (եթե ձեռք բերվող պարտատոմսերի թողարկման արժույթը եվրոն է), ՀՀ դրամով (անկախ ձեռք բերվող պարտատոմսի թողարկման արժույթից) հաշիվ և որևէ Հաշվի օպերատորի մոտ արժեթղթերի հաշիվ:

Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձը կարող է եկամուտ ստանալ հետևյալ դեպքերում՝

- Պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոսից,
- Մինչև մարումը վաճառքի և գնման գների դրական տարբերությունից (կապիտալի հավելված):

Բանկի թողարկած պարտատոմսերից ստացվող եկամուտն ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար) ՀՀ հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով:

1.7.2. Վճարումների իրականացման կարգը

Պարտատոմսերի դիմաց վճարումները գնորդները պետք է իրականացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացման օրը (որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմանների ընդունելը) ոչ ուշ քան մինչև ժամը 16:30-ը, հատուկ թողարկման նպատակով Բանկում բացված թիվ 1930043129906501 (ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի համար), թիվ 1930043129823704 (եվրոյով պարտատոմսերի համար), թիվ 1930043123398600 (ՀՀ դրամով պարտատոմսերի համար), տարանցիկ հաշվին

կանխիկ մուտքագրման կամ փոխանցման միջոցով: Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է ստորև ներկայացված բանաձևով (էջ 25) հաշվարկված մեկ պարտատոմսի տեղաբաշխման տվյալ օրվա գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով՝ ընդ որում, եթե հայտհանձնարարականի ներկայացումը և համապատասխան գումարի վճարումը կատարվել է մինչև տվյալ օրվա 16:30 ներառյալ, ապա պարտատոմսի գինը հաշվարկվում է տվյալ օրով: Ժամը 16:30-ից հետո ներկայացված և/կամ վճարված հայտի համար վճարվող գումարի չափը հաշվարկվում է տվյալ օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա պարտատոմսի գնով:

1.7.3. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գինը որոշվելու է համաձայն հետևյալ բանաձևի.

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

որտեղ.

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

DP - պարտատոմսի գինն է (կլորացվում է ստորակետից հետո 4 նիշի ճշտությամբ թվաբանական կլորացման կանոնների համաձայն),

DSN – գործարքի կատարման օրից մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC- գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է՝ հաճախականությունը,

N – հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C – տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց,

y – մինչև մարում եկամտաբերություն:

Թողարկված պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից՝ ելնելով շուկայական պահանջարկից:

Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի տվյալ օրվա գինը տեղաբաշխման ողջ ընթացքի համար Բանկը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am:

Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնը հաշվարկում է յուրաքանչյուր տեղաբաշխման համար Բանկի Խորհրդի կողմից որոշված պարբերականությամբ՝ տեղաբաշխման սկզբի օրվան հաջորդող յուրաքանչյուր n-րդ պարբերական ամսվա համապատասխան օրը:

Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով.

$$AI = FV \times \frac{C}{k} \times \frac{DCS}{DCC}$$

որտեղ.

AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,

FV- մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual, ընդ որում

DCCS - գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2-D1M1Y1],

DCC – արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3-D1M1Y1],

D1M1Y1 – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,

D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3 – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի վճարվող արժեկտրոնի տարեկան տոկոսադրույքը ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից:

1.8. Պարտատոմսերի ռեեստրի վարումը

Պարտատոմսերի ռեեստրը վարելու է «Հայաստանի Կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ (ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Միեր Մկրտչյան 5Բ, հեռ. +(37410) 543321՝ ըստ «Հայաստանի Կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի համապատասխան կանոնների, ընթացակարգերի:

1.9. Այլ էական տեղեկություններ

Համաձայն «ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի գ կետի Բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, ուստի ֆիզիկական անձանց, այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերի ներդրումները Բանկի կողմից թողարկված անվանական պարտատոմսերում ինչպես նաև պարտատոմսերից ստացվող տոկոսները երաշխավորված են նույն չափով և կարգով, ինչպես ավանդները:

Արժեկտրոնի գումարը Բանկը վճարում է պարտատոմսերի սեփականատերերին, արժեկտրոնի հաշվարկման օրը: Եթե արժեկտրոնի հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Արժեկտրոնների վճարումը կատարվում է ՀՀ դրամով: ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով պարտատոմսերի արժեկտրոնի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների հաշվարկմանը նախորդող օրվա ՀՀ ԿԲ հրապարակած համապատասխան արտարժույթի միջին շուկայական փոխարժեքը:

1.10. Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Բանկի տարեկան և եռամսյակային ֆինանսական հաշվետվությունները, և ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 6-ում և Հավելված 7-ում:

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	31/12/2017 (աուդիտ անցած)	31/12/16 (Աուդիտ անցած)	31/12/15 (Աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3,556,046	1,565,032	-663,583
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	34,009,567	26,807,180	22,376,240
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	10.46%	5.84%	-2.97%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3,556,046	1,565,032	-663,583
Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն	219,555,541	167,144,815	152,182,843
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	1.62%	0.94%	-0.44%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3,556,046	1,565,032	-663,583
Գործառնական եկամուտ	13,513,882	9,971,725	9,209,400
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	26.31%	15.69%	-7.21%
Գործառնական եկամուտ	13,513,882	9,971,725	9,209,400
Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն	219,555,541	167,144,815	152,182,843
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	6.16%	5.97%	6.05%
Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն	219,555,541	167,144,815	152,182,843
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	34,009,567	26,807,180	22,376,240

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	6.46	6.24	6.80
Զուտ տոկոսային եկամուտ	9,340,184	7,071,898	6,496,275
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	164,028,097	115,653,469	104,378,946
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	0.06	0.06	0.06
Տոկոսային եկամուտ	17,624,253	13,859,656	13,458,001
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	164,028,097	115,653,469	104,378,946
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն	0.11	0.12	0.13
Տոկոսային ծախսեր	8,284,069	6,787,759	6,961,726
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	213,602,196	156,653,307	136,187,336
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	0.04	0.04	0.05
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3,556,046	1,565,032	-663,583
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	31074.00	31,074	23,340
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	114.44	50.36	-28.43
Սպրեդ	0.07	0.08	0.08

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ: ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՍ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Ռիսկային գործոններ

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	31/12/2017թ. Դրությամբ հազար ՀՀ դրամ (աուդիտ անցած)	31/12/2016թ. Դրությամբ հազար ՀՀ դրամ (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույքի գրավադրմամբ վարկեր	82,040,110	58,061,771
Ոսկու գրավով վարկեր	15,950,465	13,485,219
Կազմակերպությունների երաշխիքներով ապահովված վարկեր	6,383,684	5,895,609
Տրանսպորտային միջոցների գրավադրմամբ վարկեր	2,320,430	1,977,955
Դրամական միջոցներով ապահովված վարկեր	35,148,213	27,221,417
Պաշարների գրավադրմամբ վարկեր	676,734	896,863
Սարքավորումների գրավադրմամբ վարկեր	3,300,657	1,485,529
Այլ արժեթղթեր	5,541,894	4,513,789
Այլ գրավներ	7,230,345	5,155,737
Չապահովված վարկեր	11,438,319	7,885,131
(Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ համախառն)	170,030,851	123,579,020

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա վարկերի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն որպես անհատապես արժեզրկված:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անհատապես արժեզրկված վարկերի գծով գրավների իրական արժեքը կազմում է 8,634,264 հազ. դրամ :

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխառություններ:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է վարկերի և փոխառությունների որակն ըստ դասերի.

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ անցած) Հազար ՀՀ դրամ	Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված			Ժամկետանց		Ընդամեն ը
	Բարձր վարկանիշ	Ստան- դարտ վարկանիշ	Ցածր վարկ ա-նիշ	բայց ոչ անհատապես արժեզրկված	Անհատա- պես արժեզրկված	
Հաճախորդ- ներին տրված	35,148,213	125,750,079		1,145,173	7,987,386	30

վարկեր և փոխառություններ						170,030,851
--------------------------	--	--	--	--	--	-------------

Ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված վարկեր: Ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված վարկերը և փոխառությունները ներառում են ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված վարկերը: Ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված վարկերի վերլուծությունը՝ ըստ վճարման ուշացման ժամկետների հետևյալն է.

31/12/2017թ. դրությամբ (աուդիտ անցած) հազար ՀՀ դրամ					
	<i>Մինչև 30 օր</i>	<i>31-60 օր</i>	<i>61-90 օր</i>	<i>90 օրից առավել</i>	<i>Ընդամենը</i>
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	0	10,016	5,296	14,672	29,984
Գյուղատնտեսություն	186	2,638	4,788	26,842	34,454
Շինարարություն	909	0	0	0	909
Առևտուր	0	0	14,196	14,923	29,119
Տրանսպորտ և կապ	0	0	0	12,014	12,014
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	191,801	131,696	72,872	311,736	708,105
Հիփոթեքային վարկեր	28,088	66,224	17,632	214,449	326,393
Ծառայությունների ոլորտ	0	0	0	0	0
Այլ	0	0	0	4,195	4,195
Ընդամենը	220,984	210,574	114,784	598,831	1,145,173

Միաժամանակ բանկի վարկային ռիսկը բնութագրող ցուցանիշներն ունեն հետևյալ տեսքը:

Վարկերի գծով պահուստ/ընդհանուր վարկեր= 2.86%

Չաշխատող վարկեր/ընդհանուր վարկեր= 5.37%

Վարկերի գծով պահուստ/ընդհանուր կապիտալ =13.52%

Շահույթի ծածկման գործակից (զուտ գործառնական եկամուտներ+պահուստի ստեղծման ծախսեր)/վարկերից զուտ կորուստ= 254.3% %:

31.12.2017թ.-ի դրությամբ իրացվելիության գործակիցները կազմել են՝

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հարաբերակցությունը կազմել է՝	31/12/2017թ., %	2016թ., %
Ն21 – Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	35.26	39.01
Ն22 – Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	102.49	116.23

3.2 Բիզնեսի նկարագիրը

Վերջին տարիների ընթացքում Բանկի կողմից տեղաբաշխված միջոցների հիմնական բնութագրիչները հետևյալն են՝

Տեղաբաշխման ուղղությունները	31/12/17 (Աուդիտ անցած)		31/12/16 (Աուդիտ անցած)		31/12/15 (Աուդիտ անցած)	
	Ծավալը (հազ. դրամ)	միջին %-ը	Ծավալը (հազ. դրամ)	միջին %-ը	Ծավալը (հազ. դրամ)	միջին %-ը
Վարկեր՝ այդ թվում 323232	170,030,851	10.86%	123,579,020	11.74%	86,970,958	13.6%
- բիզնեսի վարկավորում	97,844,810	9.13%	71,198,846	9.45%	36,629,585	11.62%
- սպառողական վարկեր	42,839,101	15.15%	31,088,469	17.59%	27,517,505	18.27%
- հիփոթեքային վարկեր	28,612,812	10.36%	20,706,198	11.15%	20,492,115	12.09%
- ավտովարկ.	298,382	11.82%	339,898	15.25%	542,277	15.09%
- այլ	435,747	11.29%	245,609	14.22%	1,789,476	18.7%
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում	10,546,355	4.6%	2,320,882	0%	9,148,697	7.74%
ՀՀ պետական արժեթղթերում	22,707,948	8.96%	13,273,481	9.24%	3,722,238	8.06%

Վերջին տարիների ընթացքում Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների հիմնական բնութագրիչները հետևյալն են՝

Ներգրավման ուղղությունները	31/12/17 (Աուդիտ անցած)		31/12/16 (Աուդիտ անցած)		31/12/15 (Աուդիտ անցած)	
	Ծավալը (հազ. դրամ)	միջին %-ը	Ծավալը (հազ. դրամ)	միջին %-ը	Ծավալը (հազ. դրամ)	միջին %-ը
Ավանդներ՝ այդ թվում	173,914,157	4.21%	139,680,217	4.96%	111,430,135	4.25%
- ժամկետային ավանդներ	106,572,818	6.30%	90,840,564	7.20%	60,299,954	7.10%
- ցպահանջ ավանդներ	67,341,339	0.91%	48,839,653	0.78%	51,130,181	0.88%
Բանկերից և այլ ֆինանսական հաստատություններից	27,832,817	5.50%	9,374,272	8.46%	17,326,492	8.94%

Բանկը կատարում է հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկում և մատուցում է բանկային ցանկացած ծառայություն, որոնց մասին ցուցանիշները, դրանց շարժը ներկայացված է ստորև:

	31/12/17 դրությամբ	31/12/16 դրությամբ	31/12/15 դրությամբ
Իրավաբանական անձ հաշվետերերի թիվ, անձ	7,672	6,556	5,290
Ֆիզիկական անձ հաշվետերերի թիվ, անձ	117,701	108,096	90,215
Ընթացիկ հաշիվների քանակը, հատ	305,976	257,772	225,445
Ժամկետային հաշիվների քանակը, հատ	11,320	10,349	7,438
Իրավաբանական անձանց կողմից արտերկիր ուղարկված գումարներ (մլն. ՀՀ դրամ)	176,565	133,785	154,742
Իրավաբանական անձանց անունով արտերկրից ստացված գումարներ (մլն. ՀՀ դրամ)	151,579	108,020	167,240
Ֆիզիկական անձանց կողմից արտերկիր ուղարկված գումարներ (SWIFT, Western Union, Migom և այլ) (մլն. ՀՀ դրամ)	39,823	22,774	19,886
Ֆիզիկական անձանց անունով արտերկրից ստացված գումարներ արտասահմանից (SWIFT, Western Union, Migom և այլ) (մլն. ՀՀ դրամ)	76,618	59,119	63,537

Վերջին երեք տարիների ընթացքում «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի գրաված դիրքը մնացած բանկերի համեմատ ըստ առանձին ուղղությունների ունի հետևյալ տեսքը՝

Դիրքն ըստ ուղղությունների	2017թ.	2016թ.	2015թ.
Ակտիվներ	6-րդ	9-րդ	8-րդ
Կապիտալ	10-րդ	12-րդ	12-րդ
Վարկեր	6-րդ	9-րդ	9-րդ
Պարտավորություններ	6-րդ	9-րդ	8-րդ

Շահութաբերության գործակիցներ	2017թ.	2016թ.	2015թ..
Սեփական Կապիտալի Շահութաբերության գործակից (ROE)	10.46%	5.84%	-2.97%
Ակտիվների շահութաբերության գործակից (ROA)	1.62%	0.94%	-0.44%

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի մասնաբաժինը ՀՀ բանկային համակարգում ներկայացված է ստորև:

		Ակտիվներ	Վարկային ներդրումներ	Պարտավորություններ	Ընդհանուր կապիտալ
31/12/2017 դրությամբ /աուդիտ չանցած/	Համակարգ	4,362,083,404	2,638,603,699	3,661,060,561	701,022,842
	ԲԱՆԿ	252,735,853	165,167,500	216,736,232	35,999,621
	%	5.79%	6.26%	5.92%	5.14%
31/12/2016 դրությամբ (աուդիտ անցած)	Համակարգ	4,019,621,599	2,528,952,222	3,359,196,520	660,425,139
	ԲԱՆԿ	190,993,270	119,024,824	158,815,267	32,178,003
	%	4.75%	4.71%	4.73%	4.87%
31/12/2015 դրությամբ (աուդիտ անցած)	Համակարգ	3,456,694,821	2,139,296,981	2,917,677,034	539,017,788
	ԲԱՆԿ	158,903,165	82,945,627	138,201,740	20,701,425
	%	4.85%	3.88%	4.74%	3.84%

3.8.2 Տեղեկություններ թողարկողի կառավարմանը մասնակցող յուրաքանչյուր անձի վերաբերյալ

Անուն ազգանուն	Պաշտոնը	Բնակության վայրը (հասցեն)	Մասնագիտությունը	վերջին 3 տարիներում զբաղեցրած պաշտոնները այդ թվում համատեղություններ
Արմեն Տեր-Տաճատյան	Խորհրդի նախագահ	ք.Երևան, Չեխովի փ, շենք 10, բն.120	Իրավաբան	«Տեր-Տաճատյան իրավաբանական և բիզնես-խորհրդատվական» ՓԲԸ. Հիմնադիր տնօրեն, «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ
Զուան Պաբլո Գեչիդջյան	Խորհրդի անդամ	Վահագնի թաղ. Արաքս 23	Մենեջեր	«Հայփոստ» ՓԲԸ դիտորդ խորհրդի նախագահ, «Ըղվանսոյ Գլոբալ Ինվեսթմենթս» ԷԼԷՄԻ-ի տնօրեն, «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ, Արմենիա միջազգային օդանավակայանների տնօրեն
Արսեն Գամաղեյան (Տեր Հովել քահանա)	Խորհրդի անդամ	Զվարթնոց 2-15, բն. 18	Հոգևորական	Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի ֆինանսական բաժնի հաշվապահ, Քահանա, «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ
Խոսե Լուիս Պերսիկո	Խորհրդի անդամ	Բուենոս Այրես, Ռոյ Դիաս դե	Տնտեսագետ	«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

		Գուզման 257փ., 4/բ 2./		«Կորպորասիոն Ամերիկա» ՍԱ-ում որպես «Բողեգաս դել Ֆին դել Մունդո» ՍԱ-ի գլխավոր ֆինանսական տնօրեն
Դանիել Գիլերմո Սիմոնուտտի	Խորհրդի անդամ	Բուենոս Այրես, Հոնդուրասի փ., 5663-GA1	Հաշվապահ	Ամերիկյան միջազգային օդանավակայանների (ԱՄՕ)՝ Զվարթնոց միջազգային օդանավակայան (Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն) և Կարասկո միջազգային օդանավակայան (Մոնտեվիդեո, Ուրուգվայի Հանրապետություն) կոնցեսիոներ կազմակերպությունների գործունեությունը վերահսկող կորպորացիայի գլխավոր ֆինանսական տնօրեն. «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ
Խորխե Ալբերտո Դել Ագիլա	Խորհրդի անդամ	Արգենտինա, Բուենոս Այրես, Լաս Կամպանիլաս 602	Տնտեսագետ- քաղաքագետ	«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ
Խուան Կարլոս Օսկոիդի	Խորհրդի անդամ	ք. Բուենոս Այրես, Ալբարինո 1064	Մենեջեր- Տնտեսագետ	«Afluenta» S.A.-ի տնօրեն, «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Կոմերցիոն և Այլ Քաղաքականությունների Զարգացման և Վերահսկողության հանձնաժողովի նախագահ, «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ
Արթուր Հակոբյան	Գլխավոր գործադիր Տնօրեն, Տնօրինության նախագահ	Ք. Երևան Նոր-Նորքի 2-րդ զանգված Թոթովենցի շ. 2, բն 10	Տնտեսագետ- մաթեմատիկոս	«Դիլիջան Ինտերնեշնլ Սքուլ Պրոփերթիզ» և «Դիլիջան Դեվելոփմենթ» հիմնադրամների գործադիր տնօրեն, «Հայաստանի զարգացման նախաձեռնություններ» հիմնադրամի Դիլիջանի

				զարգացման ծրագրի ղեկավար
Դավիթ Ազատյան	Հաշվապահ ական հաշվառման վարչության պետ, Գլխավոր հաշվապահ, Տնօրինության անդամ	Ք. Աշտարակ, Ուջան 3 փ, տուն 11	Ճարտարագետ	«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ Հաշվապահական հաշվառման վարչության պետ-գլխավոր հաշվապահ, «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ ֆինանսական տնօրեն-գլխավոր հաշվապահ:
Գոհար Հարությունյան	Գործառնությունների, ծառայությունների և ՏՏ դեպարտամենտի տնօրեն Տնօրինության անդամ	Ք. Երևան. Հանրապետություն փ. 462.բն.16 Պուշկինի 1, բն.7	Տնտեսագետ	«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Հաշվապահական հաշվառման վարչության պետ-Գլխավոր հաշվապահ
Հրանտ Հակոբյան	Ֆինանսական տնօրեն, Տնօրինության անդամ	Ք. Երևան Այգեստան 9փ., տուն 45	Տնտեսագետ	«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Գործադիր տնօրենի խորհրդական
Վահե Դալյան	Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ	Ք. Երևան. Սոսե 2 նրբ, 8/16	Ռադիոհինժեներ, ֆինանսիստ	«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Առևտրային ֆինանսավորման վարչության պետ
Արթուր Նահապետյան	Բիզնեսի զարգացման գծով տնօրեն, Տնօրինության անդամ	Ք. Երևան. Նոր Նորքի 9գ., 81 2, 31 բն	Տնտեսագետ	«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Մեթոդոլոգիայի բաժնի պետ, «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ բիզնեսի զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ – Ռազմավարության, պլանավորման և վերլուծությունների վարչության պետ
Գրիգորի Բաղդասարյան	Մանրաձախ բիզնեսի գծով տնօրեն Տնօրինության անդամ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սևան, 5-րդ միկրոշրջան, 72., բն7	Ինժեներ-տնտեսագետ	«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Տարածաշրջանային ղեկավար

Ռոստոմ Բադայան	Կորպորատիվ բիզնեսի գծով տնօրեն Տնօրինության անդամ	Ք. Երևան. Նուբարաշեն 11, 102., բն.28	Տնտեսագետ	«Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ- ում՝ որպես վարկային դեպարտամենտի սեփական ռեսուրսներով վարկավորման վարչության պետ, «Իգի Փեյ» ՍՊԸ տնօրեն
Լիլիթ Յորդանյան	Ներքին աուդիտի ղեկավար	Ք. Երևան. Ամիրյան 4/6, բն.107	Տնտեսագետ	Ներքին աուդիտի ղեկավար

3.10 Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսի վերաբերյալ

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի բոլոր տարիներ ֆինանսական հաշվետվությունները կազմված են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան:

Բանկի աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նաև անկախ աուդիտորական եզրակացությունները ներկայացված են սույն Ծրագրային ազդագրի Հավելված 7-ում:

Նախորդ տարիների «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի գործունեության ֆինանսական արդյունքները և ակտիվների տարեկան եկամտաբերությունը ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

հազար ՀՀ դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	31/12/17 (Աուդիտ անցած)	31/12/16 (Աուդիտ անցած)	31/12/15 (Աուդիտ անցած)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	252,735,853	190,993,270	158,903,165
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	216,759,687	158,815,267	138,201,740
ԿԱՊԻՏԱԼ	35,976,166	32,178,003	20,701,425
Զուտ տոկոսային եկամուտ	9,340,184	7,071,898	6,496,275
Գործառնական եկամուտ (զուտ կոմիսիոն վճարները ներառյալ)	13,513,882	9,971,725	9,209,400
Շահույթ/(վնաս) հարկումից առաջ	4,355,884	1,508,590	-616,073
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո	3,556,046	1,565,032	-663,583
Ակտիվների շահութաբերության գործակիցը (ROA, %)	1.62%	0.94%	-0.44%
Սեփական կապիտալի շահութաբերության գործակիցը (ROE, %)	10.46%	5.84%	-2.97%

Բանկի ֆինանսական գործունեությունը

ա. Բանկի պարտավորությունները (ռեսուրսները) ունեն հետևյալ կառուցվածքը.

Ֆինանսական միջնորդություն կատարող անձանց, այդ թվում՝ բանկերի, բնականոն

գործունեության համար ռեսուրսների գլխավոր աղբյուրներն են հանդիսանում սեփական կապիտալը և ներգրավված միջոցները: Բանկը վարկերի տրամադրման և միջոցների այլ տեղաբաշխումների նպատակով վերջին տարիներին զգալիորեն ամրապնդել է իր ռեսուրսային բազան:

	31/12/17 (Աուդիտ անցած)	Տես. կշիռ %	31/12/16 (Աուդիտ անցած)	Տես. կշիռ %	31/12/15 (Աուդիտ անցած)	Տես. կշիռ %
Ռեսուրսներ, ընդամենը, այդ թվում՝	252,735,853	100	190,993,270	100	158,903,165	100
Սեփական կապիտալ	35,976,166	14.23	32,178,003	16.85	20,701,425	13.03
Պարտավորություններ, որից՝	216,759,687	85.77	158,815,267	83.15	138,201,740	86.97
հաճախորդներից ներգրավված միջոցներ	173,914,157	68.81	139,680,217	73.13	111,430,135	70.12
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	27,832,817	11.01	9,374,272	4.91	17,326,492	10.90
այլ պարտավորություններ	1,336,873	0.53	841,484	0.44	755,678	0.48

31.12.2016թ և 31.12.2017թ. դրությամբ Բանկի պարտավորությունների կատարման մակարդակը բնորոշող ստորև ներկայացված աղյուսակում, ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվային ցուցանիշների փաստացի մակարդակը վկայում են, որ Բանկի պարտավորությունների կատարման հնարավորությունները պահպանվել են բարձր մակարդակի վրա:

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար 31/12/17	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար 31/12/16	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	16.96%	21.56%	12.00%
Ն21 Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն	35.26%	39.01%	15.00%

հարաբերակցությունը			
Ն22 Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված ցածրահանգ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	102.49%	116.23%	60.00%

բ. Բանկի սեփական կապիտալի կառուցվածքը 2015-2017թթ. ընթացքում ունի հետևյալ տեսքը.

Կապիտալ	31/12/17 (Աուդիտ անցած)	31/12/16 (Աուդիտ անցած)	31/12/15 (Աուդիտ անցած)
Կանոնադրական կապիտալ	16,416,633	16,416,633	7,002,033
Էմիսիոն եկամուտ	63,233	63,233	63,233
Պահուստներ՝	6,595,921	5,724,323	4,659,858
Գլխավոր պահուստ	1,243,064	1,005,996	1,005,996
Վերագնահատման պահուստներ	5,352,857	4,718,327	3,653,862
Կուտակված շահույթ (վնաս)	12,900,379	9,973,814	8,976,301
Ընդամենը կապիտալ	35,976,166	32,178,003	20,701,425

ՆԵՐԴՐՈՂԸ, ԾԱՆՈԹԱՆԱԼՈՎ ՍՈՒՅՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻՆ, ՊԵՏՔ Է ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԳՆԱՀԱՏԻ ՏԿՅԱԼ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՍԵՓԱԿԱՆ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՌԻՍԿԸ՝ ՄԻՆՉԵՎ ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ:

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի տիպային ձև (իրավաբանական անձ)

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական իրավաբանական անձանց համար

Լրացվում է Ներդրողի կողմից

Հայտը Բանկ ներկայացման ամսաթիվը և ժամը (օր, ամիս, տարի, ժամ)	
Իրավաբանական անձի անվանումը (ֆիրմային անվանում, կազմակերպարարական ձև)	
Պետական գրանցման տվյալները (գրանցման վկայականի համար, ամսաթիվ)	
Գրանցման և գտնվելու վայրը (գրանցման և գտնվելու վայրի հասցեները)	
ՀՎՀՀ	
Ռեզիդենտությունը (ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)	

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում եմ «ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն եմ հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ (թվերով/տառերով)	
Ձեռքբերվող պարտատոմսերի թողարկման արժույթ	
Ձեռքբերվող 1 պարտատոմսի ձեռքբերման գինը (թվերով/տառերով)	
Ձեռքբերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարվելիք ընդհանուր գումարը (թվերով/տառերով)	
Անձի ԱՄՆ դոլարով բանկային հաշվի համարը Բանկի անվանումը	
Անձի Եվրոյով բանկային հաշվի համարը Բանկի անվանումը	
Անձի ՀՀ դրամով բանկային հաշվի համարը Բանկի անվանումը	
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	

Արժեթղթերի հաշվի համարը	
-------------------------	--

Սույնով, հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ծանոթացել եմ վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ծրագրային Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմ դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում եմ, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում եմ, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերի միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Ներդրողի ստորագրություն ----- Կ.Տ

Լրացվում է Բանկի կողմից

Հայտի ընդունման ամսաթիվը և ժամը (օր, ամիս, տարի, ժամ)	
Հայտ ընդունող աշխատակցի ստորագրությունը և շտամպը	

Վաճառված պարտատոմսերի ընդհանուր քանակ (թվերով/տառերով)	
Վաճառված Պարտատոմսերի դիմաց գանձված ընդհանուր գումարը (թվերով/տառերով)	
Դրամական միջոցների փոխանցման/ մուտքագրման ամսաթիվը* (օր, ամիս, տարի)	
Ստորագրություն (Բանկի լիազորված անձի պաշտոն, անուն, ազգանուն) Կ. Տ.	

Հիշեցում: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները 1930043129906501 (ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի համար), 1930043129823704 (Եվրոյով պարտատոմսերի համար), 1930043123398600 (ՀՀ դրամով պարտատոմսերի համար) հատուկ բանկային հաշվին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2 «ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի տիպային ձև (Ֆիզիկական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր)

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (Ֆիզիկական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի համար)

Լրացվում է Ներդրողի կողմից

Հայտը Բանկ ներկայացման ամսաթիվը և ժամը (օր, ամիս, տարի, ժամ)	
Հայտ ներկայացնողի անունը (անուն, ազգանուն)	
Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ (անձնագրի համար)	
Անձը հաստատող փաստաթղթի տրման Ամսաթիվը (անձնագրի տրման ամսաթիվը)	
Գրանցման վայրը (գրանցման վայրի հասցեն)	
Ռեզիդենտությունը (ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)	

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում եմ «ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն եմ հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռքբերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ (թվերով/տառերով)	
Ձեռքբերվող պարտատոմսերի թողարկման արժույթ	
Ձեռքբերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը (թվերով/տառերով)	
Ձեռք բերվող 1 պարտատոմսի ձեռքբերման դիմաց վճարվելիք ընդհանուր գումարը (թվերով/տառերով)	
Անձի ԱՄՆ դոլարով բանկային հաշվի համարը Բանկի անվանումը	
Անձի Եվրոյով բանկային հաշվի համարը Բանկի անվանումը	
Անձի ՀՀ դրամով բանկային հաշվի համարը Բանկի անվանումը	
Արժեթղթերի հաշիվը Հաշվառող անձի անունը	

Հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմ դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Տեղյակ եմ, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն եմ Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:

Հաստատում եմ, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ, ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Համաձայն եմ, որ Կողմերի միջև ծագած վեճերն ու տարաձայնություններն առաջնահերթության կարգով լուծվեն Կողմերի փոխադարձ բանակցությունների միջոցով, իսկ համաձայնության չգալու դեպքում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Տեղեկացված եմ, որ տասը միլիոն ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթով գումարը չգերազանցող գույքային պահանջի դեպքում ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները կարող են լուծվել ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով*:

Բանկի և Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի միջև կնքված համաձայնագրի համաձայն, Բանկը հրաժարվում է Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշումները վիճարկելու իրավունքից միայն այն գույքային պահանջների մասով, որոնց չափը չի գերազանցում 250,000 (երկու հարյուր հիսուն հազար) ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթը, իսկ գործարքի գումարի չափը չի գերազանցում 500,000 (հինգ հարյուր հազար) ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթը:

Սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերի միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Ներդրողի ստորագրություն -----

Լրացվում է Բանկի կողմից

Հայտի ընդունման ամսաթիվը և ժամը (օր, ամիս, տարի, ժամ)	
Հայտ ընդունող աշխատակցի ստորագրությունը և շտամպը	
Վաճառված պարտատոմսերի ընդհանուր քանակ (թվերով/տառերով)	

Վաճառված Պարտատոմսերի դիմաց գանձված ընդհանուր գումարը (թվերով/տառերով)	
Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը (օր, ամիս, տարի)	
Ստորագրություն (Բանկի լիազորված անձի պաշտոն, անուն, ազգանուն) Կ. Տ.	

Հիշեցում: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները 1930043129906501 (ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի համար), 1930043129823704 (Եվրոյով պարտատոմսերի համար), 1930043123398600 (ՀՀ դրամով պարտատոմսերի համար) հատուկ բանկային հաշվին են փոխանցվում մինչև աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները մուտքագրված են համարվում դրանց վճարման օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք մուտքագրված են համարվում վճարմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

**ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատ ձեռնարկատերերը չի օգտվում իր պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշվարարին ներկայացնելու հնարավորությունից:*

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7 Ֆինանսական հաշվետվություններ

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

*2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	1
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	4

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1.	Հիմնական գործունեության նկարագրություն	5
2.	Պատրաստման հիմունքներ	5
3.	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր	6
4.	Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և զննահատումներ	22
5.	Սեզոնական վերաբերյալ տեղեկատվություն	23
6.	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24
7.	Առևտրային արժեթղթեր	25
8.	Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	25
9.	Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	25
10.	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր	28
11.	Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	29
12.	Միջև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	29
13.	Հիմնական միջոցներ	29
14.	Ռչ նյութական ակտիվներ	30
15.	Բռնագանձված ակտիվներ	31
16.	Այլ ակտիվներ	31
17.	Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	32
18.	Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	32
19.	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	32
20.	Հարկում	33
21.	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	34
22.	Այլ փոխառու միջոցներ	35
23.	Այլ պարտավորություններ	35
24.	Ստորադաս փոխառություններ	36
25.	Կապիտալ	36
26.	Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	37
27.	Տոկոսային ծախս և եկամուտ	38
28.	Միջնորդավճարների գծով եկամուտ և ծախս	38
29.	Զուտ առևտրային եկամուտ	39
30.	Այլ եկամուտ	39
31.	Անձնակազմի գծով ծախսեր	39
32.	Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	39
33.	Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ	40
34.	Իրական արժեքի չափում	41
35.	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ	45
36.	Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում	45
37.	Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն	46
38.	Ռիսկերի կառավարում	47
39.	Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն	59
40.	Կապիտալի համարժեքություն	59

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության և իր դուստր ընկերության (միասին՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի կանոնագրքի* (ՀՀՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՀՄՍԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և համախմբված հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ: Մեր նկարագրությունը, թե ինչպես է ստորն նշված յուրաքանչյուր հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում, ներկայացված է այդ համատեքստում:

Մենք կատարել ենք մեր պարտականությունները, որոնք նկարագրված են «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում, այդ թվում այդ հարցի վերաբերյալ: Համապատասխանաբար, մեր աուդիտը ներառել է ընթացակարգերի իրականացում՝ մշակված ի պատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի մեր գնահատմանը: Մեր աուդիտորական ընթացակարգերի արդյունքները, այդ թվում ստորև ներկայացված հարցը դիտարկելիս իրականացրած ընթացակարգերը, հիմք են հանդիսանում կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարց	Ինչպես է այն դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացում
<p>Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ</p> <p>Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գնահատումը ղեկավարության համար հանդիսանում է առանցքային դատողությունների առարկա: Արժեզրկման բացահայտումն ու փոխհատուցվող գումարի որոշումը իր բնույթով անորոշ գործընթաց է, որը ներառում է տարբեր ենթադրություններ և գործոններ, ներառյալ գործընկերոջ ֆինանսական վիճակը, սպասվող ապագա դրամական հոսքերը, գրավի իրացման սպասվող զուտ գները և իրացման ժամանակահատվածը: Մոդելավորման տարբեր մեթոդների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման էականորեն տարբեր արդյունքների: Սա կարող է էական ազդեցություն ունենալ Խմբի ֆինանսական արդյունքների վրա:</p> <p>Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը հանդիսանում է աուդիտի առանցքային հարց հաճախորդներին տրված վարկերի նշանակալի լինելու (Խմբի ընդհանուր ակտիվների 65.4%՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ) և արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով:</p>	<p>Մենք թեստավորել ենք խմբային արժեզրկման հաշվարկի հիմքում ընկած մոդելներն ու ենթադրությունները, մոդելների բանաձևերն ու մուտքային տվյալները, ինչպիսիք են վարկերի ժամկետանց օրերը:</p> <p>Անհատական հիմունքներով հաշվարկված արժեզրկման գծով կորուստների համար մենք թեստավորել ենք արժեզրկման բացահայտման և քանակական գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունները, ներառյալ հաշվարկի հիմքում ընկած գրավի առարկայի գնահատումը ու ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսումը: Մենք ուշադրությունը կենտրոնացրել ենք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման հայտանիշեր ունեցող իրավաբանական անձանց տրված նշանակալի վարկերի վրա:</p> <p>Մենք նաև գնահատել ենք Խմբի՝ վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը և վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման համար կատարված առանցքային ենթադրություններն ու դատողությունները նկարագրող բացահայտումները (Ծանոթագրություն 9 և 38):</p>

Խմբի 2017թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բացի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Հասցե: Երևան, Հայաստան
Վարչական կենտրոն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն տրամադրվի մեզ, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և Խորհրդի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՀՀՄՍ-ների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Խումբը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Խորհուրդը պատասխանատու է Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե ԽՄԲի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել ԽՄԲի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել ԽՄԲի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ ԽՄԲի ներսում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործունեությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի ուղղորդման, ղեկավարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի սկանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Խորհրդին նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանման ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Խորհրդին հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացում, և հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն էրիկ Հայրապետյանն է:

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Աուդիտի բաժնի հիմնադիր գործընկեր՝

Էրիկ Հայրապետյան

Գլխավոր տնօրեն՝ Հ. Սարգսյան՝
Ի դեմս լիազորված անձ է, Հայրապետյանի
(գործող 2016թ. օգոստոսի 1-ին տրված լիազորագրի հիման վրա)

25 ապրիլի, 2018թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն**2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

(հազար ՀՀ դրամ)

	<i>Ծան.</i>	2017	2016
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	39,842,049	44,751,939
Առևտրային արժեթղթեր	7	787,330	184,833
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	10,546,355	2,320,882
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	165,167,500	119,024,824
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր	10	22,812,218	14,929,205
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	11	3,056,113	-
Միջևև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	12	346,140	-
Հիմնական միջոցներ	13	6,115,287	6,384,767
Ոչ նյութական ակտիվներ	14	226,538	139,802
Բռնագանձված ակտիվներ	15	1,832,119	2,385,649
Այլ ակտիվներ	16	2,004,204	871,369
		252,735,853	190,993,270
Ընդամենը ակտիվներ			
Պարտավորություններ և կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	17	15,173,467	278,064
Աժանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	18	68,857	31,591
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	19	173,914,157	139,680,217
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21	5,931,969	-
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով		609,855	175,744
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	20	1,210,763	1,113,141
Այլ փոխառու միջոցներ	22	12,659,350	9,096,208
Այլ պարտավորություններ	23	1,336,873	841,484
Ստորադաս փոխառություններ	24	5,854,396	7,598,818
		216,759,687	158,815,267
Ընդամենը պարտավորություններ			
Կապիտալ	25		
Կանոնադրական կապիտալ		16,416,633	16,416,633
Էմիսիոն եկամուտ		63,233	63,233
Գլխավոր պահուստ		1,243,064	1,005,996
Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ		3,181,072	3,353,126
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		2,171,785	1,365,201
Զբաղիված շահույթ		12,900,379	9,973,814
		35,976,166	32,178,003
Ընդամենը կապիտալ			
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		252,735,853	190,993,270

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել և ստորագրվել են Բանկի Գլխավոր գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից 2018թ. ապրիլի 25-ին:

Արթուր Հակոբյան

Գլխավոր գործադիր տնօրեն, տնօրենության նախագահ

Դավիթ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2017	2016
Տոկոսային եկամուտ	27	17,624,253	13,859,656
Տոկոսային ծախս	27	(8,284,069)	(6,787,759)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		9,340,184	7,071,897
Վարկերի արժեզրկման պահուստի ձևավորման գծով ծախս		(1,146,313)	(1,507,899)
Զուտ տոկոսային եկամուտ վարկերի արժեզրկման պահուստից հետո		8,193,871	5,563,998
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	28	2,433,145	2,003,640
Միջնորդավճարների գծով ծախս	28	(752,304)	(763,729)
Զուտ առևտրային եկամուտ	29	1,279,654	899,056
Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ վնաս		(1,128)	(237,214)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ օգուտ		304,220	54,229
Այլ եկամուտ	30	910,112	943,846
Մնձնակազմի գծով ծախսեր	31	(4,298,789)	(3,379,260)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	13	(731,100)	(739,362)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	14	(41,719)	(76,339)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	32	(2,815,439)	(2,623,145)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ ծախսեր	15. 16	(124,639)	(137,130)
Շահույթ մինչև շահութահարկ		4,355,884	1,508,590
Շահութահարկի գծով օգուտ/(ծախս)	20	(799,838)	56,442
Հաշվետու տարվա շահույթ		3,556,046	1,565,032
Այլ համապարփակ եկամուտ			
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		-	213,769
Շահութահարկի ազդեցություն	20	-	(42,754)
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	171,015
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի հետ կապված գործառնություններից չիրացված օգուտ		1,312,450	1,339,201
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի հետ կապված գործառնություններից իրացված օգուտ՝ վերադասակարգված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում		(304,220)	(54,229)
Շահութահարկի ազդեցություն	20	(201,646)	(256,994)
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		806,584	1,027,978
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո		806,584	1,198,993
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		4,362,630	2,764,025

5-60 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը կապիտալ
Մնացորդն առ 2016թ. հունվարի 1	7 002,033	63,233	1,005,996	337,223	3,316,639	8,976,301	20,701,425
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում Շահաբաժիններ բաժնետերերին	9,414,600	-	-	-	-	-	9,414,600
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(702,047)	(702,047)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	9,414,600	-	-	-	-	(702,047)	8,712,553
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	1,565,032	1,565,032
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	1,027,978	171,015	-	1,198,993
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	1,027,978	171,015	1,565,032	2,764,025
Վերագնահատման պահուստի ամորտիզացիա	-	-	-	-	(134,528)	134,528	-
Մնացորդը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,416,633	63,233	1,005,996	1,365,201	3,353,126	9,973,814	32,178,003
Հատկացումներ գլխավոր պահուստին Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	237,068	-	-	(237,068)	-
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	237,068	-	-	(564,467)	(564,467)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	237,068	-	-	(801,535)	(564,467)
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	3,556,046	3,556,046
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	806,584	-	-	806,584
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	806,584	-	3,556,046	4,362,630
Վերագնահատման պահուստի ամորտիզացիա	-	-	-	-	(172,054)	172,054	-
Մնացորդը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,416,633	63,233	1,243,064	2,171,785	3,181,072	12,900,379	35,976,166

5-60 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	<i>Ժամ.</i>	2017	2016
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		16,627,930	13,110,944
Վճարված տոկոսներ		(7,984,091)	(6,550,012)
Ստացված միջնորդավճարներ		2,433,145	2,003,640
Վճարված միջնորդավճարներ		(752,304)	(763,729)
Զուտ առևտրային եկամուտ		1,233,793	899,056
Ստացված այլ եկամուտ		910,112	943,846
Վշխատակազմին վճարված գումարներ		(3,892,063)	(3,349,030)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր		(2,813,989)	(2,615,419)
Դրամական միջոցների հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		5,762,533	3,679,296
<i>Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում</i>			
Առևտրային արժեթղթեր		(556,636)	22,759
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(8,296,629)	6,698,218
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		(48,262,440)	(38,685,135)
Բռնագանձված ակտիվներ		584,633	190,557
Այլ ակտիվներ		(1,182,528)	(10,347)
<i>Գործառնական պարտավորությունների զուտ ավելացում/(նվազում)</i>			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ		15,513,185	(6,705,878)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		35,343,011	27,986,234
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		37,678	17,472
Այլ պարտավորություններ		89,140	61,502
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված գործառնական գործունեությունում մինչև շահութահարկը		(968,053)	(6,745,322)
Վճարված շահութահարկ		(469,751)	(41,940)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված գործառնական գործունեությունում		(1,437,804)	(6,787,262)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(10,955,217)	(7,611,181)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի վաճառք և մարում		1,633,685	3,981,403
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների ձեռքբերում		(346,349)	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(738,006)	(430,846)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		274,936	-
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(128,455)	(29,133)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված ներդրումային գործունեությունում		(10,259,406)	(4,089,757)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից		-	9,414,600
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	39	5,848,861	-
Մուտքեր այլ փոխառու միջոցներից	39	6,240,921	2,154,195
Այլ փոխառու միջոցների մարում	39	(2,703,308)	(1,410,854)
Ստացված ստորադաս փոխառություններ	39	-	343,425
Ստորադաս փոխառությունների մարում	39	(1,453,077)	-
Վճարված շահաբաժիններ		(564,467)	(702,047)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված ֆինանսավորման գործունեությունից		7,368,930	9,799,319
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում		(4,328,280)	(1,077,700)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում		44,751,939	46,029,188
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(581,610)	(199,549)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա վերջում	6	39,842,049	44,751,939

5-60 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն

Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») հանդիսանում է խմբի մայր կազմակերպությունը, որը ներառում է Բանկը և իր դուստր ընկերությունը (այսուհետ՝ «Խումբ»):

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն հիմնվել է 1994թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1994թ. նոյեմբերի 28-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 57 արտոնագրային համարով:

Բանկը բնակչությունից ընդունում է և տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ ՀՀ տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ, ինչպես նաև իր հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկն ունի 33 մասնաճյուղ, որոնք գտնվում են Երևանում և Հայաստանի տարբեր մարզերում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Կ. Սարգսյան փող. 26/1:

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Ընդլսնսդ Գլրբալ Ինվեստմենտ» ՍՊԸ-ն հանդիսանում է Բանկի մայր կազմակերպությունը (բաժնետոմսերի 80.94%-ի սեփականատեր): Խմբի վերջնական վերահսկող անձը արգենտինացի գործարար է. էռնեսյանն է:

Բանկի դուստր ընկերությունը

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են հետևյալ դուստր ընկերությունը.

Դուստր ընկերություն	Բաժնեմաս, %		Երկիր	Հիմնադրման ամսաթիվ	Ոլորտ
	2017	2016			
«Կոնվերս Ինկասացիա» ՍՊԸ	100%	100%	Հայաստան	20 ապրիլի, 2000թ.	Դրամական միջոցների, դրանց համարժեքների և այլ ակտիվների տեղափոխում

Հայաստանի գործարար միջավայրը

ՀՀ-ում շարունակվում են քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանը չունի զարգացած գործարար եւ օրենսդրական ենթակառուցվածք, որն ընդհանուր առմամբ գոյություն ունի ավելի հասուն շուկայական տնտեսությունում: Բացի այդ, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները, ինչը կարող է չարտացոլվել ֆինանսական գործիքների արժեքների վրա: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական եւ ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակ է, կենտրոնացված տնտեսական բազայի հետ միասին:

Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ հանգամանքներում ձեռնարկվում են համապատասխան միջոցառումներ խմբի կայունությունն ապահովելու նպատակով:

2. Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ»), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍԽ») կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍԿ»):

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

Չափման հիմունքներ

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի հիմունքով այն ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների և պարտավորությունների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացված են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Խմբի գործառնական արժույթը այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Խումբը: Բանկի և իր դուստր ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Խումբը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության պահանջներին համապատասխան: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Խմբի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, որը ՀՀ սահմաններից դուրս փոխարկելի չէ:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները

Խումբը առաջին անգամ կիրառել է ստանդարտներում որոշ փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտել 2017 թ. -ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Խումբը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը դեռ ուժի մեջ չի մտել: Յուրաքանչյուր փոփոխության բնույթն ու ազդեցությունը նկարագրվում է ստորև.

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում՝ «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն», բացահայտման նախաձեռնություն

Ըստ նոր պահանջների՝ ընկերությունները պետք է բացահայտեն տեղեկատվություն ֆինանսավորման գործունեության հետևանքով իրենց ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխությունների վերաբերյալ, ներառյալ փոփոխությունները ինչպես դրամական հոսքերից, այնպես էլ ոչ դրամական հոդվածներից (օր.՝ փոխարժեքային տարբերությունից օգուտներն ու վնասները): Խումբը 39-րդ ծանոթագրությունում տրամադրել է տեղեկատվությունը ինչպես ընթացիկ, այնպես էլ համեմատական ժամանակաշրջանի համար:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում՝ «Շահութահարկ», չիրացված կորուստների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչումը

Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ ընկերությունը պետք է հաշվի առնի, թե արդյոք հարկային օրենսդրությունը սահմանափակում է հարկվող շահույթի աղբյուրները, որոնց նկատմամբ այն կարող է նվազեցումներ կատարել չիրացված կորուստներին վերաբերող նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները վերականգնելիս: Ավելին, փոփոխությունները տրամադրում են ուղեցույց, թե ինչպես ընկերությունը պետք է որոշի ապագա հարկվող շահույթը, և բացատրում այն հանգամանքները, երբ հարկվող շահույթը կարող է ներառել որոշ ակտիվների վերադարձը իրենց հաշվեկշռային արժեքից ավելի մեծ արժեքով: Փոփոխությունների կիրառումը չի ազդում Խմբի ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա, քանի որ Խումբը չունի նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ կամ ակտիվներ, որոնք գտնվում են փոփոխությունների շրջանակում:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Համախմբման հիմունքներ

Դրաստր ընկերությունը, որի մայր կազմակերպությունը իրավունք ունի ներդրումներից ստանալ փոփոխական արդյունքներ կամ ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին և կարող է ազդել այդ ներդրումներից ստացվող արդյունքների վրա իր իրավասությունների միջոցով, համախմբվում է: Դրաստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է, երբ խումբը ձեռք է բերում վերահսկողություն դրաստր ընկերության նկատմամբ և դադարում է, երբ խումբը կորցնում է այդ վերահսկողությունը: Ներխմբային բոլոր գործարքները, ինչպես նաև այդ գործարքների արդյունքում առաջացած մնացորդներն ու չիրացված օգուտները ամբողջությամբ բացառվում են: Չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին: Անհրաժեշտության դեպքում, դրաստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրտվում են՝ այդ ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու նպատակով: Դրաստր ընկերության հաշվետու ամսաթիվ է հանդիսանում դեկտեմբերի 31-ը:

Ձեռքբերման ժամանակ դրաստր ընկերության ակտիվները, պարտավորությունները և պայմանական պարտավորությունները չափվում են ձեռքբերման պահին գոյություն ունեցող իրական արժեքով: Որոշելի գուտ ակտիվների նկատմամբ ձեռքբերման գնի ցանկացած գերազանցող մաս ճանաչվում է որպես գուդվիլ: Որոշելի գուտ ակտիվների նկատմամբ ձեռքբերման գնի ցանկացած պակաս մասը (այսինքն՝ ձեռքբերման գեղյում) կրեդիտագրվում է ձեռքբերման ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

Ծախսերի և եկամուտների ճանաչում

Հասույթը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն խումբ և ստացված հասույթը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն խմբից, և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ատորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև հասույթի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտ և ծախս

Տոկոսային եկամուտը ու ծախսը բոլոր տոկոսային եկամուտ բերող ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակով պահվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ուղղակի ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեզրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ խմբի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտը և ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը իսրի գործառնական և հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները գրանցվում են գործառնական արժույթով՝ վերահաշվարկված ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության մեջ որպես արտարժույթի վերազնահատման տարբերություններից օգուտ/(վնաս): Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են սկզբնական արժեքով, վերազնահատման ժամանակ կիրառվում է գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ-ի փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2017 և 2016 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից 1 ԱՄՆ դոլարի համար հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր համապատասխանաբար 484.10 և 483.94 ՀՀ դրամ:

Հարկում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնք գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են կապիտալում, որի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են թողարկման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է գնահատումների վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի վճարում այն գործարքների գծով, որոնք համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում, և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Հարկում (շարունակություն)

ՀՀ-ում գործում են նաև այլ գործառնական հարկեր, որոնք վերաբերում են Խմբի գործունեությանը: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամը, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները ներառյալ պարտադիր պահուստները և այլ բանկերում պահվող մնացորդները (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտները (բացառությամբ գումարների), որոնք կարճ ժամանակամիջոցում կարող են փոխարկվել կանխիկի, այդ թվում, մինչև 90 օր մարման ժամկետ ունեցող բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնք հեշտությամբ փոխարկվել են ֆիքսված կանխիկ գումարների, և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ գնման գներով, որոնք մոտավորապես համապատասխանում են իրական արժեքին: Լոնդոնի մետաղների բորսայի գնանշումների նկատմամբ զեղչմամբ: Թանկարժեք մետաղները ներառված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության «Այլ ակտիվներ» հոդվածում: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից որպես զուտ եկամուտ/վնաս՝ այլ եկամուտների կամ ծախսերի կազմում:

Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Խմբի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Ֆինանսական գործիքներ

Խումբը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն դեպքում, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր կերպով գնումներն ու վաճառքները արտացոլվում են գործարքի ամսաթվով: Հետագայում իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կանոնավոր ձեռքբերման գործարքները պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակահատվածում հաշվառվում են նույն սկզբունքով, ինչ-որ ձեռքբերված գործիքները:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած՝ այն դեպքում, երբ դա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի հետ կապված ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների (ներառյալ նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Խումբը իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է հետևյալ խմբերի՝ վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Խմբի ղեկավարության կողմից սահմանված ուղեցույցի հիման վրա: Խումբը սահմանում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում յուրաքանչյուր հաշվետու տարում անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում կարող է վերադասակարգել դրանք:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Ֆինանսական գործիքների (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս խմբում հաշվառվում են առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս խմբում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից ակտիվի ձեռքբերման պահին:

Իր բնական գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Խումբը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Նմանատիպ ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող և սկզբնապես ճանաչվում են ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականության համաձայն, իսկ հետագա չափումը իրականացվում է իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշվող գների միջոցով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Այլ ֆինանսական գործիքներում ներառված ածանցյալ գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և բնութագրիչները սերտորեն կապված չեն հիմնական պայմանագրերի ռիսկերի և բնութագրիչների հետ, և հիմնական պայմանագրերը չեն հաշվառվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Պարունակվող ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է հիբրիդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական պայմանագիրը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում հիբրիդ գործիքի որոշ դրամական հոսքեր փոփոխվում են նույն ձևով, ինչ առանձին ածանցյալ գործիքինը:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, երբ.

- ▶ Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալին, եթե ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրային նպատակներով պահվող, իսկ բազիսային ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված արժեքով, ինչպես հաճախորդներին և բանկերին տրված վարկերը կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- ▶ Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին զեկուցվում են այդ արժեքով, համարվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, և
- ▶ Ֆինանսական գործիքները, ինչպիսիք են մեկ կամ ավելի ներառված ածանցյալներ պարունակող պարտքային արժեթղթերը, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ածանցյալ գործիքները նույնպես դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Խմբի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ՝ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաճախորդներին տրված ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից կորուստների պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք խումբը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքների, փոխարժեքների կամ բաժնետոմսերի գների փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով, ընդ որում օգուտներն ու վնասները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում մինչև ներդրումների օտարումը կամ արժեզրկումը, որի ընթացքում նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ներառված կուտակված շահույթը կամ վնասը վերադասակարգվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ խումբը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Կարգավորվող ֆինանսական շուկաներում ակտիվորեն վաճառվող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը որոշվում է հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գների միջոցով: Ակտիվ շուկա չունեցող գործիքների իրական արժեքը որոշվում է գնահատման մոդելների միջոցով: Նման մոդելները ներառում են վերջին շուկայական անկախ գործառնությունները, էականորեն չտարբերվող ակտիվների շուկայական գներին հղում կատարելը, գեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ խումբն իրականացնում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի՝ արժեզրկված լինելու օբյեկտիվ հայտանիշերի գնահատում:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը համարվում են արժեզրկված և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ, որպես ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և այդ իրադարձությունը (կամ իրադարձությունները) ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվից կամ ակտիվների խմբից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից առաջացած վնասի օբյեկտիվ հայտանիշը կարող է ներառել վարկառուի կամ վարկառուների խմբի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների խախտումների առկայությունը, վարկային պայմանագրերով սահմանված պայմանների խախտումը, գրավի արժեքի վատթարացումը, այն հավանականությունը, որ տեղի կունենա մնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում, ինչպես նաև դիտարկվող շուկաներից տեղեկատվությունն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափերի նվազման վերաբերյալ, օրինակ՝ ժամկետանց վճարումների մակարդակի փոփոխություն կամ տնտեսական պայմանների փոփոխություն, որոնք կապված են ակտիվների արժեզրկման հետ:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում (շարունակություն)

Խումբն ի սկզբանե գնահատում է արժեզրկված լինելու հայտանիշերը անհատապես՝ էական ակտիվների համար, և անհատապես կամ խմբային՝ բոլոր ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն համարվում: Եթե Խումբը որոշում է, որ անհատապես գնահատված ֆինանսական ակտիվի համար չկա արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ, անկախ այն հանգամանքից, էական է այն, թե՛ ոչ, այդ ակտիվը ներառվում է համանման վարկային ռիսկերի բնութագրիչներ ունեցող ֆինանսական ակտիվների խմբում և դրանց արժեզրկված լինելը գնահատվում է խմբային հիմունքով: Ակտիվները, որոնց արժեզրկված լինելը գնահատվում է անհատական հիմունքով և որոնց նկատմամբ ճանաչվում են արժեզրկումից վստասեր, չպետք է գնահատվեն խմբային հիմունքով:

Արժեզրկված լինելու օբյեկտիվ հայտանիշերի առկայության դեպքում արժեզրկումից վստաք իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը, որը չի ներառում վարկերից՝ ապագայում սպասվող կորուստները, որոնք Խումբը դեռ չի կրել: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, իսկ արժեզրկումից ծախսն արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից վստա չափելու համար գեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Խումբը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվների ապագա հոսքերի ներկա արժեքի հաշվարկը հիմնվում է այն դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարող են ստացվել գրավի իրացումից, նվազեցված գրավի բռնագանձման և օտարման ծախսումներով՝ անկախ բռնագանձման հավանականությունից:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Խմբի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի այնպիսի բնութագրիչներ, ինչպիսիք են ակտիվի տեսակը, ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետայնության կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկված լինելը գնահատվում է խմբային հիմքով, որոշվում են ակտիվների գծով կրած վրասների պատմական վիճակագրության հիման վրա, որի գծով պարտքային ռիսկի բնութագրիչները համարժեք են համանման ակտիվների խմբի բնութագրիչներին: Պատմական վիճակագրական շարքերը ճշգրտվում են ընթացիկ շուկայական իրավիճակը արտացոլելու համար՝ չեզոքացնելու պատմական վիճակագրական շարքերի հիմքում ընկած այն շուկայական պայմանների ազդեցությունը, որոնք տվյալ ժամանակաշրջանում գոյություն չունեն, և արտացոլելու պատմական վիճակագրական շարքերի հիմքում չընդգրկված շուկայական նոր պայմանները:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում գնահատման փոփոխությունները արտացոլում և համապատասխանում են դիտարկվող շուկաներում յուրաքանչյուր տարվա տեղեկատվության փոփոխությանը (օրինակ, գործազրկության մակարդակի փոփոխություն, անշարժ գույքի գներ, ապրանքների գներ, վճարունակության կարգավիճակ կամ այլ գործոններ, որոնք վկայում են խմբի կրած վրասների և դրանց չափի մասին): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդաբանությունը և ենթադրությունները պարբերաբար վերանայվում են Խմբի կողմից՝ վրասների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու նպատակով:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Խմբին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման գծով ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում (շարունակություն)

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն վերագրել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ▶ ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- ▶ Խումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն, ինչպես նաև,
- ▶ Խումբը կամ (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) ոչ փոխանցել և ոչ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Խումբը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և ոչ փոխանցել ու ոչ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ակտիվը հաշվառվում է ակտիվում Խմբի շարունակվող մասնակցության սահմաններում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից՝ նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և Խմբից պահանջվող փոխհատուցման առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև, ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ, Խմբի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Խումբը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի, ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ, երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է:

Նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորության փոխարինումը այլ ֆինանսական պարտավորությամբ (որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ երբ կատարվում է գործող պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն) հանգեցնում է հին պարտավորության ապաճանաչմանը և նոր պարտավորության ճանաչմանը, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեզրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Խումբը, որպես վարձակալ

Խումբը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունը որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից վարձակալվող գույքի իրական արժեքի չափով, կամ, ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքով: Նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքը հաշվարկելու համար որպես գեղչման գործակից օգտագործվում է վարձակալության ներքին տոկոսադրույքը, երբ այն հնարավոր է կիրառել, հակառակ դեպքում՝ Խմբի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ակտիվի արժեքի մեջ: Վարձակալական վճարները համաչափորեն բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և չնարված պարտավորության նվազեցման միջև: Ֆինանսական ծախսը տարածվում է վարձակալության ողջ ժամանակահատվածի վրա այնպես, որ հաշվարկվի հաստատուն դրույքաչափ պարտավորության յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մնացորդային արժեքի նկատմամբ:

Վարձակալի կողմից ֆինանսական վարձակալության գործունեությանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումներն արտացոլվում են վարձակալված ակտիվների կազմում:

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Խումբը, որպես վարձատու

Խումբը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունից դեբիտորական պարտքը վարձակալության գուտ ներդրման գումարի չափով՝ վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած: Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ: Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չնարված գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Երբ վարձակալման պայմանագրերի դադարեցման արդյունքում Խմբի տիրապետության տակ է անցնում գրավի առարկան, այդ ակտիվները չափվում են իրացման գուտ արժեքի և պատմական ամորտիզացված արժեքների նվազագույնով:

Գործառնական վարձակալություն՝ Խումբը, որպես վարձակալ

Գույքի վարձակալությունը, որի դեպքում սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի կողմից, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները հավասարաչափ ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերում:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վարձակալություն (շարունակություն)

Գործառնական վարձակալություն Խումբը, որպես վարձատու

Խումբը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացնում է գործառնական վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվը՝ ըստ ակտիվի բնույթի: Գործառնական վարձակալությունից ստացվող վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ՝ հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալներին տրամադրված զեղչերի համախառն գումարը արտացոլվում է որպես վարձակալությունից եկամտի նվազեցում՝ հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրի հետ կապված սկզբնական ուղղակի ծախսումները ավելացվում են վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացի հողից և շենքերից: Բանկի շենքերը ներկայացված են վերագնահատված արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայություն (տարի)	Դրույք (%)
Շենքեր	20	5
Համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր	1-5	20-100
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Հարմարանքներ և կցամասեր	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Ընդարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում, քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ դրանք բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարին մեկ: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այս դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը: Այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հայտանիշեր: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական հաշվետու տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվներ են բռնագանձվում վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և Կենտրոնական բանկի, ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսարկույթի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր
(շարունակություն)**

Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիք տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին՝ որպես հաճախորդների վարկերի, օվերդրաֆտների և այլ բանկային գործիքների ապահովման միջոց:

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ» հոդվածում՝ միջնորդավճարների գծով ստացված վարձատրության չափով: Պարտավորության սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը յուրաքանչյուր երաշխիքի պայմանագրի գծով իր պարտավորությունը գնահատում է հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով. միջնորդավճարների գծով ամորտիզացված վարձատրությունը և երաշխիքի պայմանագրից առաջացող ֆինանսական պարտավորությունը մարելու համար անհրաժեշտ ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբն ունի գործող իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու Նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ, նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստը օգտագործվում է գույքի իրական արժեքի աճը և նույն ակտիվի՝ Նախկինում կապիտալում ճանաչված աճի սահմաններում իրական արժեքի նվազեցումը գրանցելու համար:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Կապիտալ (շարունակություն)

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտները և ծախսերը հաշվանցվում են և համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք զուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների կամ համանման գործարքների խմբից (օրինակ՝ Խմբի առևտրային գործունեությունից) առաջացող օգուտների և վնասների դեպքում:

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել

Ստորև ներկայացված են ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Խումբը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

2014 թ. հունիսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը, որը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 ստանդարտին՝ «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը»: Ստանդարտը ներկայացնում է դասակարգման, չափման, ինչպես նաև արժեզրկման և հեջավորման հաշվառման նոր պահանջներ: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018 թ. -ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Բացի հեջավորման հաշվառումից, հետադարձ կիրառումը պահանջվում է, սակայն համադրելի տեղեկատվության վերահաշվարկը պարտադիր չէ:

Խումբը նախատեսում է կիրառել նոր ստանդարտը՝ ճանաչելով անցման կուտակային ազդեցությունը հաշվետու տարվա սկզբի չբաշխված շահույթում և առանց համեմատական տեղեկատվությունը վերահաշվարկելու: Խումբը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ազդեցությունը գնահատելու գործընթացում:

(ա) Դասակարգում և չափում

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում «բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման» չափանիշին (SPPI), սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Այս չափանիշի համաձայն՝ պարտքային գործիքները, որոնք չեն համապատասխանում «վարկավորման հիմնական պայմաններին», ինչպիսիք են պարունակվող փոխարկման օպցիոնով գործիքները կամ առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկերը, գնահատվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: SPPI չափանիշին համապատասխանող պարտքային ֆինանսական ակտիվների համար սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգումը որոշվում է բիզնես մոդելի հիման վրա, որի համաձայն այդ գործիքները կառավարվում են.

- ▶ գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով.
- ▶ գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու և վաճառքի նպատակով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով.
- ▶ այլ նպատակով պահվող գործիքները, ներառյալ առևտրային ֆինանսական ակտիվները, գնահատվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել (շարունակություն)

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժնային ֆինանսական ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որոշում է կայացվել, առանց հետազայում վերանայելու իրավունքի, որանք դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներից ողջ իրացված և չիրացված շահույթն ու վնասը, բացառությամբ շահաբաժինների, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, առանց շահույթում կամ վնասում հետագա վերադասակարգման:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը հիմնականում մնում են անփոփոխ ՀՀՄՍ 39-ի պահանջների համեմատ: Ածանցյալներ գործիքները կշարունակեն չափվել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խումբն ակնկալում է շարունակել իրական արժեքով չափվող բոլոր ընթացիկ ֆինանսական ակտիվները չափել իրական արժեքով: Խումբն ակնկալում է բաժնեմասային արժեթղթերը դասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով: Ֆոնդերում կատարված ներդրումները կչափվեն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ակնկալվում է, որ պարտքային արժեթղթերը, որոնք ներկայումս դասակարգված են որպես վաճառքի համար մատչելի, ՀՀՄՍ 9-ով կչափվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով, քանի որ Խումբը ակնկալում է ոչ միայն պահել այդ ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու համար, այլ նաև համեմատաբար հաճախակիորեն իրականացնել էական գումարով վաճառքներ: Այսպիսով է, որ բոլոր վարկերը պետք է բավարարեն «բացառապես մայր գումարի և տոկոսների վճարման» չափանիշին և կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

(բ) Արժեզրկում

ՀՀՄՍ 9-ը պահանջում է Խմբից ճանաչել պահուստ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվների, ինչպես նաև վարկային պարտավորվածությունների և երաշխիքների գծով ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) համար: Պահուստը որոշվում է ԱՎԿ-ի հիման վրա, որը կապված է հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում դեֆոլտի հավանականության հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ: Այդ դեպքում պահուստը հիմնված է ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ-ի վրա:

Եթե ֆինանսական ակտիվը համապատասխանում է գնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվի սահմանմանը, ապա պահուստը հաշվարկվում է ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ-ի փոփոխության հիման վրա: Այս պահին Խումբը ավարտել է ՀՀՄՍ 9-ի պահանջների հիման վրա ԱՎԿ գնահատման մեթոդաբանական կետերի մշակումը, ըստ որի ԱՎԿ-ի հաշվարկման համար վարկային պորտֆելը պետք է բաժանել չորս խմբերի՝ վարկեր իրավաբանական անձանց, հիփոթեքային վարկեր, ոսկու գրավով վարկեր եւ այլ մանրաձախ/սպառողական վարկերի: PD, EAD և LGD մոդելները ներկայումս ավարտման փուլում են: PD մոդելում օգտագործվող մակրո պարամետրերը նույնպես համաձայնեցված են, այժմ կատարվում է վերջնական փորձարկում: Վարկային պորտֆելի ԱՎԿ գնահատման համար Խումբը դիտարկելու է գծային կախվածությունը:

ՀՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ»

ՀՀՄՍ 15-ը հրապարակել է 2014 թ. -ի մայիսին և փոփոխվել 2016 թ. -ի ապրիլին: Այս կփոխարինի հասույթի ճանաչման ՀՀՄՍ-ների ներկայիս բոլոր պահանջներին: 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար պահանջվում է լիարժեք հետընթաց կիրառություն կամ փոփոխված հետընթաց կիրառություն: Խումբը նախատեսում է ընդունել նոր ստանդարտը՝ փոփոխված հետընթաց կիրառման եղանակով՝ ճանաչելով անցման կուտակային ազդեցությունը տարեկան չափով 2018 թվականի հունվարի 1-ին, առանց վերահաշվարկելու համեմատական տեղեկատվությունը: ՀՀՄՍ 15-ը սահմանում է հինգ քայլերի մոդել՝ հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի հաշվառման համար: ՀՀՄՍ 15-ի համաձայն՝ հասույթը պետք է ճանաչվի փոխհատուցման գումարի չափով, որի նկատմամբ ընկերությունն ակնկալում է ստանալ իրավունք՝ հաճախորդին սահմանափակումներ և ծառայություններ փոխանցելու դիմաց: Սակայն, տոկոսային եկամուտները և միջնորդավճարները, որոնք ֆինանսական գործիքների և վարձակալության անբաժան մաս են կազմում, կշարունակվեն գտնվել ՀՀՄՍ 15-ի շրջանակներից դուրս և կկարգավորվեն այլ կիրառելի ստանդարտներով (օր.՝ ՀՀՄՍ 9 և ՀՀՄՍ 16՝ «Վարձակալություն»): Արդյունքում նոր ստանդարտի ընդունումը ազդեցություն չի ունենա Խմբի հասույթի մեծ մասի վրա:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել (շարունակություն)

Խումբը ներկայումս չի ակնկալում էական ազդեցություն \$ՀՄՍ 15-ի ընդունման գծով:

Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 10-ում և ՀՀՄՍ 28-ում՝ Ներդրողի և Նրա հետ ասոցացված ընկերության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ ներդրում

Փոփոխությունները վերաբերում են \$ՀՄՍ 10-ի և ՀՀՄՍ 28-ի միջև հակասություններին՝ կապված դուստր կազմակերպության նկատմամբ վերահսկողության կորստի հետ, որը վաճառվում է կամ ներդրվում ասոցացված ընկերությունում կամ համատեղ ձեռնարկման մեջ: Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ ներդրողի և Նրա հետ ասոցացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև \$ՀՄՍ 3-ի բնորոշման համաձայն ձեռնարկատիրական գործունեություն հանդիսացող ակտիվների վաճառքի կամ ներդրման արդյունքում առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ամբողջությամբ: Այնուամենայնիվ, ձեռնարկատիրական գործունեություն չհանդիսացող ակտիվների վաճառքից կամ ներդրումից ստացված ցանկացած շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է միայն ասոցիացված կազմակերպությունում կամ համատեղ ձեռնարկման մեջ չփոխկապակցված ներդրողների բաժնետնտեսի չափով: ՀՀՄՍ-ն հետաձգել է այս փոփոխությունների ուժի մեջ լինելու ժամկետը անորոշ ժամանակով, սակայն փոփոխությունները վաղաժամկետ ընդունողները դրանք պետք է կիրառեն առաջընթաց կերպով: Խումբը ներկայումս չի ակնկալում էական ազդեցություն փոփոխությունների ընդունման հետևանքով:

\$ՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

\$ՀՄՍ 16-ը թողարկվել է 2016 թ. -ի հունվարին և փոխարինում է ՀՀՄՍ 17-ին՝ «Վարձակալություն», \$ՀՄՍ 4-ին՝ «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՍԿ 15-ին՝ «Գործառնական վարձակալություն, խրախուսող պայմաններ» և ՄՍԿ 27-ին՝ «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը»: \$ՀՄՍ 16-ը սահմանում է վարձակալության ճանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման սկզբունքները և պահանջում է վարձակալներին հաշվառել բոլոր վարձակալությունները հաշվեկշռային միասնական մոդելի հիման վրա՝ ՀՀՄՍ 17-ի ֆինանսական վարձակալության հաշվառման նման: Ստանդարտը ներառում է վարձակալության ճանաչման երկու բացառություն՝ ցածրարժեք ակտիվների վարձակալություններ և կարճաժամկետ վարձակալություններ (այսինքն, 12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալություններ):

Վարձակալության ժամկետի մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ վարձակալը պետք է ճանաչի պարտավորություն՝ վարձակալության վճարումները կատարելու համար (այսինքն, վարձակալության պարտավորություն) և ակտիվ, որը ներկայացնում է վարձակալության ժամկետի ընթացքում ակտիվի օգտագործման իրավունքը (այսինքն, ակտիվը՝ օգտագործման իրավունքի ձևով): Վարձակալները պետք է առանձին ճանաչեն վարձակալության պարտավորության գծով տրոհները և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ամորտիզացիայի գծով ծախսերը:

Վարձակալներից նաև կպահանջվի վերագնահատել վարձակալության գծով պարտավորությունները որոշակի իրադարձությունների տեղի ունենալու դեպքում (օրինակ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ապագա վարձակալության վճարների փոփոխություն, որը պայմանավորված է այդ վճարումների որոշման համար օգտագործվող հնդեքսի կամ փոխարժեքի փոփոխությունով): Դեպքերի մեծ մասում վարձակալը պետք է ճանաչի վարձակալության պարտավորության վերագնահատումը՝ որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ճշգրտում:

\$ՀՄՍ 16-ով վարձատուների կողմից հաշվառումը զգալիորեն չի փոխվել ներկայիս ՀՀՄՍ 17-ի համեմատ: Վարձատուները կշարունակեն դասակարգել բոլոր վարձակալությունները՝ օգտագործելով ՀՀՄՍ 17-ի դասակարգման սկզբունքները, և առանձնացնել վարձակալության երկու տեսակ՝ գործառնական և ֆինանսական վարձակալություններ:

\$ՀՄՍ 16-ը նաև պահանջում է վարձակալներին և վարձատուներին բացահայտել ավելի շատ տեղեկատվություն, քան ՀՀՄՍ 17-ը:

\$ՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է, բայց ոչ նախքան կազմակերպությունը կսկսի կիրառել \$ՀՄՍ 15-ը: Վարձակալը կարող է կիրառել ստանդարտը ամբողջական հետընթաց կամ փոփոխված հետընթաց մոտեցմամբ: Ստանդարտի անցումային դրույթները թույլ են տալիս որոշակի մեղմացում: 2018 թ. Խումբը կշարունակի գնահատել \$ՀՄՍ 16-ի հնարավոր ազդեցությունը իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3. **Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել (շարունակություն)

Տարեկան բարեփոխումներ՝ 2014-2016 շրջան (թողարկված 2016 թվականի դեկտեմբերին)

Այս բարեփոխումները ներառում են.

ՖՀՄԿ մեկնաբանություն 22՝ «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարված փոխհատուցում»

Մեկնաբանությունը հստակեցնում է, որ ոչ դրամային ակտիվի և ոչ դրամային պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ կանխավճարի ստացման կամ փոխանցման արդյունքում առաջացող համապատասխան ակտիվի, ծախսերի և եկամուտների (կամ դրանց մի մասի) սկզբնական ճանաչման համար օգտագործվող սխիթ փոխարժեքը որոշելիս գործարքի ամսաթիվն այն ամսաթիվն է, երբ կազմակերպությունը սկզբնապես ճանաչում է կանխավճարված փոխհատուցումից առաջացող ոչ դրամային ակտիվը կամ ոչ դրամային պարտավորությունը: Մեկնաբանությունը ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանի համար: Քանի որ Խմբի ընթացիկ մոտեցումը համապատասխանում է մեկնաբանությանը, Խումբը չի ակնկալում էական ազդեցություն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄԿ մեկնաբանություն 23՝ «Անորոշություն շահութահարկի հաշվարկման կանոնների վերաբերյալ»

Մեկնաբանությունը վերաբերում է շահութահարկի հաշվառմանը, երբ հարկի հաշվարկը պարունակում է անորոշություն, որն ազդում է ՀՀՄՍ 12-ի կիրառման վրա: Մեկնաբանությունը չի կիրառվում ՀՀՄՍ 12-ի շրջանակից դուրս հարկերի կամ հավաքագրումների վրա, ինչպես նաև չի պարունակում կոնկրետ պահանջներ անորոշ հարկային մեկնաբանությունների հետ կապված տոկոսների և տույժերի վերաբերյալ:

Կազմակերպությունը պետք է որոշի, արդյոք յուրաքանչյուր անորոշ հարկային մեկնաբանություն պետք է դիտարկել առանձին թե մեկ կամ մի քանի այլ անորոշ հարկային մեկնաբանությունների հետ միասին: Պետք է կիրառել այն մոտեցումը, որն ավելի լավ է կանխատեսում անորոշության հստակեցման արդյունքը: Մեկնաբանությունը նաև վերաբերում է հարկային մարմինների կողմից կատարված հարկային մեկնաբանությունների դիտարկումների վերաբերող ենթադրություններին, որոնք արվում են կազմակերպության կողմից, ինչպես նաև այն հանգամանքին, թե ինչպես է կազմակերպությունը դիտարկում փաստերի և հանգամանքների փոփոխությունները:

Մեկնաբանությունն ուժի մեջ է մտնում 2019 թվականի հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն գոյություն ունեն որոշակի անցումային պարզեցումներ: Խումբը կսկսի կիրառել մեկնաբանությունը գործողության մեջ մտնելու օրվանից: Քանի որ Խումբը գործում է բարդ հարկային միջավայրում, մեկնաբանության կիրառումը կարող է ազդել նրա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների և պահանջվող ծանոթագրությունների վրա: Բացի այդ, Խմբին կարող է անհրաժեշտ լինել մշակել գործընթացներ և ընթացակարգեր տեղեկատվություն ստանալու համար, որն անհրաժեշտ է մեկնաբանությունը ժամանակին կիրառելու համար:

Տարեկան բարեփոխումներ՝ 2015-2017 շրջան (թողարկված 2017 թվականի դեկտեմբերին)

Այս բարեփոխումները կիրառելի են 2019 թվականի հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և ներառում են.

ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ». որպես կապիտալ դասակարգված ֆինանսական ակտիվների գծով վճարումների հետևանքները շահութահարկի վրա

Այս փոփոխությունները պարզաբանում են, որ կազմակերպությունը պետք է ճանաչի շահաբաժինների շահութահարկային բոլոր հետևանքները շահույթում կամ վնասում, այլ համապարփակ եկամտում կամ կապիտալում, կախված այն հանգամանքից, թե որտեղ է ճանաչել շահաբաժնի վճարման համար հիմք հանդիսացող բաշխման ենթակա շահույթը սկզբնավորող գործարքը կամ իրադարձությունը: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է և պետք է բացահայտվի: Փոփոխությունը պետք է նախ կիրառվի առավել վաղ համադրելի ամսաթվին կամ այդ ամսաթվից հետո ճանաչված շահաբաժինների շահութահարկի հետևանքների համար: Քանի որ Խմբի ընթացիկ մոտեցումը համապատասխանում է փոփոխությանը, Խումբը չի ակնկալում էական ազդեցություն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

\$ՀՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ խմբի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են ունենում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Վարկերի արժեզրկման պահուստ

Խումբը պարբերաբար կատարում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի՝ արժեզրկված լինելու վերլուծություն: Սեփական փորձից ելնելով՝ Խումբը արժեզրկումից վնասները գնահատելիս օգտագործում է իր սուբյեկտիվ դատողություններն այն դեպքերում, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարություն է կրում և համանման վարկառուների վերաբերյալ չկա բավարար փաստացի տեղեկատվություն: Խումբը համանման կերպով գնահատում է ապագա դրամական հոսքերի փոփոխությունները դիտարկվող տեղեկատվության հիման վրա, որը վկայում է վարկառուի պարտավորությունների մարման ոչ բարենպաստ կարգավիճակի, կամ պետական, կամ տեղական տնտեսական պայմանների փոփոխության մասին, որոնք վերագրվում են տվյալ խմբի ակտիվների գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերին: Ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատումներ՝ հիմնվելով ակտիվների նկատմամբ համանման վարկային ռիսկի բնութագրերի և վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի խմբերի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշերի պատմական տվյալների վրա: Սեփական փորձից ելնելով՝ Խումբը օգտագործում է իր սուբյեկտիվ դատողությունները դիտարկվող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի վերաբերյալ տեղեկատվության ճշգրտման համար՝ ընթացիկ իրավիճակը արտացոլելու նպատակով:

Հողի և շենքերի վերագնահատում

Հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվում է շուկայական համեմատական մեթոդով: Այսինքն, գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա՝ էականորեն ճշգրտված՝ գույքի բնույթի, գտնվելու վայրի և պայմանների տարբերություններն արտացոլելու համար: Խումբը ներգրավում է անկախ փորձագետների իր գույքերը գնահատելու համար:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է իրական արժեքի գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում, որքան հնարավոր է, հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կատարվող շուկայական գործարքների դեպքում (տես՝ Ծանոթագրություն 34):

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբն իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Խումբը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

5. Սեգմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների և ծառայությունների տարատեսակների վրա, Խումբը բաժանվում է հետևյալ երեք սեգմենտների.

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդներ, սպառողական վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում և դրամական փոխանցումներ:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով ղեկավարությունը հետևում է իր քիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Շահութահարկը կառավարվում է Խմբի մակարդակով և բաշխվում է գործառնական սեգմենտների միջև:

2017 և 2016թթ. ընթացքում արտաքին գործընկերոջից կամ հաճախորդից ստացված և Խմբի ընդհանուր հասույթի 10% և ավելի գերազանցող հասույթով որևէ գործարք չի գրանցվել:

Ստորև նշված աղյուսակները ներկայացնում են Խմբի գործառնական սեգմենտների գծով եկամտի և շահույթի, ինչպես նաև առանձին ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

հազար ՀՀ դրամ	2017			
	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Ընդամենը
Զուտ տոկոսային եկամուտ	5,056,917	2,662,091	1,621,176	9,340,184
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	2,549,251	1,353,306	271,142	4,173,699
Գործառնական շահույթ	7,606,168	4,015,397	1,892,318	13,513,883
Արժեզրկումից կորուստներ	(435,068)	(835,884)	-	(1,270,952)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(327,009)	(411,214)	(34,596)	(772,819)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(2,272,008)	(1,512,178)	(514,603)	(4,298,789)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	(970,814)	(1,459,170)	(385,455)	(2,815,439)
Շահույթ մինչև շահութահարկը	3,601,269	(203,049)	957,664	4,355,884
Շահութահարկի գծով ծախս	(604,881)	(34,105)	(160,852)	(799,838)
Հաշվետու տարվա շահույթ	2,996,388	(237,154)	796,812	3,556,046

հազար ՀՀ դրամ	2017			
	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Ընդամենը
Տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ	70,521,233	94,646,267	37,548,156	202,715,656
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	76,763,097	103,005,465	33,833,643	213,602,205

5. Սեգմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

հազար ՀՀ դրամ	2016			Ընդամենը
	Մանրաձախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	
Զուտ տոկոսային եկամուտ	4,325,356	1,782,352	964,189	7,071,897
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	2,124,443	1,344,760	(569,375)	2,899,828
Գործառնական շահույթ	6,449,799	3,127,112	394,814	9,971,725
Արժեզրկումից կորուստներ	(622,846)	(1,022,183)	-	(1,645,029)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(336,474)	(444,326)	(34,901)	(815,701)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(1,482,295)	(1,654,719)	(242,246)	(3,379,260)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	(976,068)	(1,513,715)	(133,362)	(2,623,145)
Շահույթ մինչև շահութահարկը	3,032,116	(1,507,831)	(15,695)	1,508,590
Շահութահարկի գծով ծախս	37,566	18,682	194	56,442
Հաշվետու տարվա շահույթ	3,069,682	(1,489,149)	(15,501)	1,565,032

հազար ՀՀ դրամ	2016			Ընդամենը
	Մանրաձախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	
Տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ	50,655,850	68,368,974	17,434,920	136,459,744
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	70,799,577	76,479,457	9,405,863	156,684,897

Տոկոսակիր ակտիվները ներառում են շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները, վաճառքի համար մատչելի ներդրումները, բանկերին տրամադրված վարկերը, հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխառությունները, հետգնման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթերը:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ, պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր, ստորադասված և այլ փոխառություններ:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Խումբն իր հիմնական գործունեությունը իրականացնում է ՀՀ-ում: Բացի ֆինանսական գործիքներից, Խումբը չունի ՀՀ-ի տարածքից դուրս այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ:

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,802,423	10,895,951
ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները	29,005,963	32,812,539
Այլ բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	2,033,663	1,043,449
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,842,049	44,751,939

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդները ներառում են պարտադիր պահուստներ, որոնք հաշվարկվում են Խմբի կողմից ներգրավված դրամային միջոցների 2%-ի և արտարժույթային միջոցների 18%-ի չափով (2016թ.՝ դրամային միջոցների 2%-ի և արտարժույթով միջոցների 18%-ի չափով)՝ կազմելով 22,573,220 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 20,038,884 հազ. ՀՀ դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն օրենսդրությամբ արգելված չէ, սակայն եթե Խումբը չի ապահովում նվազագույն միջին պահուստի գումարը, ապա կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: Պարտադիր պահուստավորման դիմաց Խումբը տոկոսներ չի ստանում:

6. **Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)**

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները 1,716,360 հազ. դրամ գումարով (84%) կենտրոնացված են երեք բանկերում (2016թ.՝ 926,842 հազ. դրամ գումարով (89%) կենտրոնացված են երեք բանկերում):

7. **Առևտրային արժեթղթեր**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր	787,330	139,594
ՀՀ կորպորատիվ պարտատուներ	-	45,239
Ընդամենը առևտրային արժեթղթեր	787,330	184,833

Ստորև ներկայացվում են նշված արժեթղթերի անվանական տոկոսադրույքները և մարման ժամկետները.

	2017		2016	
	%	Մարման ժամկետ	%	Մարման ժամկետ
ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8.0-13.0	2020-2036	10.0-12.0	2018-2023
ՀՀ ոչ պետական պարտատուներ	-	-	15.0	2018

8. **Պահանջներ բանկերի նկատմամբ**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	7,025,413	-
Դեբիտորական պարտքեր վճարահաշվարկային ծառայությունների գծով	1,194,907	1,039,310
ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված միջոցներ	920,000	720,000
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	753,858	4,006
Այլ	652,177	557,566
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	10,546,355	2,320,882

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով գրավադրված են եղել ՀՀ կառավարության և կորպորատիվ պարտատուներ 11,831,416 հազ. ՀՀ դրամ իրական արժեքով (2016թ.՝ զրո):

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերին տրված վարկերը և ավանդները ներառում են մնացորդներ մեկ գործընկերոջ հետ 753,858 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2016 թ.՝ 4,006 հազ. ՀՀ դրամ՝ մեկ գործընկերոջ հետ):

ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

9. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Վարկեր հաճախորդներին	139,239,113	106,201,759
Օվերդրաֆտ	25,558,298	15,672,506
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,820,511	1,373,788
Դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	316,157	296,207
Ֆակտորինգ	95,247	33,629
Ակրեդիտիվ	1,525	1,131
	170,030,851	123,579,020
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(4,863,351)	(4,554,196)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	165,167,500	119,024,824

9. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խուճըն ունի տասը խոշոր վարկառուներին տրամադրված վարկերի կենսորոնացում 48,686,742 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (համախառն վարկային պորտֆելի 28.63%) (2016թ.՝ 49,226,623 հազ. ՀՀ դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 39.83%): Նշված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը կազմում է 1,250,634 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 1,184,887 հազ. ՀՀ դրամ):

Ստորև ներկայացված է վարկերի արժեզրկման պահուստի համաձայնեցումը՝ ըստ դասերի.

2017											
հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբերություն	Հներգետիկա	Գյուղատնտեսություն (ներառյալ ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)	Շինարարություն	Առևտուր	Տրանսպորտ և կապ	Ծառայությունների ոլորտ	Սպառողական վարկեր անձանց	Հիփոթեքային վարկեր	Այլ	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	547,956	44,656	734,327	708,490	47,923	220,099	121,723	676,991	1,045,123	36,908	4,554,196
Տարվա ծախս/ (հակադարձում)	30,820 (9,747)	24,642	197,988 (110,431)	87,276 (90,418)	232,288 (207,695)	23,419	92,338 (136,936)	218,628 (1,190,886)	182,016 (480,995)	56,898 (47,081)	1,146,313 (2,274,189)
Վերականգնում	19,853	-	19,391	26,457	65,571	9,155	54,395	779,854	430,147	32,208	1,437,031
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	588,882	69,298	841,275	731,805	508,087	252,673	131,520	484,587	1,176,291	78,933	4,863,351
Անհատական հիմունքներով արժեզրկում էմբային հիմունքներով արժեզրկում	541,002	-	792,508	708,705	345,723	240,206	449	38,299	917,763	19,988	3,604,643
	47,880	69,298	48,767	23,100	162,364	12,467	131,071	446,288	258,528	58,945	1,258,708
	588,882	69,298	841,275	731,805	508,087	252,673	131,520	484,587	1,176,291	78,933	4,863,351
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատական արժեզրկման պահուստով գտելը)	1,049,703	-	1,010,943	1,109,031	1,217,730	479,852	49,890	274,782	1,790,144	1,005,311	7,987,386

2016											
հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբերություն	Հներգետիկա	Գյուղատնտեսություն (ներառյալ ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)	Շինարարություն	Առևտուր	Տրանսպորտ և կապ	Ծառայությունների ոլորտ	Սպառողական վարկեր անձանց	Հիփոթեքային վարկեր	Այլ	Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	489,597	32,692	713,091	510,612	456,156	152,657	42,174	832,722	744,254	51,376	4,025,331
Տարվա ծախս/ (հակադարձում)	79,579 (33,167)	11,964	167,874 (350,586)	191,342 (67,546)	267,843 (379,075)	82,619 (16,496)	85,726 (6,741)	349,968 (1,189,372)	298,116 (433,277)	(27,132) (208,875)	1,507,899 (2,685,135)
Վերականգնում	11,947	-	203,948	74,082	72,999	1,319	564	683,673	436,030	221,539	1,706,101
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	547,956	44,656	734,327	708,490	417,923	220,099	121,723	676,991	1,045,123	36,908	4,554,196
Անհատական հիմունքներով արժեզրկում էմբային հիմունքներով արժեզրկում	516,800	-	706,641	673,202	376,818	215,896	50,184	22,812	758,802	1,269	3,262,424
	31,156	44,656	27,686	35,288	101,105	4,203	71,539	654,179	286,321	35,639	1,291,772
	547,956	44,656	734,327	708,490	417,923	220,099	121,723	676,991	1,045,123	36,908	4,554,196
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատական արժեզրկման պահուստով գտելը)	599,087	-	963,113	1,277,458	1,100,650	481,764	286,596	208,204	1,724,922	140,949	6,732,743

9. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**

Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխառությունները, ըստ տնտեսության ճյուղերի ունեն հետևյալ տեսքը.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	43,137,483	31,428,298
Հիփոթեքային վարկեր	28,612,812	20,706,198
Առևտուր	23,146,111	16,181,097
Տրանսպորտ և կապ	17,701,045	18,626,511
Ծառայությունների ոլորտ	14,596,980	8,234,515
Էներգետիկա	7,699,388	4,961,672
Գյուղատնտեսություն, ներառյալ ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	7,012,168	4,621,160
Արդյունաբերություն	6,364,056	3,815,017
Շինարարություն	6,100,247	5,148,382
Այլ	15,660,561	9,856,170
	<u>170,030,851</u>	<u>123,579,020</u>
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(4,863,351)	(4,554,196)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	<u><u>165,167,500</u></u>	<u><u>119,024,824</u></u>

Տրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ հաճախորդների հետևյալն է.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Մասնավոր ձեռնարկություններ	90,043,273	66,469,244
Ֆիզիկական անձինք	72,186,041	52,380,174
Անհատ ձեռնարկատերեր	6,839,679	4,025,290
Պետական ձեռնարկություններ	960,399	701,676
Ոչ առևտրային կազմակերպություններ	1,459	2,636
	<u>170,030,851</u>	<u>123,579,020</u>
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(4,863,351)	(4,554,196)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	<u><u>165,167,500</u></u>	<u><u>119,024,824</u></u>

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Հիփոթեքային վարկեր	28,612,812	20,706,198
Վարկային քարտեր	20,343,418	15,524,600
Սպառողական վարկեր	15,074,791	8,969,962
Ոսկու վարկեր	7,420,891	6,593,907
Գյուղատնտեսական վարկեր	391,985	243,646
Ավտո վարկեր	298,382	339,898
Այլ	43,762	1,963
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր և փոխառություններ	<u><u>72,186,041</u></u>	<u><u>52,380,174</u></u>

9. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը ներառում են.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	254,216	182,001
1-5 տարի	80,438	140,806
5 տարուց ավել	5,580	-
	<u>340,234</u>	<u>322,807</u>
Ապագա ժամանակաշրջանների չվաստակած ֆինանսական եկամուտ ֆինանսական վարձակալության գծով	(24,077)	(26,600)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում նախքան արժեզրկման գծով պահուստը	<u>316,157</u>	<u>296,207</u>
Արժեզրկման գծով պահուստ	(237,461)	(181,184)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	<u><u>78,696</u></u>	<u><u>115,023</u></u>

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բացահայտված է Ծանոթագրություն 34-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների բացահայտված է Ծանոթագրություն 37-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ վարկային, արտարժույթի, իրացվելիության և տոկոսային ռիսկի բացահայտված է Ծանոթագրություն 38-ում: Կապակցված անձանց վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 33-ում:

10. **Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	18,518,365	13,133,887
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,645,006	810,726
ՏՀԶԿ երկրների բաժնեմասային արժեթղթեր	888,409	616,646
Ներդրումներ ֆոնդերում	579,582	310,152
ՏՀԶԿ երկրների կորպորատիվ պարտատոմսեր	123,062	-
ՀՀ կորպորատիվ բաժնեմասային արժեթղթեր	57,794	57,794
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր	<u><u>22,812,218</u></u>	<u><u>14,929,205</u></u>

Բոլոր պարտքային արժեթղթերը ունեն հաստատուն արժեկտրոններ:

ՀՀ կորպորատիվ բաժնեմասային արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնաբերական, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար գնանշվող շուկա չկա, և խումբը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույթները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը գեղջելու նպատակով:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը, ըստ արդյունավետ եկամտաբերության և մարման ժամկետի ներառում են.

հազար ՀՀ դրամ	2017		2016	
	%	Մարման ժամկետ	%	Մարման ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	4.76-18.35	2018-2047	4.76-18.35	2017-2036
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	3.83-12.63	2018-2022	6.46-12.34	2017-2019
ՏՀԶԿ երկրների կորպորատիվ պարտատոմսեր	8.62-8.63	2020	-	-

11. **Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3,056,113	-
Ընդամենը	3,056,113	-

Գրավադրված արժեթղթերը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գրավադրված են հետզնման պայմանագրերով մեկ հայկական բանկում՝ գործընկերոջ կողմից վաճառելու կամ կրկին վերագրավադրելու իրավունքով:
Այս գործարքները կատարվել են ստանդարտ վարկավորման, արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման սովորական պայմաններով:

12. **Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	346,140	-
Ընդամենը մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	346,140	-

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, ըստ արդյունավետ եկամտաբերության և մարման ժամկետի ներառում են.

հազար ՀՀ դրամ	2017		2016	
	%	Մարման ժամկետ	%	Մարման ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	4.78-6.24	2018	-	-

13. **Հիմնական միջոցներ**

հազար ՀՀ դրամ	Հող և շենքեր	Հարմարանքներ և կցամասեր	Փոխադրամիջոցներ	Համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր	Այլ հիմնական միջոցներ	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում	Ընդամենը
Վերագնահատված կամ սկզբնական արժեք							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,361,547	732,794	208,357	2,656,802	719,264	956,474	10,635,238
Ավելացումներ	19,823	21,008	270	284,535	35,000	9,133	369,769
Օտարում	(56,143)	(544)	-	(4,646)	(12,861)	(170)	(74,364)
Վերագնահատման ազդեցություն	(191,209)	-	-	-	-	-	(191,209)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,134,018	753,258	208,627	2,936,691	741,403	965,437	10,739,434
Ավելացումներ	103	31,317	6,025	414,507	108,028	178,026	738,006
Օտարում	(217,103)	(33,375)	(4,000)	(34,391)	(35,940)	(71,191)	(396,000)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,917,018	751,200	210,652	3,316,807	813,491	1,072,272	11,081,440
Կուտակված մաշվածություն							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	210,665	567,181	169,575	2,100,103	544,549	430,705	4,022,778
Մաշվածություն	186,575	67,079	23,779	273,744	63,161	125,024	739,362
Օտարում	-	(151)	-	(3,746)	(6,336)	-	(10,233)
Վերագնահատման ազդեցություն	(397,240)	-	-	-	-	-	(397,240)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	634,109	193,354	2,370,101	601,374	555,729	4,354,667
Մաշվածություն	197,005	58,625	12,935	285,869	67,782	108,884	731,100
Օտարում	(4,217)	(33,371)	(222)	(32,150)	(21,136)	(28,518)	(119,614)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	192,788	659,363	206,067	2,623,820	648,020	636,095	4,966,153
Հաշվեկշռային արժեք							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,150,882	165,613	38,782	556,699	174,715	525,769	6,612,460
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,134,018	119,149	15,273	566,590	140,029	409,708	6,384,767
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,724,230	91,837	4,585	692,987	165,471	436,177	6,115,287

13. Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Ակտիվների վերագնահատում

Խմբի սեփականությունը հանդիսացող շենքերի և հողի վերագնահատումը կատարվել է 2016թ. անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից: Ղեկավարությունը հիմք է ընդունել անկախ գնահատողի կողմից ներկայացված արդյունքները շենքերի և հողի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ:

Եթե հիմնական միջոցները ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մեթոդի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 737,210 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 931,932 հազ. ՀՀ դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվները կազմում են 2,778,877 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 2,200,044 հազ. ՀՀ դրամ):

Տեղադրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված տեղադրման փուլում գտնվող ակտիվները կազմում են 137,069 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 139,395 հազ. ՀՀ դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չի ունեցել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ:

14. Ոչ նյութական ակտիվներ

<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>Արտոնագրեր</i>	<i>Համակարգ- չային ծրագրեր</i>	<i>Այլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք				
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	669,272	60,366	67,315	796,953
Ավելացումներ	16,014	1,200	11,919	29,133
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	685,286	61,566	79,234	826,086
Ավելացումներ	29,605	5,250	93,600	128,455
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	714,891	66,816	172,834	954,541
Կուտակված մաշվածություն				
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	539,380	37,469	33,096	609,945
Ամորտիզացիա	62,230	4,001	10,108	76,339
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	601,610	41,470	43,204	686,284
Ամորտիզացիա	31,426	2,998	7,295	41,719
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	633,036	44,468	50,499	728,003
Հաշվեկշռային արժեք				
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	129,892	22,897	34,219	187,008
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	83,676	20,096	36,030	139,802
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	81,855	22,348	122,335	226,538

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ոչ նյութական ակտիվները կազմում են 454,122 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 441,977 հազ. ՀՀ դրամ):

15. Բռնագանձված ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կողմից տրամադրված վարկերի պահովվածություն հանդիսացող գրավների բռնագանձման արդյունքում ձեռք բերված գրավները ներկայացված են ստորև.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Հող և շենքեր	1,807,659	2,353,995
Փոխադրամիջոցներ	11,000	17,000
Այլ	13,460	14,654
Ընդամենը	1,832,119	2,385,649

Խմբի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել գրավի՝ ժամանակին և պատշաճ կերպով իրացմանը: Խումբը հիմնականում չի օգտագործում ոչ դրամային գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման նպատակով: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները. նվազագույնով: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում բռնագանձված ակտիվների արժեքի մասն գծով ճանաչված ծախսը կազմել է 58,078 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 100,563 հազ. ՀՀ դրամ):

16. Այլ ակտիվներ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Դեբիտորական պարտքեր	416,024	325,778
Չավարտված գործարքների գծով ստացվելիք գումարներ	355,454	21,011
Դրամական փոխանցումների գծով ստացվելիք գումարներ	7,004	14,116
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	778,482	360,905
Հանած ֆինանսական ակտիվների արժեքի մասն գծով պահուստ	(43,421)	(59,174)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	735,061	301,731
Թանկարժեք մետաղներ	444,766	205,035
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	342,867	40,006
Պաշարներ	239,255	223,816
Կանխավճարներ մատակարարներին	195,129	67,792
Ապահովագրության գծով հավելավճարի չամորտիզացված մաս	44,994	29,479
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	267	1,645
Այլ	1,865	1,865
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,269,143	569,638
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,004,204	871,369

Այլ ակտիվների գծով արժեքի մասն կորուստների պահուստի չարժեք հետևյալն է.

հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	45,203
Տարվա ծախս	36,567
Դուրսգրում	(22,596)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	59,174
Տարվա ծախս	66,561
Դուրսգրում	(82,314)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	43,421

17. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Բանկերից ստացված վարկեր	12,004,512	-
Հետգնման պայմանագրեր բանկերի հետ	2,900,619	-
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	143,170	224,626
Այլ պարտավորություններ	125,166	53,438
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	15,173,467	278,064

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խուսքն ունի չորս բանկերից ստացված վարկեր (2016թ.՝ զրո):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խուսքն ունի հետգնման պայմանագրեր մեկ բանկի հետ (2016թ.՝ զրո): Պայմանագրերն ապահովված են պետական պարտատոմսերով, որոնց իրական արժեքը կազմում է 3,056,113 հազ. ՀՀ դրամ (Ծանոթագրություն 11):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվների 86%-ը կենտրոնացված է երկու բանկում (2016թ.՝ 54%):

18. Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

հազար ՀՀ դրամ	2017			2016		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Վաճառքի համար պահվող ածանցյալ գործիքներ						
Արտարժուրային սվոփ	7,628,876	-	68,857	3,396,500	-	31,591
Ընդամենը ածանցյալ պարտավորություններ	7,628,876	-	68,857	3,396,500	-	31,591

19. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Իրավաբանական անձիք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	42,525,666	28,074,163
Ժամկետային ավանդներ	54,625,403	40,806,476
	97,151,069	68,880,639
Ֆիզիկական անձիք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	24,815,673	20,765,490
Ժամկետային ավանդներ	51,947,415	50,034,088
	76,763,088	70,799,578
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	173,914,157	139,680,217

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորություններում ներառված են 33,078,968 հազ. ՀՀ դրամ գումարով ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովաթույն տրամադրված վարկերի համար (2016թ.՝ 31,826,259 հազ. ՀՀ դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ամենամեծ տասը հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարը կազմում է 78,683,050 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 65,612,790 հազ. ՀՀ դրամ) կամ հաճախորդներից ներգրավված միջոցների ընդհանուր գումարի 45.2% (2016թ.՝ 47.0%):

20. Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	990,049	409,468
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	(86,187)	(35,072)
Հետաձգված հարկի գծով օգուտ	(104,024)	(430,838)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս/(օգուտ)	799,838	(56,442)

ՀՀ-ում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2016թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Հաշվապահական շահույթի և հարկային ծախսերի միջև թվաբանական համաձայնեցումը ներկայացված է ստորև.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Շահույթ նախքան հարկումը	4,355,884	1,508,590
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	20%	20%
Շահութահարկի գծով տեսական ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	871,177	301,718
Չնվազեցվող ծախսեր	14,848	149,362
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	(86,187)	(35,072)
Հետաձգված հարկային ակտիվներ՝ ճանաչված 2016թ.-ին հիմնական միջոցների գնահատված հարկային բազայի ավելացման հետևանքով (տես ստորև)	-	(472,450)
Շահութահարկի գծով ծախս/(օգուտ)	799,838	(56,442)

2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում Խումբը փոխեց հիմնական միջոցների հարկային բազայի գնահատումը՝ ՀՀ հարկային մարմինների կողմից ստացված պարզաբանող գրության հիման վրա: Դրա հետևանքով 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ճանաչվեց հավելյալ հետաձգված հարկային ակտիվ՝ 472,450 հազ. ՀՀ դրամի չափով:

20. **Հարկում (շարունակություն)**

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			
	Մնացորդը 2016թ հունվարի 1-ին	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	Այլ համապարփակ եկամտի կազմում	Մնացորդը 2016թ դեկտեմբերի 31-ին	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	Այլ համապարփակ եկամտի կազմում	Մնացորդը 2017թ դեկտեմբերի 31-ին
Այլ պարտավորություններ	35,556	5,607	-	41,163	-	-	111,835
Բռնագանձված ակտիվներ	19,096	20,113	-	39,209	70,672	-	50,825
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	54,652	25,720	-	80,372	82,288	-	162,660
Հաճախորդներին տրված վարույն և փոխառություններ	(504,846)	(121,430)	-	(626,276)	22,157	-	(604,119)
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	(80,482)	-	(256,994)	(337,476)	-	(201,646)	(539,122)
Հիմնական միջոցներ	(719,730)	507,340	(42,754)	(255,144)	31,841	-	(223,303)
Այլ ակտիվներ	6,254	20,936	-	27,190	(31,273)	-	(4,083)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(79)	(1,728)	-	(1,807)	(989)	-	(2,796)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(1,298,883)	405,118	(299,748)	(1,193,513)	21,736	(201,646)	(1,373,423)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(1,244,231)	430,838	(299,748)	(1,113,141)	104,024	(201,646)	(1,210,763)

21. **Թողարկված պարտքային արժեթղթեր**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	5,931,969	-
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,931,969	-

2017 թվականի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում Բանկը ազդագրի գրանցման հայտ է ներկայացրել ՀՀ կենտրոնական բանկ՝ ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսեր թողարկելու համար՝ համապատասխանաբար 10,000,000 ԱՄՆ դոլար և 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2017թ. երկրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել և տեղաբաշխել է ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր՝ 6,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, մինչև 2019 թվականը մարման ժամկետով: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 2,930,682 հազ. ՀՀ դրամ:

2017թ. երրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել և տեղաբաշխել է ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսեր՝ 1,000,000 հազ. դրամ անվանական արժեքով, մինչև 2019 թվականը մարման ժամկետով: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,043,438 հազ. ՀՀ դրամ:

2017թ. չորրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել և տեղաբաշխել է ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր՝ 4,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, մինչև 2019 թվականը մարման ժամկետով: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,957,849 հազ. ՀՀ դրամ:

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են «ՆԱՍՐԱԲ ՕԵՄԷԲՍ Արմենիա» քրոսայում:

22. Այլ փոխառու միջոցներ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր	6,216,391	3,762,757
ՀՀ ԿԲ-ից ներգրավված վարկեր	5,117,959	3,977,980
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր	1,271,923	1,331,482
ՀՀ կառավարությունից ներգրավված վարկեր	53,077	23,989
Ընդամենը այլ փոխառու միջոցներ	12,659,350	9,096,208

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման, սպառողական և այլ նպատակով վարկերի տրամադրման համար ներգրավված միջոցները:

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկերը ներառում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից ստացված վարկերը:

Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկերը ներառում են Առաջին Հիփոթեքային Ընկերությունից և Բնակարան երիտասարդներին ՈՒԿԿ-ից ներգրավված վարկերը:

Սահմանափակումներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը բավարարում է պարտքային բոլոր սահմանափակումներին: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը խախտել է Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (ՎԶԵԲ) հետ կնքված վարկային պայմանագրի դրոշակի պարտադիր պայմաններ: Խումբը ՎԶԵԲ-ից չի ստացել պարտքի չվճարված մասն անմիջապես մարման ենթակա հայտարարելու իրավունքից հրաժարման հաստատում, համապատասխանաբար ՎԶԵԲ-ից ստացված վարկը՝ 1,331,482 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով, դասակարգվել է «Մեկ տարվա ընթացքում» խմբում՝ ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծությունում (Ծանոթագրություն 37), և «Ցպահանջ կամ մինչև 1 ամիս» խմբում՝ իրացվելիության ռիսկի վերլուծությունում (Ծանոթագրություն 38):

23. Այլ պարտավորություններ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	600,445	193,719
Կրեդիտորական պարտքեր	343,221	205,996
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	943,666	399,715
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	360,502	404,649
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	26,008	28,432
Այլ	6,697	8,688
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	393,207	441,769
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,336,873	841,484

Ակտիվներին վերաբերվող շնորհներ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Հունվարի 1-ի դրությամբ	28,432	30,856
Եկամտի ճանաչում (Ծան. 30)	(2,424)	(2,424)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,008	28,432

24. Ստորադաս փոխառություններ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ստորադաս փոխառություններ՝ ստացված կապակցված կողմից	5,854,396	7,598,818
	<u>5,854,396</u>	<u>7,598,818</u>

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ փոխառության համաձայնագիր, որը Խմբի անվճարունակության դեպքում հանդիսանում է ստորադաս Խմբի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

Կապակցված կողմից ստացված ստորադաս փոխառությունները թողարկված են ԱՄՆ դոլարով, տարեկան 7.12% միջին արդյունավետ տոկոսադրույքով (2016թ.՝ 6.87%)՝ 2023թ. հունվարին սահմանված մարման ժամկետով բոլոր պայմանագրերի համար (Ծան. 37):

25. Կապիտալ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հայտարարված և անբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 16,416,633 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 16,416,633 հազ. ՀՀ դրամ):

Բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 54,722 սովորական բաժնետոմսերից և 333 արտոնյալ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 300,000 դրամ և 100 դրամ անվանական արժեքներով (2016թ.՝ 54,722 սովորական բաժնետոմսեր և 333 արտոնյալ բաժնետոմսեր):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝

հազար ՀՀ դրամ	2017		2016	
	Վճարված կանոնադրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում	Վճարված կանոնադրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
«Շղվանսդ գլոբալ ինվեստմենտ» ՍՊԸ	13,287,900	80.94	13,287,900	80.94
«Շղվանսդ գլոբալ ինվեստմենտ» ՍՊԸ (արտոնյալ բաժնետոմսեր)	33	–	33	–
Հայփոստ Թրասթ Սենեջմենթ Բի Վի Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի	2,307,900	14.06	2,307,900	14.06
	820,800	5.00	820,800	5.00
	<u>16,416,633</u>	<u>100</u>	<u>16,416,633</u>	<u>100</u>

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն իրավասու մարմնի կողմից շահաբաժիններ վճարելու մասին որոշման կայացման դեպքում ստանալ տարեկան հաստատագրված շահաբաժին իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 20%-ի չափով:

Համաձայն 2017թ. հունիսի 19-ին տեղի ունեցած Բաժնետերերի ժողովի որոշմանը՝ Բանկի կողմից հայտարարված և վճարված շահաբաժինները կազմել են 564,460 հազ. ՀՀ դրամ սովորական բաժնետոմսերի (2016թ.՝ 702,040 հազ. ՀՀ դրամ) և 6.6 հազ. ՀՀ դրամ արտոնյալ բաժնետոմսերի համար (2016թ.՝ 6.6 հազ. ՀՀ դրամ):

Շահաբաժինների հայտարարելու դրությամբ մեկ սովորական բաժնետոմսի գծով շահաբաժինները կազմել են 10,315 դրամ (2016թ.՝ 12,829 դրամ), և մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի գծով շահաբաժինները՝ 19.8 դրամ (2016թ.՝ 19.8 դրամ):

Բանկի բաժնետիրական կապիտալը ձևավորվել է բաժնետերերի դրամական ներդրումներից, ընդ որում, բաժնետերերն ունեն շահաբաժիններ ստանալու և կապիտալը ՀՀ դրամով տեղաբաշխելու իրավունք:

Բանկի՝ բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են չբաշխված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության:

26. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

Իրավական և հարկային միջավայր

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործարկել իրենց մեկնաբանությունները: Ղեկավարությունը համոզված է, որ խումբն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Խմբին ներկայացվող դատական հայցերի առումով խմբի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա խմբի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում խումբը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն Վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են՝

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Չօգտագործված վարկային գծեր	10,248,879	6,051,046
Երաշխիքներ	3,232,716	3,516,421
Վկրեղիտիվներ	58,010	1,787,858
Ընդամենը պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	13,539,605	11,355,325

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական պայմանագրերի գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարում:

Գործառնական վարձակալություն՝ խումբը, որպես վարձակալ

Խումբն իր բնականոն գործունեությունն ապահովելու նպատակով վարձակալում է շենք և տարածքներ: Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Մինչև 1 տարի	579,847	461,427
1-5 տարի	1,952,989	1,124,462
5 տարուց ավելի	2,398,534	789,268
Ընդամենը գործառնական վարձակալության գծով պարտավորություններ	4,931,370	2,375,157

26. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)

Գործառնական վարձակալություն՝ խումբը, որպես վարձակալ (շարունակություն)

Խումբը վարձակալում է մի շարք տարածքներ և սարքավորումներ՝ գործառնական վարձակալության պայմաններով: Վարձակալությունները սովորաբար լինում են ավելի քան 5 տարի նախնական ժամանակահատվածով՝ վարձակալության ժամկետի երկարաձգման տարբերակով: 2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալության գծով պարտավորությունները ներառում են կապակցված կողմերի նկատմամբ գործառնական վարձակալության պարտավորություններ 255,520 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2016թ.՝ 92,058 հազ. ՀՀ դրամ):

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն իրականացրել է ավտոտրանսպորտային միջոցների (նաև ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործման ընթացքում պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն), շենքերի և շինությունների, շահագործվող գույքի, Բանկին պատկանող բանկոմատների ապահովագրություն, ինչպես նաև բանկային ռիսկերի համապարփակ, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործության և տնօրենների և ղեկավարների պատասխանատվության ապահովագրություն: Քանի դեռ Խումբը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

27. Տոկոսային ծախս և եկամուտ

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	15,613,398	12,246,696
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	1,867,749	1,206,518
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	104,165	400,786
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	21,458	-
Այլ տոկոսային եկամուտ	17,483	5,656
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	17,624,253	13,859,656
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	6,855,003	5,468,707
Այլ փոխառու միջոցներ	819,192	808,286
Ստորադաս փոխառություններ	404,862	473,964
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	31,174	36,802
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	173,838	-
Ընդամենը տոկոսային ծախս	8,284,069	6,787,759

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում անհատապես արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեզրկված տոկոսային եկամուտը կազմել է 155,751 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 125,489 հազ. ՀՀ դրամ):

28. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ և ծախս

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Վճարային քարտերով գործառնություններ	947,367	840,208
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	722,044	567,315
Դրամարկղային գործառնություններ	487,114	327,716
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	43,690	53,267
Այլ	232,930	215,134
Ընդամենը միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,433,145	2,003,640
Վճարային քարտերով գործառնություններ	524,870	468,958
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	100,136	94,081
Դրամարկղային գործառնություններ	91,569	171,014
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	5,015	681
Այլ	30,714	28,995
Ընդամենը միջնորդավճարների գծով ծախս	752,304	763,729

29. **Ջուտ առևտրային եկամուտ**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ	1,387,360	1,634,306
Առևտրային արժեթղթերից զուտ օգուտ	45,861	36,940
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով զուտ վնաս	(153,567)	(772,190)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,279,654	899,056

30. **Այլ եկամուտ**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	589,407	781,173
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ	110,193	5,759
Իսկասացիայի գծով եկամուտ	31,812	33,489
Շահարաժիններից եկամուտ	4,127	4,469
Շտրիներից եկամուտ	2,424	2,424
Այլ եկամուտ	172,149	116,532
Ընդամենը այլ եկամուտ	910,112	943,846

31. **Անձնակազմի գծով ծախսեր**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Աշխատավարձ	4,250,933	3,346,119
Այլ ծախսեր	47,856	33,141
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	4,298,789	3,379,260

32. **Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր**

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	507,801	476,212
Գովազդի գծով ծախսեր	315,430	382,922
Ծրագրային ապահովման ծախսեր	261,194	207,474
Ավանդների ապահովագրման ծախսեր	231,003	137,746
Անվտանգության գծով ծախսեր	205,518	191,309
Արմենիան Քարոյ վճարային համակարգի գծով ծախսեր	174,557	150,881
Կապ	133,030	129,409
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	125,906	103,686
Կոմունալ ծախսեր	105,771	104,938
Ապահովագրության գծով ծախսեր	100,583	92,605
Խորհրդատվություն և այլ ծառայություններ	72,333	103,599
Գրասենյակային ծախսեր	40,745	47,084
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	35,006	30,587
Գործուղման ծախսեր	24,020	18,417
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	18,887	16,006
Վճարված տուգանքներ	3,891	4,866
Հիմնական միջոցների վաճառքից կորուստներ	1,450	-
Հիմնական միջոցների և հողի արժեզրկումից կորուստներ	-	7,738
Այլ գործառնական ծախսեր	142,303	94,369
Այլ ծախսեր	316,011	323,297
Ընդամենը վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	2,815,439	2,623,145

33. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Ներկայացվող համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների առումով խմբի կապակցված կողմերն են՝ նրա մայր կազմակերպությունը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Խմբի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում արգենտինացի գործարար Է. Էռնեսկյալը:

Խումբն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտը և ծախսը հետևյալն են.

հազար ՀՀ դրամ	2017			2016		
	Մայր կազմակերպություն	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Մայր կազմակերպություն	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ						
Վարկերի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ. համախառն						
	4.811	28.951.581	177.661	12.874	4.150.912	244.030
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	97.282	26.081.083	823.174	98.578	55.366.239	544.808
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(78.056)	(27.568.976)	(605.833)	(106.641)	(30.565.570)	(611.177)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ. համախառն	19.037	27.463.688	395.002	4.811	28.951.581	177.661
Հանած վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ						
	(190)	(274.637)	(3.950)	(48)	(289.516)	(7.777)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18.847	27.189.051	391.052	4.763	28.662.065	175.884
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ						
Ավանդների մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ						
	348.105	38.802.129	167.545	114.430	28.014.157	100.227
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	1.022.935	622.429.078	3.968.001	14.857.283	675.611.740	3.300.673
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(1.003.427)	(623.789.304)	(3.726.476)	(7.4623.608)	(664.823.758)	(3.233.355)
Ավանդների մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	367.619	37.441.903	409.070	348.105	38.802.129	167.545
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ – ստորադաս փոխառություններ						
Ստորադաս փոխառությունների մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ						
	-	7.598.818	-	-	7.430.709	-
Տարվա ընթացքում ստացված ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	338.758	-
Տարվա ընթացքում մարված ստորադաս փոխառություններ	-	(1.748.435)	-	-	-	-
Արտարժույթի վերագնահատումից զուտ արդյունք	-	4.013	-	-	(170.649)	-
Ստորադաս փոխառությունների մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	5.854.396	-	-	7.598.818	-
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չձանաչված հոդվածներ						
Տրամադրված երաշխիքներ	-	283.558	140.044	-	291.723	36.116
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	-	2.227.176	13.510	-	1.198.588	15.493
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	702	24.965	660	437	19.576	784
Այլ եկամուտ	1.300	61.251	910	2.190	105.412	1.367
Տոկոսային ծախս	(3.771)	(2.285.300)	(15.985)	(18.641)	(1.417.557)	(9.382)
Արժեզրկումից կորուստներ	(142)	14.879	(2.173)	81	(248.007)	663
Այլ ծախսեր	-	(43.109)	(28.601)	(8.660)	(51.908)	(29.465)

33. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ (շարունակություն)

Առանցքային ղեկավար անձնակազմին (և նրանց մոտ ընտանիքի անդամներին) տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը ունեն 1-ից 20 տարի մարման ժամկետ (2016թ.՝ 1-ից 20 տարի) և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 6-21% (2016թ.՝ 6-22%): Այլ կապակցված կողմերին տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը ունեն 1-ից 20 տարի մարման ժամկետ (2016թ.՝ 1-ից 20 տարի) և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 7-20% (2016թ.՝ 7-22%): Վարկերը ապահովված են ոսկով, անշարժ գույքով, դրամական միջոցներով և այլ ակտիվներով:

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի (և նրանց մոտ ընտանիքի անդամների) ավանդներն ունեն 1-ից 4 տարի մարման ժամկետ (2016թ.՝ 1-2 տարի) և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 4-14% (2016թ.՝ 6-15%): Այլ կապակցված կողմերի ավանդներն ունեն 1-2 տարի մարման ժամկետ (2016թ.՝ 1-13 տարի) և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 3-13% (2016թ.՝ 6-15%):

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	494,746	405,774
Ընդամենը առանցքային կառավարչական անձնակազմի փոխհատուցում	494,746	405,774

34. Իրական արժեքի չափում

Խմբի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի համար. չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համար, այնպես էլ իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ բռնագանձված ակտիվների համար:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Խմբի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պասիվների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Խմբի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխություն համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ որոշելու համար տվյալ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում իրական արժեքով չափվող ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացված են ստորև: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

- ▶ Մակարդակ 1 – նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- ▶ Մակարդակ 2 – Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- ▶ Մակարդակ 3 – ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

34. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրական արժեքով, և վերլուծում է դրանք ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների, որում իրական արժեքի չափումը դասակարգված է.

հազար ՀՀ դրամ	2017			Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3		
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	151,021,736	151,021,736	165,167,500
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,842,049	-	-	39,842,049	39,842,049
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	10,546,355	10,546,355	10,546,355
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	-	346,127	346,127	346,140
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	735,061	735,061	735,061
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	173,914,157	173,914,157	173,914,157
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	12,659,350	12,659,350	12,659,350
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	-	15,173,467	15,173,467	15,173,467
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5,952,200	-	5,952,200	5,931,969
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	5,854,396	5,854,396	5,854,396
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	943,666	943,666	943,666
2016					
հազար ՀՀ դրամ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	110,355,038	110,355,038	119,024,824
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,751,939	-	-	44,751,939	44,751,939
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	2,320,882	2,320,882	2,320,882
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	301,731	301,731	301,731
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	139,680,217	139,680,217	139,680,217
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	9,096,208	9,096,208	9,096,208
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	7,598,818	7,598,818	7,598,818
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	399,715	399,715	399,715
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	-	278,064	278,064	278,064

34. **Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Այս միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղջվում են նման վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքները կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 7% մինչև 24% տարեկան (2016թ.՝ 8% մինչև 24% տարեկան):

Արժեքոված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	2017		
	<i>Մականոթակ 1</i>	<i>Մականոթակ 2</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ֆինանսական ակտիվներ			
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	3,056,113	3,056,113
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	883,076	21,871,348	22,754,424
Առևտրային արժեթղթեր	-	787,330	787,330
Ընդամենը	883,076	25,714,791	26,597,867
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	68,857	68,857
Ընդամենը	-	68,857	68,857
Զուտ իրական արժեք	883,076	25,645,934	26,529,010
	2016		
<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>Մականոթակ 1</i>	<i>Մականոթակ 2</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ֆինանսական ակտիվներ			
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	604,112	14,267,299	14,871,411
Առևտրային արժեթղթեր	-	184,833	184,833
Ընդամենը	604,112	14,452,132	15,056,244
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	31,591	31,591
Ընդամենը	-	31,591	31,591
Զուտ իրական արժեք	604,112	14,420,541	15,024,653

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմները չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող ՀՀ բաժնետոմսեր

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը ՀՀ չգնանշվող բաժնետոմսերում չի կարող չափվել և, հետևաբար, դուրս է մտնում այս բացահայտումից: Այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տե՛ս Ծան. 10-ը:

34. **Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**

Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափում

<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	2017	
	<i>Մակարդակ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Հող և շենքեր	4,724,230	4,724,230
Ընդամենը	<u>4,724,230</u>	<u>4,724,230</u>

<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	2016	
	<i>Մակարդակ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Հող և շենքեր	5,134,018	5,134,018
Ընդամենը	<u>5,134,018</u>	<u>5,134,018</u>

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-ում

Երրորդ մակարդակում դասակարգված խմբի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատումը հիմնված է էական ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները շարժիկ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>Հող և շենքեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
2017 հունվարի 1-ի դրությամբ	5,134,018	5,134,018
Ձեռքբերումներ	103	103
Օտարում	(212,886)	(212,886)
Կուտակված մաշվածություն	(197,005)	(197,005)
Զուտ իրական արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>4,724,230</u>	<u>4,724,230</u>

<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>Հող և շենքեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
2016 հունվարի 1-ի դրությամբ	5,150,882	5,150,882
Ձեռքբերումներ	19,823	19,823
Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված եկամուտ/վնաս	206,031	206,031
Օտարում	(56,143)	(56,143)
Կուտակված մաշվածություն	(186,575)	(186,575)
Զուտ իրական արժեքը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>5,134,018</u>	<u>5,134,018</u>

Խմբի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում են վերոնշյալ գույքին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը, ներկայիս օգտագործումը և այլն:

Հողը և շենքերը չեն վերագնահատվել 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին: Հողը և շենքերը նախկինում վերագնահատվել էին 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին:

Նշանակալի չդիտարկվող ելակետային տվյալը վերոնշյալ գույքին հատուկ գործոնների ճշգրտումն է: Այս ճշգրտումների ծավալն ու ուղղությունը կախված է դիտարկվող շուկայում նմանատիպ գույքի գործարքների քանակից և բնույթից, որոնք կիրառվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած նրան, որ այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողություն է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները էական ազդեցություն չեն ունենա ընդհանուր գնահատման վրա:

35. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ չեն ապահովվում

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրով վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և խումբը դրա փոխարեն ստանում է դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ: Արժեթղթերի արժեքի ավելացման կամ նվազման դեպքում, խումբը, որոշակի իրավիճակներում, կարող է պահանջել կամ նրանից կարող է պահանջվել դրամական միջոցների տեսքով լրացուցիչ ապահովություն: Խումբը եկել է այն եզրակացության, որ պահպանում է գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կապված այդպիսի արժեթղթերի հետ, այդ թվում վարկային, շուկայական, երկրային և գործառնական ռիսկերը, և այդ պատճառով չի ապահանջել դրանք: Բացի այդ, խումբը ճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները ստացված դրամական միջոցների նկատմամբ:

Նման ձևով, խումբն իրավունք ունի վաճառել կամ գրավադրել փոխառությամբ ներգրավված կամ հակադարձ հետգնման պայմանագրով ձեռք բերված արժեթղթերը, բայց պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Այս դեպքում գործընկերը պահպանում է սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Հետևաբար, խումբը չի ճանաչում այդպիսի արժեթղթերը, այլ ճանաչում է առանձին ակտիվ դրամական տեսքով տրամադրված ցանկացած գրավի նկատմամբ:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խմբի՝ հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը կազմում են 3,056,113 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.՝ գրո), որոնք դասակարգված են որպես վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր:

Համապատասխան պարտավորությունները, արտացոլված այդպիսի գործարքների գծով ստացված դրամական միջոցների դիմաց, ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են որպես «Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ» 2,900,619 հազ. ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով:

36. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ներառում են ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվանցվել են ֆինանսական պարտավորությունների հետ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, ինչպես նաև հաշվանցման վերաբերյալ իրավաբանորեն ամրագրված գլխավոր համաձայնագրերի և նմանատիպ համաձայնագրերի հետևանքները, որոնք չեն հանգեցնում հաշվանցման ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

հազար ՀՀ դրամ	ճանաչված ֆինանսական պարտավորությունների համախառն գումար՝		Ֆինանսական ակտիվների գուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնք գծով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		Զուտ գումար
	ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում		Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	
2017						
Ֆինանսական ակտիվներ						
Բանկերին տրված վարկեր - հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	7,025,413	-	7,025,413	-	(7,025,413)	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր - հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,820,511	-	4,820,511	-	(4,820,511)	-
Ընդամենը	11,845,924	-	11,845,924	-	(11,845,924)	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	2,900,619	-	2,900,619	(2,900,619)	-	-
Ընդամենը	2,900,619	-	2,900,619	(2,900,619)	-	-

36. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում (շարունակություն)

հազար ՀՀ դրամ	ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	ճանաչված ֆինանսական պարտավորությունների համախառն գումար	Ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ջուտ գումար
		ճանաչված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ	
2016					
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր – հակադարձ հետգնման պայմանագրեր					
	1,373,788	–	1,373,788	–	(1,373,788)
Ընդամենը	1,373,788	–	1,373,788	–	(1,373,788)

37. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են ակտիվները և պարտավորությունները՝ իրենց սպասվելիք մարման ժամկետների կտրվածքով: Խմբի պայմանագրային չգեղչված պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 38–ում:

հազար ՀՀ դրամ	2017			2016		
	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
	39,842,049	–	39,842,049	44,751,939	–	44,751,939
Սուբտրային արժեթղթեր						
	14,713	772,617	787,330	5,080	179,753	184,833
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ						
	9,014,185	1,532,170	10,546,355	1,043,316	1,277,566	2,320,882
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ						
	64,318,196	100,849,304	165,167,500	61,217,503	57,807,321	119,024,824
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ						
	1,949,125	20,863,093	22,812,218	577,781	14,351,424	14,929,205
Հետգնման պայմանագրերով գրավարյված արժեթղթեր						
	3,056,113	–	3,056,113	–	–	–
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ						
	346,140	–	346,140	–	–	–
Հիմնական միջոցներ						
	–	6,115,287	6,115,287	–	6,384,767	6,384,767
Ոչ նյութական ակտիվներ						
	–	226,538	226,538	–	139,802	139,802
Բռնագանձված ակտիվներ						
	1,832,119	–	1,832,119	2,385,649	–	2,385,649
Այլ ակտիվներ						
	1,982,559	21,645	2,004,204	645,320	226,049	871,369
Ընդամենը	122,355,199	130,380,654	252,735,853	110,626,588	80,366,682	190,993,270
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ						
	15,100,852	72,615	15,173,467	205,473	72,591	278,064
Ածանցյալ պարտավորություններ						
	68,857	–	68,857	31,591	–	31,591
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ						
	148,295,966	25,618,191	173,914,157	133,818,864	5,861,353	139,680,217
Այլ փոխառու միջոցներ						
	1,964,472	10,694,878	12,659,350	2,725,870	6,370,338	9,096,208
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր						
	90,969	5,841,000	5,931,969	–	–	–
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով						
	609,855	–	609,855	175,744	–	175,744
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ						
	–	1,210,763	1,210,763	–	1,113,141	1,113,141
Այլ պարտավորություններ						
	1,310,863	26,010	1,336,873	436,835	404,649	841,484
Ստորագրած փոխառություններ						
	–	5,854,396	5,854,396	1,739,946	5,858,872	7,598,818
Ընդամենը	167,441,834	49,317,853	216,759,687	139,134,323	19,680,944	158,815,267
Ջուտ դիրք	(45,086,635)	81,062,801	35,976,166	(28,507,735)	60,685,738	32,178,003

Մարման ժամկետների միջև տարբերությունների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում: Կերոնշյալ աղյուսակում այդ մնացորդները ներառված են «Մեկ տարվա ընթացքում» ժամկետայնության խմբի մեջ:

37. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն (շարունակություն)

Հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության՝ Խումբը պարտավոր է մարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները ավանդատուների առաջին իսկ պահանջով:

38. Ռիսկերի կառավարում

Խմբի գործունեությանը բնորոշ են բազմազան ֆինանսական ռիսկեր, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Խմբի առաքելությանը, հիմնական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Խմբի ֆինանսական վիճակի բարելավմանը և հեղինակության բարձրացմանը:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացի նպատակն է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված համալիր միջոցառումների, սահմանաչափերի և ներքին իրավական ակտերի շրջանակներում օժանդակել Խմբի ղեկավարությանը կայացնելու որոշումներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ կառավարել Խմբի և Խմբի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը, ինտրավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառման կամ դրանց նվազագույնի հասցնելու միջոցով, շահութաբերության, իրացվելիության և վճարունակության սահմանաչափերի ընդունելի մակարդակի ապահովումը: Ռիսկերի կառավարումը հիմնվում է Խմբի իրավասու մարմնի կողմից հաստատված ընթացակարգերի, կարգերի, նորմատիվների և սահմանաչափերի վրա: Խմբի ռիսկերի բացահայտումը, չափումը, վերահսկումը և մոնիտորինգը կրում են պարբերական և շարունակական բնույթ: Ռիսկերի վերլուծությունը հանդիսանում է Խմբի ռազմավարական պլանավորման, ինչպես նաև ներդրումային ծրագրերի գնահատման մի մասը: Խմբի ռիսկերի կառավարման սկզբունքներին են դասվում. ճգնաժամային իրավիճակներում ռիսկերի կառավարման ոչ ստանդարտ ընթացակարգերի օգտագործումը, ֆինանսական դրության կայունության ստուգման նպատակով սթրես սցենարների պարբերաբար կիրառումը, ակտիվներում բիզնես գործառնությունների և վարկային պորտֆելի տեսակների կենտրոնացումից խուսափելը, Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների դիվերսիֆիկացումը, Խմբի կողմից ստանձնած ռիսկերի համապատասխան հաճախականությամբ մոնիտորինգի իրականացումը, բանկային ռիսկերի կենտրոնացված կառավարումը, ռիսկերի կառավարման վարչության և այլ ստորաբաժանումների միջև անընդհատ կապը:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Բանկում ռիսկերի կառավարումը կազմակերպում և կորդինացնում է Գործադիր տնօրենը՝ Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան: Բանկում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի միջոցով:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանը վերաբերող այլ քաղաքականությունների հաստատման համար, որոնց հիման վրա Բանկի Գործադիր տնօրենը կազմակերպում է ռիսկերի կառավարումը՝ հիմք ընդունելով ռիսկերի կառավարման սահմանաչափերը և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջները:

Վարչություն

Բանկում ռիսկերի կառավարման կազմակերպման նպատակով Բանկի Վարչությունն իրականացնում է՝

- ▶ ճգնաժամային իրավիճակներում Խմբի եկամտաբերության հետ կապված, ինչպես նաև գործառնական, ռազմավարական, վարկանիշային և իրավական ռիսկերին առնչվող Խմբի ռիսկերի կառավարման տեսակետի հիման վրա Խորհրդի համաձայնությամբ համալիր միջոցառումների հաստատումը,
- ▶ որոշակի գործարքների հանդեպ արգելքների սահմանումը,
- ▶ միջբանկային շուկայում առանց ապահովվածության իրականացվող գործառնությունների սահմանաչափերի սահմանումը,
- ▶ բանկային ռիսկերի կարգավորման և վերահսկման ներքին նորմատիվների սահմանումը:

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք (շարունակություն)

Վարչությունը պատասխանատու է իսմբի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ողջ ֆինանսական համակարգի համար: Վարչությունը պատասխանատվություն է կրում նաև իսմբի իրացվելիության ֆինանսական ռիսկերի համար: Վարչությանն է վերապահված իսմբի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի գործառույթները:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման վարչության հիմնական գործառույթներն են՝

- ▶ իսմբում ռիսկերի կառավարման գործուն մեխանիզմների և գործընթացների մշակումն ու ներդրումը, դրանց ներդրման նկատմամբ հսկողության իրականացումը,
- ▶ իսմբի կողմից տրամադրվող վարկերի ռիսկայնության վերլուծությունը և ծրագրային վարկերի տրամադրման գործընթացի նկատմամբ հսկողությունը,
- ▶ տրամադրված վարկերի մոնիտորինգը, խնդիրների բացահայտումը և դրանց վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացումը,
- ▶ գրավադրվող գույքի գնահատումների նկատմամբ վերահսկողության իրականացումը և գրավադրված գույքի վերագնահատումների պարբերական իրականացումը,
- ▶ իսմբի սեփականությունը հանդիսացող գույքի ապահովագրության գործընթացի կազմակերպումը,
- ▶ խնդրահարույց վարկային պորտֆելի կառավարումը:

Ներքին աուդիտ

Իսմբի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ իսմբի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Կախված տարատեսակ գործոններից՝ Խումբը նպատակահարմար է գտնում բանկային ռիսկերը բաժանել արտաքին և ներքին ռիսկերի:

Արտաքին ռիսկերն են՝ երկրի, օրենսդրական, ֆորս մաժորային հանգամանքների, գնային և մրցակցային ռիսկերը:

Իսմբի ներքին ռիսկերի դասին են պատկանում իր իսկ գործառնություններից բխող ռիսկերը: Դրանք են վարկային, գործառնական, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժույթային, հեղինակության, կապիտալի նվազման, անձնակազմի և փողերի լվացման ռիսկերը:

Երկրի ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, S&P, Fitch) կողմից միջազգային բանկերին և կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշներից: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը կատարում է իսմբի գործընկեր արտասահմանյան բանկերի վարկանիշների մոնիտորինգ և եռամսյակը մեկ Բանկի Վարչության հաստատմանն է ներկայացնում այդ բանկերի գծով սահմանաչափերը:

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում՝ հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով սահմանաչափերի (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերի, ըստ թողարկողի) սահմանում, արժեթղթերի փաթեթի բազմազանացում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Մրցակցային ռիսկի կառավարումը իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և մարքետինգի բաժնի կողմից պարբերաբար իրականացվող իսմբի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք (շարունակություն)

Տոկոսադրույքի ռիսկը խմբում կառավարվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ մշակելով և կիրառելով տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման մեխանիզմներ/մոդելներ, որի հիման վրա էլ խմբի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի կողմից ընդունվում են որոշումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման համար ընտրել է տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայունության ճեղքվածքի, դյուրացիայի և բազային ռիսկի մոդելները: Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայունության ճեղքվածքի և դյուրացիայի մոդելները կիրառվում են սթրես սցենարների միջոցով ամսական կտրվածքով: Տոկոսադրույքի բազային ռիսկը կառավարվում է սթրես սցենարի միջոցով տարբեր խստության սցենարների կիրառմամբ եռամսյակային կտրվածքով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային կառուցվածքի՝ իրացվելիության ճեղքվածքի (liquidity GAP) ամենօրյա քննարկում, ինչպես նաև բարձր իրացվելի գործիքներում ներդրումների տեսակարար կշռի նկատմամբ հսկողություն: Իրացվելիության ռիսկի զսպման նպատակով խմբի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեին Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ամսական կտրվածքով ներկայացվում է վերլուծություն խմբի սպասվելիք մարումների, տրամադրվելիք միջոցների և դիրքի վերաբերյալ: Իրացվելիության ռիսկի կառավարումն իր մեջ ներառում է՝ խմբի ակտիվների գնագոյացման մեխանիզմի մշակումը, բանկին տրամադրված փոխառությունների գումարների, տեսակների կամ համախառն տոկոսային ծախսերի սահմանաչափերը, իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար օգտագործվող ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանաչափերի կիրառումը, փոխառությունները, ըստ մարման ժամկետների դիվերսիֆիկացնելու պահանջը, իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար խմբի հետ կապված անձանցից (կազմակերպություններից) փոխառու միջոցների ներգրավման սահմանափակումները, տոկոսադրույքի ռիսկը սահմանափակելու սկզբունքներն ու մեթոդները՝ ներառյալ հետհաշվեկշռային հոդվածների հետ առնչվող տոկոսադրույքի ռիսկն ու սահմանաչափերը, տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակը, միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման տոկոսադրույքի վերաբերյալ որոշումների կայացման մեխանիզմներն ու ընթացակարգերը, խմբի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայինության ճեղքվածքի թույլատրելի սահմանաչափերը, խմբի այն ստորաբաժանումների աշխատանքների կորդինացման եղանակները, որոնք կարող են իրենց կողմից իրականացվող գործառնություններով ազդել խմբի իրացվելիության մակարդակի վրա, իրացվելիության արտահերթ պահանջները (ինչը կարող է ծագել եկամուտների նվազման, չաշխատող ակտիվների աճի, ավանդների կենտրոնացման) բավարարելու ծրագիրը, խորհրդին ու գործադիր մարմնին խմբի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ տրամադրվող համապատասխան հաշվետվությունների ձևերը:

Կապիտալի նվազման ռիսկի չափման մեխանիզմներ են հանդիսանում ներքին և ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվները (կապիտալի համարժեքության, մեկ փոխառուի գծով և այլն): Ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես սցենարները հնարավորություն են տալիս որոշելու կապիտալի առավելագույն կորստի մեծությունը՝ կախված տարբեր հանգամանքներից:

Անձնակազմի ռիսկը կառավարվում է Անձնակազմի կառավարման բաժնի կողմից, որը պարբերաբար իրականացնում է ՀՀ բանկային համակարգում աշխատատեղերի և դրանց պայմանների ուսումնասիրություն, ինչպես նաև կազմակերպում է աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների բարձրացմանն ուղղված դասընթացներ՝ ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին միջոցների հաշվին:

Փողերի լվացման ռիսկի կառավարումը իրականացվում է ֆինանսական դիտարկումների բաժնի կողմից, որը գործում է փողերի լվացման դեմ պայքարի օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Ռիսկի կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, որի հետևանքով տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխությունները պայմանագրային պարտավորությունների կատարման նրանց ունակության վրա նույն կերպ են ազդում: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են խմբի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար խմբի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ՝ ուղղված բազմաբնույթ ակտիվների տեսակների, վարկային և արժեթղթերի պորտֆելների պահպանմանը:

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ

Խմբի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարման հետ, որի արդյունքում Խումբը կարող է վնասներ կրել: Վարկային ռիսկը Խմբի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Խումբն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը հիմնականում առաջանում է վարկային գործունեությունից՝ կապված վարկերի և փոխառությունների տրամադրման հետ, և ներդրումային գործունեությունից՝ պայմանավորված Խմբի ակտիվների պորտֆելում պարտքային արժեթղթերի և այլ պարտքային գործիքների առաջացման հետ: Վարկային ռիսկ առկա է նաև մի շարք հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես օրինակ վարկային պարտավորվածությունները: Վարկային ռիսկը կառավարվում է համաձայն Խմբի վարկային քաղաքականության և ոլորտը կարգավորող այլ ներքին իրավական ակտերի: Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից կատարվում է վարկային պորտֆելի արժեքի և կտրվածքով մոնիտորինգ, կառուցված շարքերի հիման վրա վարկային պորտֆելի ռիսկային հաշվարկ և պորտֆելի որակի վերլուծություն ըստ վարկատեսակների ու մասնաճյուղերի, ինչի հիման վրա կատարվում են վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը իրականացնում է նաև տարբեր վարկատեսակների վարկերի մոնիտորինգ հաստատված ընթացակարգերով, իսկ հարկ եղած դեպքում առանձին վարկերի մոնիտորինգ՝ ելնելով վարկառուի վարկունակության վատթարացումից: Ներքին իրավական ակտերի պահանջների համաձայն՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու նպատակով Խմբի կողմից տրամադրվող վարկերը նաև հաստատվում են ռիսկերի վարչության կողմից: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկումը կենտրոնացած է Ռիսկերի Կառավարման վարչությունում, որը պարբերաբար հաշվետվություն է ներկայացնում գործադիր խորհրդին:

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց վարկային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ վարկի որակի բարելավման այլ միջոցները:

Ռիսկի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2017 և 2016թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի՝ վարկային ռիսկի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	ՀՀ	Ոչ ՏՀԶԿ այլ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,825,148	1,460,198	556,703	39,842,049
Առևտրային արժեթղթեր	787,330	–	–	787,330
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9,502,670	285,730	757,955	10,546,355
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	142,405,903	6,205,348	16,556,249	165,167,500
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	21,800,747	–	1,011,471	22,812,218
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	3,056,113	–	–	3,056,113
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	346,140	–	–	346,140
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	509,445	265	225,351	735,061
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	216,233,496	7,951,541	19,107,729	243,292,766

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկի կենտրոնացումներ (շարունակություն)

հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ	Ոչ ՏՀԶԿ այլ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	43,719,886	156,599	875,454	44,751,939
Առևտրային արժեթղթեր	184,833	–	–	184,833
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	1,569,380	173,042	578,460	2,320,882
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	92,934,554	15,863,791	10,226,479	119,024,824
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	14,312,559	–	616,646	14,929,205
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	132,634	84	169,013	301,731
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	152,853,846	16,193,516	12,466,052	181,513,414

Ակտիվները դասակարգվում են՝ հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Խումբը կառավարում է վարկային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների կտրվածքով:

Խումբը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների կտրվածքով ռիսկի ընդունելի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով: Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և ենթակա են վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով՝ ելնելով անհրաժեշտությունից: Ըստ վարկատեսակների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Վարկային կոմիտեի կողմից եռամսյակային կտրվածքով:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, լրացուցիչ սահմանափակվում է հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար լրացուցիչ սահմանաչափերով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման ունակությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով: Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի բանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Խումբը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Առավել ավանդական մոտեցում է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը, որը նաև համընդհանուր ընդունված գործելակերպ է: Խումբը կանոններ է սահմանում ընդունելի գրավի տեսակների կամ ռիսկերի նվազեցման ուղղությամբ: Վարկերի և փոխառությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- ▶ Հիփոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- ▶ Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և մեքենաները,
- ▶ Ոսկին և դրամական միջոցները:

Իրավաբանական անձանց երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովված են, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը, որպես կանոն, ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու նպատակով Խումբը վարկառուից լրացուցիչ ապահովություն է պահանջում՝ առանձին վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման հայտանիշերի ի հայտ գալու դեպքում:

Վարկերի և փոխառություններից բացի այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ապահովություն հանդիսացող գրավի տեսակը որոշվում է՝ ելնելով գործիքի էությունից: Հիմնականում բանկերին վարկեր և փոխառություններ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում ապահովված չեն:

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն (շարունակություն)

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Անշարժ գույքի գրավադրմամբ վարկեր	82,040,110	58,061,771
Դրամական միջոցներով ապահովված վարկեր	35,148,213	27,221,417
Ոսկու գրավով վարկեր	15,950,465	13,485,219
Կազմակերպությունների երաշխիքներով ապահովված վարկեր	6,383,684	5,895,609
Արժեթղթերով գրավադրված վարկեր	5,541,894	1,513,789
Սարքավորումների գրավադրմամբ վարկեր	3,300,657	1,485,529
Տրանսպորտային միջոցների գրավադրմամբ վարկեր	2,320,430	1,977,955
Պաշարների գրավադրմամբ վարկեր	676,734	896,863
Այլ գրավներ	7,230,345	5,155,737
Չապահովված վարկեր	11,438,319	7,885,131
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ (համախառն)	170,030,851	123,579,020

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և չեն ներկայացնում գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա վարկերի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում, մինչև վարկերը չգնահատվեն որպես անհատապես արժեզրկված:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անհատապես արժեզրկված վարկերի գծով գրավների իրական արժեքը կազմում է 8,634,264 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ. 8,147,725 հազ. ՀՀ դրամ):

Վարկերի հետ կապված պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և փաստաթղթային ակրեդիտիվները Խմբի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս չորրորդ անձանց գումարներ ստանալ Խմբից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և, հետևաբար, դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը: Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Խումբը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն, հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Խումբը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեզրկման և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկումը գնահատելու հիմնական գործոնները հետևյալն են. արդյոք տոկոսների և մայր գումարի վճարումները ժամկետանց են ավելի քան 90 օր, արդյոք հայտնի են գործընկերների որևէ ֆինանսական դժվարությունների, նրանց վարկային վարկանիշի նվազման կամ պայմանագրի սկզբնական պայմանների խախտման դեպքեր: Խումբը գնահատում է վարկերի արժեզրկումը՝ ելնելով արժեզրկված վարկերի ապագա դրամական հոսքերի վերլուծությունից և արժեզրկման հայտանիշեր չունեցող վարկերի գծով կորուստների նախկին փորձից, ցուցաբերելով պահպանողական մոտեցում: Խումբը պահուստների գնահատումն իրականացնում է անհատապես գնահատվող պահուստների և խմբային հիմունքով գնահատվող պահուստների դասակարգմամբ:

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Արժեզրկման և պահուստավորման քաղաքականություն (շարունակություն)

Անհատապես գնահատվող պահուստներ

Խուճըն անհատապես սահմանում է յուրաքանչյուր անհատապես էական վարկի պահուստի ստեղծման անհրաժեշտությունը: Պահուստների չափի որոշման ժամանակ հաշվի են առնվում հետևյալ հանգամանքները. գործընկերոջ գործարար-ծրագրի կայունությունը, ֆինանսական բարդությունների ծագման դեպքում նրա ունակությունները բարելավելու գործունեության արդյունքները, մասնկացման պարագայում՝ կանխատեսվող ստացվելիք գումարները և ակնկալվող վճարման ենթակա շահաբաժինների գումարները, ֆինանսական օգնության ներգրավման հնարավորությունը, ապահովման միջոցի իրացման արժեքը, ինչպես նաև դրամական միջոցների ակնկալվող ժամկետները: Արժեզրկումից վնասները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, եթե շնչաատեսված իրավիճակը պահանջում է ավելի մեծ ուշադրություն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող պահուստներ

Անհատապես էական չհանդիսացող վարկերի (ներառյալ վարկային քարտերը, հիփոթեքային վարկերը և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես էական, բայց անհատապես արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ չունեցող վարկերի գծով պահուստները գնահատվում են խմբային հիմունքներով: Պահուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, այդ թվում յուրաքանչյուր վարկային պորտֆել թեստավորվում է առանձին:

Խմբային հիմունքով գնահատման դեպքում որոշվում է պորտֆելի արժեզրկումը, որը կարող է տեղի ունենալ նույնիսկ անհատական արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշների բացակայության դեպքում: Արժեզրկումից վնասները որոշվում են հետևյալ տեղեկատվության հիման վրա. պորտֆելի գծով նախորդ ժամանակաշրջանների վնասները, ընթացիկ տնտեսական պայմանները, մոտավոր ժամանակահատվածը՝ սկսած հնարավոր կորուստի պահից մինչև այն պահը, երբ կհաստատվի, որ այն պահանջում է անհատապես գնահատվող արժեզրկման պահուստի ստեղծում, ինչպես նաև ստացման ենթակա ակնկալվող գումարները և ակտիվի արժեզրկումից հետո արժեքի վերականգնումը:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումը իրականացվում է նույն հիմունքներով՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխառություններ

Ստորև ներկայացված աղյուսակում բարձր վարկանիշ ունեցող վարկերը իրավաբանական անձանց տրված վարկերն են, որոնք ունեն նվազագույն մակարդակի վարկային ռիսկ, սովորաբար ապահովված բարձրակարգ գրավով (որպես գրավ են հանդիսանում դրամական միջոցներ կամ պետական երաշխիքներ): Լավ ֆինանսական վիճակ և պարտքերի սպասարկման լավ պատմություն ունեցող այլ վարկառուները ընդգրկվում են ստանդարտ վարկանիշի մեջ: Ստանդարտ վարկանիշից ցածր վարկերը կազմում են անհատապես չարժեզրկված, ստանդարտից ցածր գնահատական ունեցող վարկերը:

<i>Հազար ՀՀ դրամ</i>	Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված			Ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված		
	Բարձր վարկանիշ	Ստանդարտ վարկանիշ	Ցածր վարկանիշ	Անհատապես արժեզրկված	Անհատապես արժեզրկված	Ընդամենը
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	35,148,213	125,750,079	–	1,145,173	7,987,386	170,030,851

<i>Հազար ՀՀ դրամ</i>	Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված			Ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված		
	Բարձր վարկանիշ	Ստանդարտ վարկանիշ	Ցածր վարկանիշ	Անհատապես արժեզրկված	Անհատապես արժեզրկված	Ընդամենը
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	27,221,417	88,178,139	–	1,446,721	6,732,743	123,579,020

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Արժեզրկման և պահուստավորման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված վարկերը և փոխառությունները ներառում են ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված վարկերը: Ժամկետանց, բայց ոչ անհատապես արժեզրկված վարկերի վերլուծությունը՝ ըստ վճարման ուշացման ժամկետների հետևյալն է.

հազար ՀՀ դրամ	2017				Ընդամենը
	Մինչև 30 օր	31-60 օր	61-90 օր	90 օրից առավել	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	-	10,016	5,296	14,672	29,984
Գյուղատնտեսություն	186	2,638	4,788	26,842	34,454
Շինարարություն	909	-	-	-	909
Առևտուր	-	-	14,196	14,923	29,119
Տրանսպորտ և կապ	-	-	-	12,014	12,014
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	191,801	131,696	72,872	311,736	708,105
Հիփոթեքային վարկեր	28,088	66,224	17,632	214,449	326,393
Այլ	-	-	-	4,195	4,195
Ընդամենը	220,984	210,574	114,784	598,831	1,145,173

հազար ՀՀ դրամ	2016				Ընդամենը
	Մինչև 30 օր	31-60 օր	61-90 օր	90 օրից առավել	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	-	-	21,986	11,343	33,329
Գյուղատնտեսություն	994	-	1,281	21,290	23,565
Առևտուր	21,428	-	5,357	73,518	100,303
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	107,802	103,187	58,902	589,546	859,437
Հիփոթեքային վարկեր	64,917	18,038	42,889	260,418	386,262
Այլ	3,622	-	-	40,203	43,825
Ընդամենը	198,763	121,225	130,415	996,318	1,446,721

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը խմբի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների՝ ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի և տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Խումբը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է ՎԱԲ մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծության միջոցով:

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը խմբի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկի խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս խմբի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

38. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է ժամանակաշրջանի զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հիման վրա, և զուտ առևտրային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող առևտրային գործիքների հիման վրա: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով հաստատուն տոկոսադրույքով վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժեր:

հազար ՀՀ դրամ	Բազիսային կետերի ավելացում 2017	Շահույթի և վնասի զգայունություն 2017	Կապիտալի զգայունություն 2017
---------------	--	---	-------------------------------------

Արժույթ			
Հայկական դրամ	1.6%	(48,646)	(701,721)
ԱՄՆ Դոլար	1.3%	–	(230,585)

հազար ՀՀ դրամ	Բազիսային կետերի նվազում 2017	Շահույթի և վնասի զգայունություն 2017	Կապիտալի զգայունություն 2017
---------------	--------------------------------------	---	-------------------------------------

Արժույթ			
Հայկական դրամ	3.5%	106,414	1,535,014
ԱՄՆ Դոլար	0.5%	–	88,686

հազար ՀՀ դրամ	Բազիսային կետերի ավելացում 2016	Շահույթի և վնասի զգայունություն 2016	Կապիտալի զգայունություն 2016
---------------	--	---	-------------------------------------

Արժույթ			
Հայկական դրամ	3.7%	(18,448)	(1,174,090)
ԱՄՆ Դոլար	1%	–	(142,859)

հազար ՀՀ դրամ	Բազիսային կետերի նվազում 2016	Շահույթի և վնասի զգայունություն 2016	Կապիտալի զգայունություն 2016
---------------	--------------------------------------	---	-------------------------------------

Արժույթ			
Հայկական դրամ	(3.7%)	18,448	1,174,090
ԱՄՆ Դոլար	(1%)	–	142,859

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Բանկի խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային դիրքերի համար:

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Արտարժույթի ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի էական արժույթային ռիսկեր՝ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների, ինչպես նաև սպասվող դրամական հոսքերի գծով: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է ՀՀ դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգալունությունից): Բացասական գումարները արտացոլում են համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը:

	2017		2016	
	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունը %	Ազդեցությունն մինչև հարկումը շահույթի վրա	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունը %	Ազդեցությունն մինչև հարկումը շահույթի վրա
<i>հազար ՀՀ դրամ</i>				
Արժույթ				
ԱՄՆ դոլար	3.5%	(23,270)	6%	(34,858)
ԱՄՆ դոլար	(3.5%)	23,270	(6%)	34,858
Եվրո	13.7%	1,535	11%	377
Եվրո	(6.3%)	(706)	(11%)	(377)

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով դեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի: Դեկավարությունն իրականացնում է նաև ակտիվների կառավարում՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի ամկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Խումբը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Խումբը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր դրամով պարտավորությունների 2%-ի և արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար: Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես կապված սթրես գործոնները:

Խմբի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար վերջիններիս մարման ժամանակ, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի ամկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Խումբը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան: Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հարաբերակցությունը կազմել է՝

	Սահմանային արժեք	2017, %	2016, %
Ն21 – Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	նվ. 15%	35.26	39.01
Ն22 – Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	նվ. 60%	102.49	116.23

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չգեղջված պարտավորությունների հիման վրա: Այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար տե՛ս Ծանոթագրություն 37:

Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն, Խումբը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում անկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Խմբի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջանների ներդրումների պահանջների տեղեկատվության հիման վրա:

2017						
հազար ՀՀ դրամ	Ցպահանջ կամ մինչև մեկ ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 ամիս	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	13,463,293	-	1,674,272	-	72,615	15,210,180
Ածանցյալ պարտավորություններ	68,857	-	-	-	-	68,857
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	73,352,138	11,248,147	65,922,616	28,109,919	564,589	179,197,409
Այլ փոխառու միջոցներ	132,553	227,335	1,689,991	10,212,515	3,980,126	16,242,520
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	52,500	321,087	6,129,507	-	6,503,094
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	7,904,560	7,904,560
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	87,016,841	11,527,982	69,607,966	44,451,941	12,521,890	225,126,620
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	13,539,605	-	-	-	-	13,539,605
2016						
հազար ՀՀ դրամ	Ցպահանջ կամ մինչև մեկ ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 ամիս	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	205,473	-	-	-	72,591	278,064
Ածանցյալ պարտավորություններ	31,591	-	-	-	-	31,591
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	54,262,156	26,995,968	55,391,082	6,607,702	161,891	143,418,799
Այլ փոխառու միջոցներ	1,427,262	670,893	703,130	7,137,018	1,302,071	11,240,374
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	402,055	-	-	-	-	402,055
Ստորադաս փոխառություններ	1,742,795	-	-	-	8,316,020	10,058,815
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	58,071,332	27,666,861	56,094,212	13,744,720	9,852,573	165,429,698
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	11,355,325	-	-	-	-	11,355,325

Ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում ընթացիկ հաշիվների պատմական կայունությունը: Պատմականորեն դրանց մարումը տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան ցույց է տրվում տվյալ աղյուսակում: Դրանց մնացորդները աղյուսակներում ընդգրկվում են մինչև մեկ տարի ժամանակահատվածի գումարներում:

Հաճախորդներից ներգրավված միջոցների մեջ ներառված են ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձի կարող են ցանկացած պահի ետ պահանջել իրենց ժամկետային ավանդները:

38. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկերի կառավարման բարձրագույն մարմինը Խմբի Վարչությունն է, որը պատասխանատու է գործառնական ռիսկերի վերահսկման նպատակով մեխանիզմների ստեղծման և զարգացման համար: Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Խումբը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Խումբը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Ներքին վերահսկողության համակարգը նախատեսում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում՝ այդ թվում ներքին աուդիտը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով՝ նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի, Խմբի կողմից իրականացվող ցանկացած գործարքի ընթացքում կրկնակի ստուգման սկզբունքի միջոցով: Գործառնական ռիսկի առավել արդիական տեսակների կառավարումը նկարագրված է ստորև:

Իրավական ռիսկ. Խմբի բոլոր ստանդարտ պայմանագրերի օրինակելի ձևերը մշակվում են Խմբի Իրավաբանական վարչության կողմից համապատասխան ստորաբաժանման հետ համագործակցության միջոցով և հաստատվում են Խմբի Վարչության կողմից: Խմբի առօրյա գործունեության ընթացքում Խմբի և չորրորդ անձանց հետ փոխհարաբերությունները ցանկացած գործարքի կարգավորող ոչ ստանդարտ պայմանագրերի կիրառումը թույլատրվում է միայն այդ պայմանագրերի վերաբերյալ Խմբի Իրավաբանական վարչության կողմից եզրակացության ամկայության դեպքում:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (SS) հետ առնչվող ռիսկերը կառավարվում են Խմբում գործող ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Գործընթացի ռիսկի գսպման մեխանիզմներ են՝

- ▶ բոլոր բիզնես գործընթացների կանոնակարգումը ներքին իրավական ակտերի միջոցով,
- ▶ Խմբի ակտիվների և առավել կարևոր փաստաթղթերի (այդ թվում՝ վարկային պայմանագիր) ֆիզիկական պաշտպանվածությունը,
- ▶ սահմանաչափերի սահմանումը և պահպանումը,
- ▶ գույքի և գրառումների համատեղ պահպանումը,
- ▶ տվյալների գրանցամատյանների կիրառումը և արխիվացումը,
- ▶ գործընթացների ժամանակ երկու աչքի սկզբունքի կիրառումը:

Ներքին աուդիտը պարբերաբար տալիս է Խմբի ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության և Խմբի ռիսկերին համարժեք լինելու գնահատական և հսկողություն է իրականացնում Խմբի գործունեության և գործառնական ռիսկերի նկատմամբ:

Խմբի՝ ստանդարտներին համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Խմբի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

39. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

	<i>Ծան.</i>	<i>Թողարկված պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Այլ փոխառություններ</i>	<i>Ստորադաս փոխառություններ</i>	<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից ընդամենը պարտավորություններ</i>
Հաշվեկշռային արժեք					
2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21, 22, 24	–	9,895,217	7,430,709	17,325,926
Թողարկումից մուտքեր		–	2,154,195	343,425	2,497,620
Մարումներ		–	(1,410,854)	–	(1,410,854)
Արտարժույթային փոխարկումներ		–	(1,482,138)	(1,941)	(1,484,079)
Այլ		–	(60,212)	(173,375)	(233,587)
Հաշվեկշռային արժեք					
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21, 22, 24	–	9,096,208	7,598,818	16,695,026
Թողարկումից մուտքեր		5,848,861	6,240,921	–	12,089,782
Մարումներ		–	(2,703,308)	(1,453,077)	(4,156,385)
Արտարժույթային փոխարկումներ		7,176	(12,008)	4,013	(819)
Այլ		75,932	37,537	(295,358)	(181,889)
Հաշվեկշռային արժեք					
2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21, 22, 24	5,931,969	12,659,350	5,854,396	24,445,715

"Այլ" տողում ներառված են թողարկված պարտքային արժեթղթերի և այլ փոխառությունների գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսները: Խումբը դասակարգում է վճարված տոկոսները որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունից:

40. Կապիտալի համարժեքություն

Խումբն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով: Խմբի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ կիրառելով Բազելյան համաձայնագրով սահմանված կապիտալի գծով սկզբունքներն ու ցուցանիշները և Խմբի վերահսկման նպատակով ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվները:

Խմբի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Խումբն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Խումբը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին:

40. Կապիտալի համարժեքություն (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
1-ին դասի կապիտալ	29,670,418	24,379,928
2-րդ դասի կապիտալ	11,210,469	10,925,187
Ընդհանուր կապիտալ	40,880,887	35,305,115
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	223,220,237	147,033,555
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	18.31%	24.01%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում խումբը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները: